

Reggeli Ujság

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	10 pengő
Fél évre	5 pengő
Negyed évre	2.80 pengő
Egy óra	1 pengő
Ausztriában egy óra	1.50 Sch
Jugoszláviában egy óra	10 Dinár
Egyes szám ára	20 fillér
Budapesten, vidéken és pályaudvarokon	20 fillér

Megjelenik minden hétfőn

M. N. KÖNYVTÁR
Helyi Könyvtári
I. növekedéknapló
1930/1931. SZ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
V., Berliini-tér 2
Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Telefon: 807-10 és 136-44
Vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Kéziratokat nem küldünk vissza. Levelek nem a szerkesztő vagy egyes munkatársak, hanem a szerkesztőség címére küldendők

Budapest, 1930 február 3

Ára 20 fillér

Hétfő, II. évfolyam, 7. szám

E héten az érdeklődés központjában:

BETHLEN

Szerepe a történelemé, egyénisége azonban a kortársaké, akik vagy a rajongás, vagy a gyűlölet sugártörésén keresztül nézik és ítélik meg. Bethlen István kétségtelesen a legkomplicáltabb emberek egyike, kiismerhetetlen, sokrétű: fordultatos és ami a magyar politikában szinte páratlan, — hallgatni tud. A rossz nyelvek azt beszélik róla, hogy gondolatait még önmaga előtt is titkolja, amiből csak annyi az igaz, hogy hamar megismeri mások gondolatait, amikor el akarják titkolni előtte. Közvetlen üzestendős kormányzása idején egyik taktikai sikert a másikra halmozott, anél-

Bethlen

kül, hogy ezek a taktikai sikerek politikai sikerekké változtak volna át. Első nagy politikai sikere a hágai konferencia, ahol megoldotta a nagy magyar vajudást és a bizonytalanságot, amely a magyar állami és gazdasági lét felett lebegett, mint valami fojtogató novemberi köd, amely elfulasztja a szabad lélekzést.

Bethlen István a nagy pártalapítók közül való. Államférfiaknak és politikusoknak könnyű kiszámítani politikai rokonságát. Bethlen István egyesegyedül Tisza Kálmánnal mérhető össze, aki kiépítette a liberális rendszerét, megteremtette a Szabadelvű Pártot, azt a pártot, amely egy félszázadon belül irányította Magyarországot belső politikáját és megteremtette azokat az intézményeket, amelyeken keresztül a magyarság átforgatta a maga életét. Bethlen István is pártalapító, azonban Tisza Kálmánnal való minden hasonlósága és közössége ellenére egészen más.

Szóval sokkal egyedülállóbb, sokkal magánosabb egyéniség, mint Tisza Kálmán, pedig Tisza Kálmán volt a kettő közül első látszatra a zárkózottabb egyéniség. Bethlen István azonban a magánosabb lélek, az egyedül való ember, valaki, aki felette érzi magát mindenkinek, valaki, aki pompásan ért ahhoz, hogy kinek hol van a gyengeségi pontja. Bethlen Istvánnak vannak csodái, talán vannak rajongói is, akik az érvényesülés szálaival tapadnak oda rendszeréhez, ellenben Tisza Kálmánt emberi módon, emberien szerette pártja. Tisza Kálmán pártja mégis független volt a pártalapító személyétől, nem fűződött

Lenin vasárnapja teljes rendben folyt le egész Európában

Budapesten semmi rendzavarás nem volt — Bécs és Berlin is nyugodt — Eggenbergben véres revolverharc

Lenin hívei megbuktak Lenin vasárnapjával. Szinte a szovjet első próbálkozásainak lendületével szervezték Németországban, Ausztriában, nálunk és a világ minden részében a kommunista puccsokat, ölték bele temérdek milliót, mind a haszon, amit a dollárhamisításon szereztek, elindult, hogy dolgozzon és lázítsa a tömegeket, de a rettentő erőlködés torz grimaszba fulladt, a szovjet urai nem arattak egyebet, csak szánalmas mosolyt.

A rend biztosan őrizte pozícióját, nyugodtan verte vissza a sötétből induló támadást: Budapest, Berlin, Bécs, Hamburg rendőrsége fölényesen koppintott a kommunislák orrára, az épülő barrikád leomlott, mielőtt elkészülhetett, minden eredmény egy revolveres csetepaté egy kis, Gráz melletti városkában: a szovjetnek ez az egere bizony nem rémíti meg Európát.

A vasárnapi nap lefolyásáról az alábbi tudósításaink számolnak be:

A vasárnapi nap folyamán a budapesti rendőrség teljes létszámmal permanenciában volt, mert az elmúlt héten olyan jelentések és adatok érkeztek a főkapitányságra, hogy vasárnap újból tüntetésekre készülnek a munkanélküliek. A főkapitányság vezetői minden intézkedést megtettek a legkisebb rendbontás elfojtására. A főkapitányság központi ügyeletré érkezett jelentések szerint sehol semiféle rendzavarás nem történt, tüntetések a főváros utcáin nem voltak.

Bécs, február 2.

— A Reggeli Ujság bécsi munkatársának telefonjelentése —

A bécsi Heimwehr heteken át hirdett nagy tüntető felvonulása, amely a leghatalmasabb polgári tüntetés volt, amelyet valaha a bécsi községtanács szociáldemokrata községe ellen rendeztek,

vasárnap délelőtt zajlott le Bécs utcáin. Már a kora reggeli órákban megkezdődött a csapatok felvonulása a gyülekezési helyre, a Freiheits-Platzon levő Votiv-Kirche elé. Az egyes csoportok előtt hatalmas táblákat vittek ezzel a felirással: *Gegen Steuerpolitik und Terror des Rathauses!*

(A városháza adópolitikája és terrorja ellen!)

Körülbelül féltizenegyre fejeződött be a Heimwehr-es csapatok gyülekezése a Votiv-Kirche előtt és

a rendőrség becslése szerint körülbelül tizenkétezer ember szorongott a hatalmas téren.

A tüntetésben résztvevők közül legelőször a Heimwehr egyenruháját viselte.

A téren elkészített szónoki emelvényen először Lustig generális és utána Thalheimer őrnagy intéztek beszédet a tömeghez és viharos tetszést keltő szónoklatokban bélyegezték meg a vörös terrort. Beszédükben rámutattak arra, hogy

a bécsi szociáldemokraták pénzügyi politikája milyen végzetes következményeket vont maga után,

de rámutattak a szocialista vezetőknek arra a törekvésére is, hogy a tömegnyomort szándékosan fokozzák, hogy ezzel gyűlölettel töltsék el a munkásságot a polgársággal szemben. A vasutas Heimwehr nevében Stocker, a távirások nevében Brabec intéztek beszédet a tömeghez és rámutattak

arra a terrorra, amely ezekben a közüzemekben ma is uralkodik

és követelték, hogy minden polgárnak, tekintet nélkül politikai érületére, egyforma jogokat biztosítsanak. Utolsónak a bécsi Heimwehr nevében Lahr őrnagy szólott a tömeghez, akinek felszólítására a

nagygyűlés ünnepélyes fogadalmat tett, hogy

mindaddig folytatja a küzdelmet, amíg el nem tűnik a vörös lobogó a bécsi városháza ormáról.

A gyűlés befejeztével Thalheimer őrnagy figyelmeztette a nagygyűlés résztvevőit, hogy a legnagyobb rendet és fegyelmet tanúsítsák a nagygyűlést követő felvonulás alkalmával és se a szocialisták, se a kommunisták részéről várható zavarkeltésnek ne üljenek fel. Mint ahogy a bécsi rendőrség a katonai formációban való tüntető felvonulást a Ringen keresztül megtiltotta, a nagygyűlés résztvevői tesztületenként csoportokba verődve kezdtek meg a térről való elvonulást a Ringen át a Schwarzenbergplatzig, ahol a tömegnek fel kellett oszolnia. Végig a Ringen, amerre az egyes csoportok elvonultak, a házak ablakából, valamint az ut szélén álló tömeg is lelkesen ünnepelt és éljenezte az elvonuló csapatokat. A Schwarzenbergplatzon kisebb összeütközések voltak, amelyek során néhány előállítás történt, de egyetlen letartóztatás sem volt. Délután két órakor az utolsó csoport is elhagyta a Schwarzenbergplatzot és Bécs városa visszanyerte rendes vasárnapi képét.

A Heimwehr-felvonulással egyidejűleg a bécsi kommunisták is tüntető felvonulással próbálkoztak, de a rendőrség mindenütt idejében közbelépett és a tüntetőket szétzavarta. A tüntetések során

a rendőrség letartóztatta Hexmann, a Rote Fahne szerkesztőjét,

ami óriási feltűnést keltett, mert a Rote Fahne másik szerkesztőjét, Zuckert a bíróság éppen a tegnapi napon mentette fel huszonnyelcendbeli izgatás vádjá alól.

hozza sem léte, sem egzisztenciája, sem folytonossága, Tisza Kálmán a maga pártját tudta adni utódainak, a párt Tisza Kálmán nélkül is tudott élni és teljesítette azt, amire vállalkozott.

Felvetődik önkéntelenül a kérdés, hogy vajjon a párt, amelyet Bethlen István létrehozott, Bethlen István nélkül meg tud-e maradni, hiszen ennek a pártnak egyetlen összefogó a broncea az egyéni erő, amelyet ebben a pillanatban Bethlen István jelent.

Itthon nem nehéz az állami hatalom birtokában valakinek jelentősé, naggyá, átgátszólóvá szélesedni és emelkedni: Bethlen István azonban annak ellenére, hogy egy erejében, területében, gazdasági és társadalmi életében megcsontított és lezsugorodott Magyarország képében ment ki Hágába, nemzetközi vonatkozásban is sullyá fejlődött. Benne megvannak azok a tulajdonságok, amelyek a magyar fajta-

ban szunnyadnak, s e tulajdonságok a magyarságot politikai kapacitásában a környező fajták fölé lendítették. A politikai ösztönösség, amely a magyarságot annyira jellemzi, Bethlen István hideg, szinte jégbechűtött egyéniségében megformálva jelentkezett ott, ahol a nemzetközi alku zibongott keresztül idegeken és koponyákon és itt kétségtelesen megállította a helyét. Sokrétű, rejtelmes, szinte kiismerhetetlen, eszközeiben és azok alkalmazásában mindig meggondolt, s ha nagy problémák elé sodródik, amelyeket megoldani nem tud, ezeket a politikai problémákat taktikai problémákká változtatva ki tudja kerülni a kérdés lényegét. Óriási taktikai fölény jellemzi mindenki mással szemben, kétségtelesen taktikai fölényé érvényesült odakint Hágában is. Egy elrontott, rosszul indított hadművelet nagy taktikai sikerrel fejezett be s talán maga is érzi, hogy ez a taktikai fölény még

nem minden s azért jelentette ki, hogy „örömmujongásra nincsen különösebb okunk”. Bethlen Istvánban nincsen romantika, ő a valóságok, a hideg mérések embere, s hogy most annyit beszélnek róla, s kétségtelesen sikere van a közvélemény felé, ez az első romantikus motívum, amely beleszineződik politikai pályájába. A magyar közvélemény nemcsak a hágai sikert érzi és látja, hanem egy magyar ember fölényes érvényesülését szembe más értékekkel, egyéniségekkel, akiket a zeurópai közvélemény naggyá koronázott s ezekkel az egyéniségekkel szemben érvényesült a magyar fajta politikai géniusza, azon a Bethlen Istvánon keresztül, aki visszazökkenvén a belső politika kis harci formációinak élére, a régi, a hideg és a szenttelen politikus, akinek azt hiszik, hogy az emberekről, lényekről, nem változott meg a véleménye a hágai exkurzió után sem.

Reggeli Ujság

Berlin, február 2.

A német birodalom nagyvárosainak különösen Berlinnek és Hamburgnak kritikáinak vasárnapja minden súlyosabb rendezés nélkül telt el. A kommunis-
tik és más pártok hívei között csak kisebb összetűzések voltak, amelyek azonban nem fajultak tettegességek és

sem Hamburgban, sem Berlinben a piadókészletben levő rendőrségnek nem kellett erősebb eszközöket alkalmaznia

a rend fenntartására. Letartóztatások sem történtek.

Hamburgban maguk a kommunisták vezetői hívták fel híveiket arra, hogy tartózkodjanak minden erőszakosságtól. A pártvezetőség eredeti terve szerint vasárnap kellett volna ugyan megtörténnie az

ügynevezett „éhségfelvonulásnak“, ennek azonban még az előjelei sem mutatkoztak a tüntetésre készülő tömegek is mondhatni munkaszünetet tartottak.

A *Hamburger Fremdenblatt* megbízható forrásból arról értesül, hogy

Schumann stuttgarti és Vockt westfaleni kommunista képviselők Hamburgba érkeztek, hogy a kommunisták nagy rohamát vezessék.

Ugy látszik, hogy az utolsó pereben a kommunista központ más jelszót adott ki és arra utasította a párhívóit, hogy szombaton és vasárnapon csak kisebb vámalakozásokkal kellemetlenkedjenek a rendőrségnek, de a nagyobb tömegtüntelésektől tartózkodjanak. A *főtámadást néhány nappal elhalasztották*, hogy készületlenül érje a rendőrhatalóságot.

Grác, február 2.

A szomszédos Eggenberg községben az elmúlt éjszaka a Helmwehr helyi csoportjának tagjai plakátokat ragasztottak ki a február 5-én tartandó nagygyűlésre. Közben három helyen összetűzőzésre került sor, amelyek folyamán lövések is dördültek el.

A rendőrség megállapítása szerint a Helmwehr két tagját a golyók megsebeztek, a Helmwehr három híve és az ellenpárthoz tartozó négy ember pedig a verekedésben sebesült meg. Azt még nem állapították meg, hogy a lövéseket kik adták le.

tette, hogy azt az ipartestülettel szemben járóan értékesíttesse.

A szónok szavaira a teremben órlási vihar tört ki. A két ellentétes tábor tagjai lorkukszakadtából kiabáltak, úgyhogy percekig nem lehetett a közgyűlést folytatni. Az iparosok közül igen sokan kihívták a padokból, öklük emelkedtek és úgy látszott, hogy a két párt öltre megy és az elnöködéstől közgyűlés botrányba fullad. Az elnöknek nagynehezen sikerült rendet teremteni. Marovics Andor ezután válaszolt az elhangzott vádakra, amelyek az ipartestületi székhez felépítésével kapcsolatosan hangzottak el ellene és

bemutatta azokat a jegyzőkönyveket, amelyek szerint az összes költségeket az előjáróság jóróghogya, tehát alapszabályszerűen juttatja el. A kérdéses telkeket eladta, így tehát nem állhat fenn az a vád, hogy a terveket saját telkére építette volna fel. Bejelentette továbbá, hogy rágalmozóit bíróság elé állítja.

Az ipartestületi elnök beszéde után szavazás következett, amely fél kéllőkor délután ért véget. Ekkor kihirdették az eredményt, amely szerint az iparosság nyolceven szavazéka ismét Marovics Andort választotta meg az ipartestület elnökévé.

Korányi Frigyes báró hétfőn reggel utazik Párizsba

Készül a hágai egyezmény perfektuálása

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Báró Korányi Frigyes vasárnap kétizben is tárgyalt Bethlen István miniszterelnökkel és a tárgyalásokon résztvett Wekerle Sándor pénzügyminiszter és Walkó Lajos külügyminiszter is. Korányi hétfőn reggel 7 órakor indul a keleti pályaudvarról Párizsba. Báró Korányi Frigyes *Gajdó* Lászlóval együtt képviseli a február 5-én kezdődő párizsi tárgyalásokon a magyar kormányt. A párizsi tárgyalásokon, amelyek a ki-egészítési a hágai konferenciának,

elsősorban a Hágában megszövegezett egyez-

ményt egészítik ki azokon a helyeken, ahol a szövegezés bizonyos precizitásoknak kíván.

Az egyezmény szövege ugyanis az utolsó éjszakai tárgyalások után, hajnalban készült, amikor már az összes tárgyaló felek ki voltak merülve s abban állapodtak meg Hágában, hogy a párizsi tárgyalások során szövegezik meg véglegesen az egyezményt. Utána megindul annak a hatalmas anyagkomplexumnak a letárgyalása, amely minden pénzügyi jellegű kérdést tisztáz *Magyarország, a kisanant, valamint a nagyantant államai között.*

Ford meg akarja vásárolni a Steyr-műveket

Bécs, február 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Percival Perry nemrégiben Bécsbe utazott Henry Ford megbízásából és tárgyalást kezdett arról, hogy Ford miként kapcsolódhatna be az osztrák autómobilgyártó iparba.

Percival Perry több tárgyalást folytatott a gazdasági vezetőkkel és a kormányzat embe-reivel, azután Konstantinápolyba utazott, de rövid időn belül visszatért.

Ford kész arra is, amint Percival Perry kijelentette, hogy átvegye a legnagyobb osztrák autómobilgyártó, a Steyr-műveket, amely most súlyos helyzetbe került, abban az esetben, ha Ausztria liberálisabban kezeli gyártmányainak importját.

A jelek arra mutatnak, hogy legközelebb szoros együttműködés indul meg a Steyr-művek és Ford között. A *Der Morgen* jelentése szerint általában meggyeztek már s a tárgyalást akkor folytatják, ha Percival Perry visszaérkezik Konstantinápolyból.

Négyszáz szavazatnyi abszolút többséggel Mándy Sándor lett a dárдай képviselő

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Pécseről jelentik: A dárдай választókerületben vasárnap volt a képviselőválasztás, amely teljes rendben, minden incidens nélkül folyt le. A 2220 választó közül 2040 szavazott le.

A mandátumért küzdő három jelölt közül Mándy Sándor dr. 1210, Schmidt Miklós dr. 624, Grossmann Márton pedig 208 szavazatot kapott és így Mándy Sándor dr. lett abszolút többséggel a kerület országgyűlési képviselője.

Róma és Bécs baráti közeledése

A bécsi olasz követ az osztrák kancellár római utjáról

Bécs, február 2.

Giuciuo Auriti, a bécsi olasz követ rendkívül nagy feltűnést keltő cikkben foglalkozik Schober kancellár római utjáról.

Az egész ország rendkívüli rokonszenvvel kíséri — írja — a kancellár holnapi római utját és ez arra mutat, hogy az a barátság és rokonszenv, amellyel Schober a hágai konferencián Olaszországról nyilatkozott, visszahangzik az ország minden lakosának lelkében is. Ugyanezt erősítik meg személyes tapasztalatai is.

— Örömmel látom — folytatja —, hogy egyre szorosabb lesz az a barátság, amely hazám Ausztriával összekapcsolja. A fascista kormány külpolitikája mindig arra törekedett, hogy az államok barátságos viszonyát mindig ngomon kövesse a népek szimpátiája. Olaszország célját az olasz külügyminiszter a londoni leszerelési konferencián világosan fejezte ki a következőkben:

— Olaszország nem kíván egyebet, mint segíteni a békében élő Európa kifejlődését és ezt a nemzetközi szolidaritás alapján óhajtja

elérni. A kölcsönös bizalom atmoszféráját akarjuk megteremteni, mert a békés jövőnek ez a legfőbb biztosítéka.

— Ezt mondta Grandi Londonban és e nyilatkozat mutatja, hogy

Róma milyen érzésekkel várja az Olaszország és Ausztria között való szívélyes és barátságos viszony újrafelvételét.

Aki a népek békés és szabad fejlődését szíven hordja, az örömmel üdvözölheti azt a ténnyt, mely a szövetségi kancellár római látogatásával a két kormány fejt személyesen is közelebb hozza egymáshoz. Schober kancellár Olaszországba utazik és

az olasz nép benne megtestesülését látja annak, hogy Ausztria önbizalma újra megerősödött.

Az az üdvözlés, amellyel az olasz nép a kancellárt majd elhalmozza, egyidejűleg azoknak is szól, akik Ausztriában azon dolgoznak, hogy a világban újra visszaszerezzék hazájuk méltó helyét, amely megilleti multjánd, geográfiai helyzeténél és érdemeinél fogva.

A pécsi iparosság vasárnapi közgyűlésén súlyos visszaélésekkel vádolták meg az ipartestület elnökét

Ujból a régi elnököt választották meg

Pécs, február 3.

(A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójától.)

A pécsi iparostársadalmat csaknem másfél esztendő óta különös harc tagolta ketté. Az évtizedek óta az iparosság érdekeit képviselő autonóm érdekképviselet életébe is sikerült belevinni a politikát. Néhány közismert pécsi egyéniség az iparosság különböző pártállású tagjai között ki-élezte az ellentétet, amely azután éles harcban robbant ki.

Állandó támadások középpontjába került az ipartestület elnöke, Marovics Andor pécsi építkezési vállalkozó, aki magával szemben fel is vetelte a bizalmi kérdést és elnöki tisztségéről lemondott.

Az ellenzéki párt, amely Független Iparosok Pártja címen alakult meg, éles ellentétbe került az iparosság velük szemben álló nagy tömegével. Az ipartestület vezetősége vesélyeztetve látta azt a munkát, amelyet maga elé kitűzött s éppen ezért elhatározta, hogy közgyűlést hívjon össze,

amelynek keretén belül az összes szábanforgó vádpontokat megvitatják.

Vasárnap délelőtt kilenc órakor kétezer pécsi iparos vonult fel a városközpont közgyűlési termébe. Nagy részük nem is fért be a terembe, hanem a városközpont folyosóin várakozva várták a közgyűlést és dinényét. A padsorokat bent a teremben viszont plakátderő borította, amelyet a különböző pártok propagandacéljából helyeztek el.

Marovics Andor nyitotta meg a közgyűlést, de alig tárgyalták le a tárgysorozat első pontját, a zárszámadások megvitatásánál súlyos vádak hangzottak el az elnök ellen. *Hódossy Ferenc* órásmester felszólalásában a következőket mondta:

— Az ipartestület nem fogadhatja el a zárszámadásokat, mert az elnök

a 6500 pengős ipartestületi székhez tervpályázatánál a tervezőket jogtalanul dűltta, mert az öszszegék kifizetéséről sem a közgyűlésnek, sem pedig az előjáráságnak tudomása nem volt. A terveket saját telkére tervez-

Még februárban törvény lesz a fővárosi reformjavaslathoz

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A képviselőház holnap folytatja a fővárosi reform tárgyalását. A vita már nem olyan éles, mint ahogy kezdetben indult, hacsak a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlésének összehívása és állásfoglalása nem fogja ismét kiélezni az ellentéteket.

A Reggeli Ujság munkatársa teljesen beavatólt kormány, árti körökből úgy értesül, hogy

Scitovszky Béla belügyminiszter erősen sürgetti a fővárosi reform letárgyalását. Az általános vita rövidesen befejeződik, ha a részleteknél kiszélesedik is az ellenzéki front, a *ja* slot tető alá hozatalt már nem lehet megakadályozni. Az ellenzéki harcosok már csak abban reménykednek, hogy

a részleteknél lehet bizonyos jelentősebb módosításokat elérni

és ezzel a javaslatot elfogadhatóbbá tenni. Az ellenzék ebben a tekintetben számít kormány-

párti segélycsapatok támogatására. Scitovszky Béla belügyminiszter

pártkérdést csinál minden fontosabb szakaszról

és így megtörténhetik, hogy a fővárosi reformról szóló javaslat reakciósabb formában válik törvényé, mint amilyen formát a bizottságban kapott.

A kereszténypárt sietteti a választások ki-úását, azzal az indoklással, hogy az ősz folyamán már az új törvényhatósági bizottság kezdhesse meg az 1931. évi költségvetés tárgyalását. Wolfék juniusban szeretnének választani. Kozma Jenő és pártja ki akarja telni a választások terminusát. Scitovszky Béla belügyminiszter természetesen a város-házi kormánypárt vezérének a felfogását akceptálja, annál is inkább, mert időt akarnak adni arra, hogy az új választói névjegyzéket pontosan állíthassák össze — a hatévi helybenlakás kritériumának szigorú keresztülvé-
zetése alapján. Kormánypárti körökben úgy tudják, hogy az új névjegyzék összeállításával novemberben végeznek és a választások december 5—15. közt lesznek.

Bombát találtak a British Museum indiai csarnokában

London, február 2.

A British Museum indiai termeihez vezető csarnokban szombaton bombát találtak, amelynek gyújtószinórja már majdnem tövig elégett. Az esetet nyomban jelentették a londoni rendőrség politikai osztályának, amelynek vezetője több rendőrtisztviselővel azonnal megkezdte a nyomozást.

A bomba megvizsgálásánál kiderült, hogy nagyszemű robbantószerkezet volt meg-

télve.

A gyanyu két indiai diák ellen irányul. A rendőrséget egy mohammedán vallású hindu arról értesítette, hogy hallotta a két diák beszélgetését.

amelynek során szóba került a bomba-
merénylet is.

A rendőrség elrendelte a British Museum indiai termeinek ideiglenes bezárását.

Friedmann Ferencet, a világ-szerter körözött dollárhamisítót elfogták Nagyszombaton

Napokkal ezelőtt Budapesten is járt

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A világ bankpénztárosainak, de egyébként is minden pénztáros nem kis rümelőre egy jól szervezett nemzetközi pénzhamisítóbanda hamis százdollárosokkal árasztotta el a világot. A pénzhamisítók leleplezésére a világ minden rendőrsége külön osztályt tart fenn, de ezenkívül, amíg a hamisítók a rendőrség ártalmatlanná tudja tenni,

a pénzvilág úgy védekezik a hamisítások ellen, hogy mielőtt bárhol a világon felbukkan egy új hamisítvány, egy nemzetközi közlönyben értesítik egymást az egyes országok az új hamisítványról és közlik annak legfontosabb és legkiemelkedőbb ismertetőjeleit.

Egy ilyen körözvény jelent meg most is természetesen a százdollárosok hamisítása alkalmából s ennek a körözvénynek egy példányát, amelyet egyébként szigorúan hivatalosan kezelnek és csakis számozott példányokat küldenek az egyes pénzügyhatóságoknak, a Reggeli Újság tudósítójának sikerült megszerezni, amely a következő érdekes ismereteket közli az új hamisított százdollárosokról:

A jelenleg különösen Berlinben forgalomba került hamis amerikai százdollárosok első szempillantásra úgy festenek, mint valódi kibocsátású bankjegyek, sőt papírjuk megállapíthatóan valódi amerikai bankjegypapír. A papírt a hamisítók úgy szereztek meg, hogy valódi egy-két dollár értékű bankjegyet vegyi úton szintelenítettek és erre a papírra nyomatták rá a magasabb értékű bankjegyet. Ez a módszer, hogy alacsonyabb értékű bankjegyre magasabb értékű bankjegyet hamisítanak rá, már egyáltalán nem új és ezt a módszert a világ pénzhamisítói már meglehetősen régen gyakorolják. Az amerikai dollárbankjegyek papírját a beléjük szőtt rózsaszínű és kék fonalak miatt nagyon nehéz utánozni és ha sikerül is, akkor ezek a bankjegyek a szájak hamis elosztódása révén nagyon könnyen felismerhetők, ezért folyamodnak a dollárbankjegyhamisítók előszeretettel a fentebb említett módszerhez. A hamis bankjegyeket a rajz, a nyomás és a színezés különösen sikerült.

Ezeket a bankjegyeket nyilvánvalóan mélynyomósos uton állították elő.

A bankjegyen látható két kincstári bélyegző, amely a valódi bankjegyen acélnyomással, a hamisítványon közönséges könyvnyomással.

A hamisítványok többféle példányban kerültek forgalomba. Az érték minden hamisítványon egyforma, vagyis csakis százdolláros hamisítottak, ellenben a bank pecsétje, amelyben azt közli, hogy melyik bank, például Federal Reserve Bank Newyork, vagy Federal Reserve Bank Sanfrancisco stb. becsajjította-e ki ezeket a bankjegyeket, az váltakozik a hamisítványokon és ennek megfelelően az ellenőrző betű, a szerjaszám, a kincstári szám és a bankjegyek aláírásai is. Noha ezek a hamisítványok kitűnően sikerültek, részletezve őket, mégis sok hiányt tüntetnek fel, amely hiányokat nem is lehet itt mind felsorolni, olyan nagy számban konstatálhatók. Így például a legfeljebb ezeken a hamisítványokon, hogy a bankjegy értékmegállapító száma (100 dollár) a bankjegy elülső oldalának négy sarkában, de még a tulsó oldal négy sarkában is keskenyebben van nyomva, mint a valódi bankjegyeken. Az érem háttere, amely a valódi bankjegyeken Franklin fejefölött egy egységes egésztest képez, a hamisítványokon erősen szakadozott. Franklin képe a hamisítványokon, ezenkívül a haja is korom. A hamisítványok hátsó lapja rikítóbb sárga, mint a valódi bankjegy. A bankjegyen olvasható eme szó «Washington» után a hamisítványokon pont van, a valódi bankjegyeken egy vessző.

Ezek a százdolláros hamisítványok már meglehetősen régi keletűek, mert az első példányokat már 1928 április végén fedezték fel az Egyesült-Államokban.

Az első példányokat azonban nem követte a többi, mert 1929 június végéig újabb hamisítványról nem érkezett jelentés. 1929 június 8-án jelentette az Egyesült-Államok kincstári hivatala, hogy újabb ilyen hamis százdolláros szolgáltattak be neki. Hosszu ideig megint nem került hamis példány forgalomba, de a múlt év végén Newyorkból kábeljelentést küldtek Berlinbe, amely szerint egy newyorki bank Németországhoz érkezett dollár-csomagban ötven darab hamis százdollárosra akadt. E kábeljelentés után Németországban megindult nyomozás a következőket állapította meg: 1929 november 26-án a berlini

Taubenstrasse 23. szám alatt létező Sass és Martini cég eladott egy német bankháznak ötven darab százdolláros. Ezeket a bankjegyeket, amelyek ötezer dollár értéket képviseltek, külön ellenőrző számmal és külön jellel látták el és így szállították el egy másik berlini pénzügyhatóságnak. Ez a berlini pénzügyhatóság küldte a bankjegycsomót a fentebb említett newyorki bankháznak és ez a berlini pénzügyhatóság kapta Newyorkból 1929 december 23-án azt az értesítést, hogy

mind az ötven darab százdolláros, vagyis az egész ötezer dollár értékű küldemény hamis.

A megindult nyomozás még kiderítette azt is, hogy a Sass és Martini cég ezeket a dollárokat egy Voigt Ferenc nevű vevőjétől kapta aki állítólag Berlinben Wilmersdorferstrasse 22. szám alatt lakik. 1929 december 10-én az említett német bank angol fontok és svájci frankok ellenében a Sass és Martini cégtől 190 darab 100 dollár névértékű bankjegyet kapott, összesen 19 000 dollár értékben, amelyek bankjegyekről szintén kiderült, hogy kivétel nélkül mind hamisítványok, amiket ezt egy Rómából érkezett jelentés is megállapította, mert a német bankház ezeket a dollárokat egy olasz ügyfelének küldötte el.

E leleplezés után valamennyi berlini bank revidálta a tárcájában levő százdollárosokat és alig akadt berlini bank, amely ne akadt volna hamisított százdollárosokra.

Az amerikai kincstári hivatal körtáviratban értesítette az összes európai pénzügyhatóságot a dollárhamisítványokról és azóta majdnem minden európai államból érkezett már jelentés Newyorkba, hogy hamis százdollárosokra bukkantak. Az állítólagos Voigt Ferenc, aki a Sass és Martini cégnek a fentebb említett ötven darab hamis százdollárosot kifizette, miután a nyomozás megállapította, hamis néven szerepelt és a német birodalmi bank bispénz-osztályának főnöke, Liebermann von Sonnenberg kiderítette, hogy ez az állítólagos Voigt Ferenc a Berlin-Schönebergben 1893 október 21-én született Fischer Ferenc kereskedővel azonos.

— A Reggeli Újság pozsonyi tudósítójától. —

Az egész Európában, de főleg Németországban nagy tömegben forgalomba került

sikerült százdolláros hamisítványok készítője, akit hetek óta az egész világ rendőrsége keresett — mint Pozsonyból jelentik — végre hurokra került.

A nagyszombati rendőrségnek sikerült elfogni a dollárhamisítással gyanúsított Fischer Ferenc állítólagos berlini kereskedőt. Fischer Grimm vizsgálóbíró előtt töredelmes vallomást tett és elmondotta, hogy nem Fischer Ferencnek, hanem Friedmann Ferencnek hívják,

Neuhausban született, jelenleg huszonhét éves és litográfus volt Antwerpenben. Kiballgatása során bevallotta azt is, hogy Mittelmann József névre szóló hamis utlevéllel jött Németországba és Antwerpenben megtakarított pénzén dollárokat vásárolt és ezekről készítette el a hamisítványokat. Bűntársait egyelőre még nem volt hajlandó megnevezni.

A dollárhamisítás ügyében egyébként, amint ismeretes, a főkapitányság bünyügyi osztálya is megindította a nyomozást. Különböző nagyvárosok rendőri hatóságaitól megkeresések érkeztek Budapestre, mert bizonyos adatok voltak arra nézve, hogy nemsis dolláros bankjegyekből itt is többféle címetet forgalomba hoztak. A budapesti rendőrség megállapította,

hogy nemsis Budapestben, hanem az egész ország területén sem találtak eddig egyetlen egy ilyen hamis százdolláros bankjegyet sem.

Két nappal ezelőtt a főkapitányság bünyügyi osztályán érdekes bejelentés történt. Megjelent egy budapesti lakos és elmondotta,

hogy Fischer Ferenc, az Európaszerte körözött dollárhamisítót Budapesten látta és határozottan felismerte.

A bejelentés természetesen nagy izgalmat keltett a rendőrségen és azonnal több csapat detektívet mozgósítottak, hogy Fischer József tartózkodási helyét felkutatják. Végigjárták az összes nagy szállodákat és mindenfelé kuttak. Fischer Ferencet azonban nem találták meg.

A főkapitányság bünyügyi osztályának véleménye szerint ezeket a tökéletesen hamisított dollárpenzjegyeket a külföldi rendőrségek adatai szerint, részben Cuba szigetén, másrészt pedig Lengyelországban hamisították, illetve készítették.

Mi az oka a kávéházi válságnak?

**Budapest már nem a kávéházak városa
Az újabb generáció sportol és nem jár kávéháza**

A kávéipar válsága az elmúlt héten újabb áldozatot követelt. Kardos Vidort, a Rúnik-kávéház tulajdonosát a rendőrség óvadéksikkasztás miatt letartóztatta. E legújabb válságnak ez most már a harmadik, ugyszólván egymás után bekövetkezett utjelzője. Egy ongyilkosság, egy árverés és végül ez a letartóztatás kétségtelen bizonyítékai annak a súlyos helyzetnek, amelybe a fővárosi kávéházak jutottak. Kétségtelen, hogy az általános gazdasági viszonyok leromlása és a kávéipar válságba jutása között szoros az összefüggés, e krízis legújabb terjedése csupán azért fellünn, mert az általános gazdasági helyzet rosszabbodásától a kávéházak sokáig függetlenül tudták magukat. Érdekes e jelenség azonban azért is, mert az a fogalom, hogy Budapest a kávéházak városa, szinte a közudaliba ment már át, sőt a város e jellemző karaktere még messze külföldön is közismertté vált. Hogyan lehet hát mégis, hogy válságba jutottak azok a kávéházak, amelyek a főváros egész életével annyira összefonóttak és amelyek nélkül Budapestet szinte elképzelni sem lehetett? Hogy e kérdésre megbízható és hű választ kapjunk, beszéljünk több kávéháztulajdonossal. A Kávé Ipartestület elnökeivel is és e beszélgetésekből a kávéházi krízishöz vezető okok a következőkben bontakoznak ki:

— A magas boltberek és a súlyos közterhek távolról sem merítik ki a kávéipar bajait. Igaz, hogy e terhek egyre súlyosabban nehezeden a kávéházakra és egyre nehezebben elviselhetőkké válnak, és pedig azért, mert ezek semmivel sem csökkentek, a forgalom pedig állandóan hanyatlóban van. Az is bizonyos, hogy a forgalom visszaféjlődésében nagy része van az általános elszegényedésnek, de viszont abban más tényezők is közrejátszanak. Nem szabad elfelejteni ugyanis, hogy az újabb generáció életében különösen a kávéházi élettel való vonatko-

zásban igen mélyreható eltolódás állott be. Amíg ugyanis a háború előtti fiatalok életének egy jelentős része kávéházban zajlott le és általában a fővárosi emberek egész életben rendezkedésnek a kávéház egyik elválaszhatatlan tartozéka volt, addig az újabb generáció mondhatni teljességgel eltávolodott a kávéháztól.

A mai fiatalok a kávéházak helyett a sport legkülönbözőbb ágai felé orientálódnak.

és ennek megfelelően szabad idejét a különféle sportok üzese köti le: a football, turisztika, a téli sportok, a tennisz, strand és evezés megannyi konkurenciái a kávéházaknak. Ezt érzik a kávéházak, mert elsősorban ezért zsugorodott össze a kávéházakat látogatók száma. Ma már nem is nevezhető Budapest a kávéházak városának, mert a fővárosi emberek életében azoknak csak harmadrangú szerep jut.

E tényezőkön kívül a kávéházak üzletmenetét rendkívül károsan befolyásolja az utóbbi években annyira elszaporodott úgynevezett tejvók konkurenciája.

amelyek tetemesen kisebb rezszi mellett természetesen lényegesen alacsonyabb árral dolgozhatnak. Nem ártanának ezek a tejvók annyira a kávéházaknak, ha megmaradnának eredeti rendeltetésük, a tej- és tejtermékek árusítása mellett, a haj azonban abban van, hogy ezek e lepel alatt pontosan ugyanarra az üzletre rendezkednek be, mint a kávéházak. Ma már minden tejvónak korlátlan italmérési engedélye van és állap szerinti étkezésre rendezkedik be, amely illegitim konkurrenciá szinte felmérhetetlen károkat okoz a kávéházaknak.

Az árak terén beállott eltulodások ugyancsak igen hátrányosan befolyásolják a kávéházak helyzetét. A kávéházi árak ugyanis alig szárnyalják túl az aranyparitást, amire nézve legjellemzőbb, hogy a vezető kávéházakban a fekete ára már békében is 50 fillér volt, amikor pedig egy kg. legfinomabb fajkává ára csak 3 korona 60 fillér volt. Ugyane kávéának jelenlegi ára 12 pengő és e közel 300 százalékos drágulás dacára a fekete kávé standard-ára mégis változatlanul 50 fillér. Nem beszélve a közterhekéről, amelyek ugyancsak többszáz százalékkal haladják meg a háborúelőtti adók mérvét.

a boltberek is mindenütt lényegesen nagyobbak az aranyparitásnál.

Hogy a boltberek drágulása a kávéházak egyensúlyát mennyire felbillentette, az legjobban abból tűnik ki, hogy míg régebben a kávéházak a bruttó bevételeknek 3—8 százalékát, kivételesen és maximálisan 10 százalékát érték el, ma ez az arányszám 20—30 százalékra emelkedett, amiből könnyen elképzelhető, hogy milyen elviselhetetlen sullyal nehezdednek ezek a kávéházakra.

Hogy mind e körülmények milyen valóban nehéz helyzetbe sodorták a kávéházakat, arra nézve a legjobban világítanak rá az előbbi adatok, amelyek egy körüli zenés kávéház napi rezsijét mutatják be. Az ilyen kávéházak napi költségei ugyanis a következők:

Házbér	115 pengő
Zene	75 "
Fűtés világítás	80 "
Személyzet	210 "
22-féle adó, illeték és járulékok	135 "
Jég	20 "
Mosis	15 "
Felkötésamortizáció	10 "
Terraszdíj	15 "
Hirtlapok	15 "
Renoválási amortizáció	30 "
Leltári pótlás	25 "
Előre nem látott kiadások	10 "
Összesen:	755 pengő

Egy ilyen kávéház napi forgalma 1300 pengő körül mozog. Az árubevásárlások a Kávé Ipartestület erre vonatkozóan megjelölt számításai szerint a napi forgalom 40%-át teszik, ami a konkrét esetben 520 pengő. Ez az összeg az összes napi költséggel együtt 1275 pengő, úgy hogy a tulajdonos számára 25 pengős tiszta nyereség marad egy éjjel-nappali munka és egy igen jelentős tőkebefektetés eredményeképpen. A legesélyesebb káros eltulodás ennek a költségnek az egyensúlyát nyomban felbillenti és így könnyen megérthető az az erőfeszítés, amelyet a kávéházaknak egzisztenciájuk biztosítása érdekében kifejteni kell. E kalkuláció természetesen csak akkor áll helyt, hogy ha a kávéháztulajdonosok elegendő tőkeerővel rendelkeznek, mert mielőtt ez az előfeltétel nincs meg, akkor a drága kamatok még ezt a csekély felesleget is egészen felemészítik.

A változott viszonyok folytán Budapest kávéiparja szintén tudimenzionáltnak tekinthető és ezért, sajnos, a kávéipar válsága még újabb áldozatokat fog követelni. Ma már kétségtelen, hogy Budapestnek több kávéháza van, mint amennyire szüksége van és ezért több kávéházi üzem megszűnésével kell a jövőben számolni.

A Magyar Részletkereskedők Országos Egyesülete folyó hó 30-án tartotta IV-ik rendezévi közgyűlését, amelyen egyhangú lelkesedéssel választották meg elnökül újlag Quitt Lipótot és Vezetőt Józsefet. Társelnökök lettek: Gábor Albert, Rákosi Hugó, Vidor József, alelnökök: Schlüssler Arnold, Wormser Henrik, Magyar Frigyes, ügyész: Beck Hugó és főtitkár: Quitt Frigyes.

Ma este mutatkozik be a
ROYAL SZÁLLODÁBAN
újából 2 zenefenomen
KASSEN és DEBOIT
Budapesten először!

Reggeli Ujság

Egy joghallgató nyomora miatt levágta az ereit a Rácfürdőben

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap reggel félnyolc órakor kopotlisan öltözött fiatalember váltott jegyet a Rácfürdő pénztárából. Az egyik furdószozába bezárkózott s több mint két óráig keresztil nem adott élet-jelt magáról. A személyzet fellörte az ajtót a fiatalembert vértálcában, a járdászoba kövezetén találták. A mentőket hívták, akik megállapították, hogy öngyilkossági kísérletet követett el, balkezején borotválóval levágta az ereit. Zsebeihez semmiféle írás nem volt. A nyomozás megindult s megállapították, hogy az elhunyt ifjú Szántó Gergelynek hívják, 22 éves joghallgató és a Csarnok-tér 5. számú házban lakik. Öngyilkossági kísérletét a jelek szerint nagy nyomora miatt követte el. Állapota életveszélyes.

Az új spanyol követ e hét végén mutatkozik be

Primo de Rivera spanyol diktátor lemondása után nemesak új kormány került Spanyolország élére, hanem a diplomáciai testület tagjait is kicserélték. Pénteken este tíz órakor érkezett meg a nizzai gyorsvonattal Manuel de Acilú, az új spanyol követ, aki azóta sem hagyta el a spanyol követség Eötvös-utcai palotáját. Az idős, ötvenötvenöt év körüli követet az utazás fáradlmai annyira megviselték, hogy egyelőre nem hagyja el lakosztályát és megbízólevelének a bemutatására is csak a hét végén kerül a sor.

Eötvös József emlékezete

A Magyarországi Tanítók Eötvös-alapja Eötvös József báró halálának évfordulója alkalmából vasárnap délelőtt a Tudományos Akadémia üléstermében emlékkünnepséget rendezett. Rákosi István kir. tanácsos és Lukinich Imre egyetemi tanár mondtak ünnepi beszédet.

Elisabeth Bergner a Nemzeti Színházban

Elisabeth Bergner, a kiváló német színésznő Budapestre érkezett, hogy megnézze Mária Zsigmondnak *Légy jó mindhalálig* című darabját a Nemzeti Színházban, mert ő fogja játszani a tervek szerint Berlinben Nyilas Misi szerepét. Az előadást Hevesi Sándor igazgató páholyából nézte végig amüvész és távozásakor elragadtatásának adott kifejezést. Itt említjük meg, hogy Hajdu József betegsége miatt Mihályfi Béla játszotta Pósfalvy szerepét. Rózsahegy Kálmán sem játszott ma este, délután öt órakor lemondott, sulyosan meghetegedett. Helyette Gabányi László lépett fel. A heugró színészeket a közönség Elisabeth Bergnerrel az élükön melegen megtapsolta.

Rekordtermés szekundákból

Aggódo tekintettel néztek a szülők február elseje elé, nemesak a takbér, hanem a gyerekek bizonyítványa miatt is. Maguk a kis diákok is szorongó szívvel várták az eredményt, mindenki el volt készülve a legrosszabbra, de a legnagyobb meglepetés mégis az egyik budapesti kereskedelmi iskola elsőéves tanítványát érte. Összel futhalozott, télen korecsolyázott, viszont a bizonyítványosztogatás előtt egy héttel megemberelte magát és egy héttig éjjel-nappal tanult. Azt hitte, hogy ezzel eleget tesz az iskola jóváérteli követeléseinek. Valamit azért érezhetett, mert megígérte a társainak és oda-haza is elkötlyintotta, ha megbukik, hát a vonat alá fekszik. Az apja, mint rendes apa, minden négyesért nagyerést ígért a fiának. Elkövetkezett elseje és a kis diák a tornán, a magaviseleten és az írásbeli dolgozatok külső alakján kívül minden tárgyból megbukott. Persze, hogy nem lett öngyilkos. Maga is nevetett a daci-rekordtermésen. Otthon a kérdést az anyai szív oldotta meg, nem mutatták meg a bizonyítványt a parának s így a verés is elmaradt, rekordtermés is volt, viszont a kis diák nem fog többé gyorsítani, könyvelni és nem hillegeti ujjait az írógépen, hanem odaadják — suszterinasnak.

Sintéautók Budapesti

A technika gyorsan fejlődő irama már nemesak az emberekkel érezteti jótékony hatását, hanem kiterjeszti áldásait a kutyákra is: jön a sintéautó. Ezzel ellátott a pesti romantika utolsó foszlánya is. A legnagyobb zavarban természetesen a kutyák vannak, mert minden jólnevelt kutya ismerte már a pesti sintéautót. Tudta, hogy elől jön a gyepmester, drótháló a kezében, utána a rendőr és még később a zörgő zörgő sintéautó, amelyből messzire hallatszott a kutyák szűkölése. Ha a kutya ezt a tablót látta, illa berek nádak ereik ellant. Most nem tudják a kutyák, hogy mi a legyeknek, mert a városi gyepmesteri hivatal sinautókat, illetve sintéautókat szerzett be s egyült utazik sinté, rendőr s a sok elfogott kutya s még azok is esendben vannak a nagy megilletődéstől és a jómódtól, hogy az eben most nem gubát, hanem közlekedési eszközt cseréltek.

„Széchenyi mellett nem volt más, mint az igazság, mellettünk sincs más“ — mondta a Nemzeti Kaszinó Széchenyi-lakomáján gróf Klebelsberg Kunó

A Nemzeti Kaszinó ma este tartotta hagyományos Széchenyi-lakomáját, amelyen vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, József és József Ferenc királyi herceg, gróf Bethlen István miniszterelnök, gróf Apponyi Albert, báró Wassics Gyula, a felsőház elnöke, Jankó Kocsárd, a honvédség főparancsnoka is résztvett.

A lakomán a Széchenyi-serleggel kezében gróf Klebelsberg Kuno közoktatásügyi miniszter mondotta a Széchenyi-emlékbeszédet. Foglalkozott Széchenyi István életével, munkásságával és jelentőségével, hangsúlyozva, hogy Széchenyi életét azok szerint az áldozatok szent kell korszakokra osztani, amelyeket a

haza oltárára tett. Munkát és vagyont, népszerűséget és elmeépséget, végül az életet tette férfiasan, magyarán oda Széchenyi a haza oltárára s vajjon van-e a világ nagy nemzetei között még egy, amely a maga legnagyobb fiát ilyen áldozatos tudja odaállítani a világ történelmi ítélszéke elé. Ha a döblingi szobából meg lehetett indítani az összhíradó om megbuktatását nem kell esüggendünk nekünk magyaroknak, mert Széchenyi mellett nem volt más, mint az igazság, mellettünk sincs más, csak az igazság, de ez utat fog törni magának.

Az ünnepi beszédet nagy tetszéssel és tapsal fogadták.

Negyven diák tünt el a félévi bizonyítványosztás után

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A főkapitányság eltűnési osztálya előtt az elmúlt hét utolsó napján mintegy negyven kisdíák eltűnését jelentették be a kétséghecselt szülők. A tömeges eltűnés oka a félévi értesítő kiosztására vezethető vissza. A kisdíáknak, akik a félévi bizonyítványban rossz osztályzatokat kaptak, elkéserevésükben elbujdostak és a rend-

őrség csak hosszas keresés után akadt rájuk. Két polgáriiskolai diákot, Pintér Istvánt és Stabler Erichet, akik a honvédelmi polgári iskola tanulói, Esztergomban fogták el. Ertesítették a szülőket és Budapestre szállították őket. A negyven eltűnés közül harminckét esetben a rendőri nyomozás eredménnyel járt. A többi eltűnés ügyében a rendőrség tovább folytatja a nyomozást.

Klebelsberg nagy beszéde az izraelita hitközség diszülésén

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A pesti izraelita hitközség székházában az Egyenlőség fennállásának 50 éves jubileuma alkalmából a hitközség diszgyűlést tartott, amelyen megjelent gróf Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter is. Az illusztris vendégek között ott volt dr. Ripka Ferenc főpolgármester, Szudy Elemér miniszteri tanácsos, a miniszterelnöki sajtóiroda vezetője, dr. Gerlőczy Károly miniszteri tanácsos, a közoktatásügyi minisztériumban a zsidó felekezeti ügyek osztályvezetője, és sokan mások.

Stern Soma udvari tanácsos elnöki megnyitója után dr. Cskó István Samu felsőházi tag mondt beszédet, majd gróf Klebelsberg

Kunó emelkedett szólásra. Beszéde elején a nemzeti egység megteremtésének fontosságát hangsúlyozta,

amit a felekezeti fronton is meg kell teremteni.

— Én megígértem Vadász Lipótnak a halálos ágyán, hogy mihelyt a politikai helyzet megengedi,

a klegyezés korának egyszerű politikai elvét igyekszem megvalósítani:

egység a nemzetiségi és felekezeti fronton.

A nagy tapsal fogadott beszéd után Ripka Ferenc főpolgármester, dr. Grauer Vilmos és Stern Samu elnök mondt köszönetet az ünnepi ülés résztvevőinek.

„A ma írója lenézett ember, szellemi nyomorult!“

A mai korszellem nem kedvez az irodalomnak!

Vojnovich Géza és Kosztolányi Dezső magyar írók súlyos helyzetéről

Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között tartotta meg évi közgyűlését a Magyar Írók Egyesülete az Otthon Írók és Hírlapírók Köre disztermében. A gyűlésen nagy számban jelentek meg irodalmi és társadalmi életünk előkelőségei, akiknek sorában ott voltak: Lukács György v. b. t. l., Setälä Finn követt, Márkus Miksa udvari tanácsos, Lukinich Imre dr., Petróvics Elek, Marczali Herik, Kóbor Tamás és még sokan mások.

Vojnovich Géza elnök nyitotta meg az ülést és előadása keretében rámutatott azokra a jelenségekre, amelyek ma az írói és irodalmi válság középpontjában vannak.

— A Magyar Írók Egyesülete — mondotta — súlyos időkben teljesítette kötelességét. Az ugynevezett szakadékok, amelyet irodalmunk és szellemi életünk kettéválása okozott, már betemette az idő. A nyugat felől heáradó új szellem, az új nyugati műveltség láttára a haladás legtüzeesebb híveinek is nagy okuk van a teljes kiábrándulásra. Ugy vélem, nyugvópontonra jutott az Ady-kérdés is. De enyhült az idegen szellemi termékeknek mértéken túl való beözönlése is ma ez a helyzet, hogy a kiadók valóságos keresik a magyar tehetséget és örömmel nyitnak a magyar tehetség előtt kapu a színházak is. (?)

A továbbiakban ismertette a könyvkiadást. — A mai korszellem — folytatta előadását — nem kedvez az irodalomnak.

Végül megemlékezett az elhunyt Benedek Elekéről, majd részletesen foglalkozott az írók gazdasági problémáival is.

Az elnök beszámolója után a megüresedett főtájkári állást egyhangulag Balassa Imrével töltötték be. A lelépő három alelnököt, Máriusz Zsigmondot, Surányi Miklóst és Balassa József dr.-t egyhangulag ismét megválasztotta a közgyűlés. Az elhunyt Rákosi Jenő helyére küldöttségileg hívták meg Ambrus

Zoltánt. Az igazgatótanácsot négy új taggal: Lukinich Imrével, Wiassits Tibor báróval, Márkus Miksával és Lőrinczy Györggyel egészítették ki.

Ezután Tereszcsényi György útkár olvasta fel az egyesület múltévi szármadáását, majd Czele Gyula dr. tartott előadást a magyar könyvpiac 1928—29. évi statisztikai adatairól.

A közgyűlés kiemelkedő része volt Kosztolányi Dezsőnek manifesztációja a magyar irodalom és a magyar írók sorsáról és helyzetéről.

Drámai hatása felolvasását egy politikai nyílás megrajzolásával vezette be, idézve a hírsí levéltárban őrzött egykori képmjelentést. Ez az irat azzal a gyűléssel is foglalkozik, amelyet Széchenyi István hívott egybe a reformkorszak legizzób napjaiban, 1847-ben.

Széchenyi ezen a tanácskozáson bejelentette, hogy a magyarság végzete kikerülhetetlen, be fog olnadni a némettségbe. el fog tünni a nemzetek sorából, mert erőtlén, tehetetlen és megérett a pusztulásra.

Ézeke a szavakra mélységes megdöbbenés, majd vad felzudulás volt a jelenlevők felelete. Ekkor kiderült, hogy mindezt csak azért mondotta „a legnagyobb magyar“, mert meg akart győződni az egybehívottak hitéről és elszántságáról. Ennek a döbbenetes tréfának analógiáját használta fel Kosztolányi Dezső a mai magyar írói hivatás megvilágítására. Megrázó erővel tárta fel a helyzetet, az a szörnyű valóságot, hogy ma a szobhlányoktól és műzöldegecékből lett moziállagok és a kéjgyilkosok leszorították az írók és a irodalmat az újságshabokról.

— A kritika megszűnt — mondotta — s,

megszűnt az írónak minden hatalma a lelkek felett.

A ma írója nagy általánosságban lenézett ember, szellemi nyomorult.

A ma írója teljesen önmagára van hagyva, a maga mecenása. A nemzetköziség jazz-korszaka megölte a kegyeletet, az utókor megbecsülésében vetett reményiséget. Ki beszél ma Kiss Józsefről, Csolnoky Viktorról, Bródy Sándorról, Kaffka Margitról, Tóth Árpádról? Minden magyar halottak között a magyar irodalom hősei vannak legmélyebbre eltemetve és mégis állni kell a harcot úgy, amint azt Széchenyi és társai állották. A mai magyar író, a világ írója és nékelt nem lehet kisebb becsülgünk, mint hogy meghódítsuk az egész emberiséget. Nékönk, magyar írónak, nem szabad sokallanunk az áldozatot, mert kötelességünk, hogy a nyelvet, amit kaptunk, sételtenül adjuk át utódaink.

Kosztolányi Dezső felolvasását meleg s bensőséges tapsal koronázta a közgyűlés. Végül Vojnovich Géza indítványára kimondották, hogy a Magyar Írók Egyesülete belép a Revíziós Ligába.

A biztosított nyugodtan meghalhat...

A Kuria érdekes elvi döntése a biztosítók ellen

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Rendkívül érdekes biztosítási ügyben hozott határozatot a Kuria Góth-tanácsa. A kegyelet szerint Rusz János pécsi lakos a Párisi Általános Biztosító Társaságnál ezer dollár erejéig életbiztosítást kötött. A díjat azonban csupán az első negyedévre fizette le, a második negyedévi díjjal már hátralékban volt. 1927 május első napjaiban a biztosítótársulat elküldte pénzbeszedőjét ügyfeléhez, aki ekkor a második negyedévi díjat megfizette. Ekkor már a harmadik negyedévi díjrészlet is esedékes volt, ennek beszedését azonban a társaság még nem kísérte meg. A második negyedévi díj megfizetése utáni napon Rusz János hirtelen meghalt és özvegye a társaságtól az ezer dollár kifizetését kérte, amire a vállalat azzal válaszolt, hogy a harmadik negyedévi díjrészlet fizetésének elmulasztása miatt

a kötvényt törölte és a biztosítási összeg folyósítására hajlandónak nem mutatkozott.

A dologból per lett, amelyben most hozott határozatot a legfelsőbb bíróság. Az ítélet kötelezte a biztosítóintézetet az ezer dollár megfizetésére, ellenben feljogosította arra, hogy az első biztosítási évre még hátralékos díjat még ebből az összegből levonhassa. Az ítélet indoklása szerint a haláleset bekövetkeztekor a biztosítás még érvényben volt, annak ellenére, hogy a biztosított fél a díjjal hátralékban állott. Ebből ugyan levonhatta azt a következtetést a biztosító, hogy a kötvényt törli, ezt azonban nem tette, hanem ellenkezőleg, a díj behajtását szorgalmazta. Ennek ellenében tartozik a kockázatot is viselni.

és így a haláleset után bekövetkezett törlesnek semmiféle joghatálya nincsen.

Ezért a biztosítási összeget a társaság kifizetni tartozik, a kockázat ellenében viszont joga van az első évi díj megfizetését követelni.

Ondolálja haját sajátkezüleg tíz perc alatt

Próbálja ki ezt a hajondoláló módszert. Meg fogja látni, milyen gyors és egyszerű. Nem kell melegíteni! Nem kell villanyáram! Egy-amerőben becsuszítja hajába a West Electric onduláló csatlókat, 10 vagy 12 perc múlva gyönyörűen onduláló lesz. Mintha a leggyönyörűbb fodrász csinálta volna. A West Electric mágnéses. Nem párkóli, nem vágja, nem törli, nem rongálja és nem kuszolja a haját. Mágnéses acélból készült, nikkelezett, sima, mint a selem. Moga a megtestesült egyszerűség, örökké tart. Próbálja ki ezeket a csodálatos csatlókat. Ha nem volna megelégedve, pénzt visszatérítjük. De ha meglátna, milyen gyönyörűen és egyszerűen működik, biztosan tudjuk, hogy nem fog soha nélküle megenni.

1 készlet 4 tuc. attal 2 P 40 fillér

Ha megszokott üzletében nem kapná, ugy küldjön be postai utalványon 2 pengő s fillért és a készletet utasítás nélkül portómentesen küldjük. Megérti, hogy bubí vagy hosszú hajhoz kell. Az alábbi szelvényt vágja ki, küldje be a rendelés könyvtárszere.

Támványtétl 3 pengő

Vágja itt ki ezt a szelvényt!

West Electric Hair Curler Co London

Budapesti képvisellete

Budapester

Városháza-utca 14., földemelet

Csatoltan küldök 2 P 40 fillért, kérek portómentesen 1 készlet West Electric Hair Curler Co. rövid és hosszú hajra és a nevét egy darab papírra, ragasztva alá ezt a szelvényt.

Nem engedélyezték a Nagyatádi-párt kiskőrösi nagygyűlését

Mindenfelé újra szervezkednek a kisgazdák — Országos értekezlet lesz Budapesten

Kiskőrös, február 2.

— A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójától —

Petőfi Sándor szülőhelye. Se város, se falu. A téli nap megesillan a hatalmas tócsákban, amelyek a vendégmarasztoló sarat élénkítik. A nagyközönségnek két év óta aszfaltja van — papiruszon, ettől persze ma még bokáig sülyed az ember a fekete pépbe. A templomból özönlik a nép. Himzett, feketepruszlikos töltegenyek, szlávosan lágyvonású lányok, sötét-színű, virágos bársonypantaló a fejükön.

A Gazdakör előtt nagyobb tömeg álldogál. Több a tót szó, mint a magyar.

Az emberek idegesek, hevesen gesztikulálnak és minduntalan tulkiabálják egymást.

Külön a helybeliektől messziről jött magyarok nézelődnek, mustrálják a turesa kalapu embereket és a szelid arcu fehérsépet. Nagyrítikán megszólalnak:

— Meglesz a gazdaggyűlés? Mert ugy beszél, hogy nem engedélyezték.

A kiskőrösiek rosszkedvűen a vállukat vonogatják: senki sem tud bizonyosat.

Hamarosan a Gazdakör elé érkezik dr. Mózes Sándor, a Nagyatádi-párt ügyésze és izgatottan bejelenti, hogy

a fősztorgabiró nem adott engedélyt a gazdanagygyűlés megtartására és az alispán, akihez orvoslásért fordult, a mai napig nem intézte el a föllebbezést.

Meskó Zoltán, Kiskőrös egységspárti képviselője, aki a szombati református nőegyleti házra jött le a kerülethe, a nép közé elegyedik:

— Nem helyeslem a hatóság állásfoglalását — mondja — mert a gazdatársadalom megmozdulását nem szabad elngomni. Ha az eleven forrást elrekesztik, köröskörül fölfakad a talajviz.

Előzménye van ennek a betiltásnak.

Néhány évvel Nagyatádi Szabó István halála után a gazdatársadalom egy tekintélyes része elhatározta, hogy újjászervezi az eredeti pártot. Heczeogh Sándor turkevei földbirtokos, aki Nagyatádi mellett állt, amikor 1909-ben a veszprémmegyei Szentgálon kihontotta az Országos Gazdapárt lobogóját, vette kezébe a szervezés munkáját. A párt újból való megalakítását 1927 július 31-re tűzték ki Kiskőrösre. Azon a napon akarták föllavatni Petőfi Sándor szobrát és erre az ünnepségre a gazdák nagy tömeget vártak Kiskőrösre.

A leleplezési ünnepélyt váratlanul elhalasztották — a szobor ma sínes föllavatva — és elmaradt az Országos Gazdapárt zászlóvontása is.

Néhány nappal később Budapesten történt meg az első lépés az újjászervezésre, azóta a párt országsszerte hozzáfogott a gazdaközönség tömörítéséhez — a régi, Nagyatádi-téle alappon. Az Alföldön és a Dunántul fiókszervezetek létesültek, amelyek akadályozás nélkül érintkezhetnek a néppel. A párt „Országos Nagyatádi kisgazda-földműves és kisiparos” nevet vette föl és programját megfelelően kiszélesítette.

A vármegyék közt megmozdult Pestmegye is. Előbb Akasztón hirdettek kisgazdaggyűlést, ezt a politikai hatóság a beállított hidegre való hivatkúzással nem engedélyezte, majd Kiskőrösre hívtak össze nagygyűlést. Dr. Melzer Gyula főbíró azzal utasította el a pártvezetőség kérését, hogy

hasonló nevű párt létezéséről nem tud, mint politikai párt nem létezik, mint egyesület nem rendelkezik belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályokkal.

A kiskőrösiek föllebbezéssel fordultak Erdélyi Loránt pestmegyei alispánhoz, aki — bár a párt kiküldöttéi többször sürgették az elintézet, — a mai napig nem döntött a kérdésben. Az ország minden részéből érkezett kisgazdák csak ma délelőtt tudták meg, hogy a nagygyűlés, amelyet a Szarvas-szálló színháztermében kellett volna megtartani, elmarad és ehelyett mindössze értekezlet lesz a Gazdakörben.

A Gazdakör nemrégiben alakult azokból a módosabb gazdákból, akik a Népkörben nélkülözték azt az erőt, amelyet a gazdasági válságban a kisgazdaérdekek megvédésére ki kell fejtieni. Itt gyűltek össze azok az emberek, akik az egységes pártba olvadt kisgazdaképviselőket az ellenzéken szeretnék látni, vagy ha már támogatóik a kormányt, külön pártba tö-

mörülve tegyék ezt, esetül-esetle. Megjelent Kiskőrösön Bartolf Márton mezőberényi kisgazda, Nagyatádi Szabó Istvánnak régi, hü embere, aki ezt a kívánságot röviden így formulázta:

— A nép nem látja a kisgazda pártot és azt hiszi, hogy magára hagyták. Természetes, hogy mozgolódik, mert sok a bajgondja és ugy hiszi, hogy senki sem pártfogolja.

A népek látni kell a vezetőket. Valaki közbeszól:

— Nagyrítikán jönnek közénk a kisgazda képviselők, de olyankor agyonbeszélnek bennünket. Azt akarjuk, hogy végre mi beszélhessünk és ők hallgassanak meg minket.

Izgatott hangulatban kezdődött az értekezlet. A párt programját dr. Mózes Sándor fejtegte ki és szervezkedésre hívta fel a gazdatársadalmat. Beszéd közben lépett a terembe Meskó Zoltán, mire a szónok abbahagyta a beszédét és felhívta Meskót, hogy vázolja a maga álláspontját.

— Nagyon szívesen — felelte Meskó Zoltán — azért jöttem ide — meghívás nélkül. Az egységes pártban lévő kisgazdaképviselők szintén Nagyatádi programjának alapján állnak. Szerintünk tehát semmi szükség új programra és új zászlóra.

— Ezt csak ilvenkor vallják — harsan fel a közbeszólók tömege.

— Én ezt máskor is vallom — folytatta Meskó, akit nem zavart a larma. — Vallom továbbá, hogy a széthuzás csak meggyöngyíti a kisgazdatársadalmat. Egyesíteni kell a frakciókat és közös alapra kell állítani a különféle törekvéseket.

Hívunk össze Budapesten országos gazdakongresszust és az döntőn, hogy helyeslik-e az eljárásunkat.

A gazdakongresszus adjon nekünk direktívát, ha úgy gondolja, hogy mi az egységes pártban nem teljesítjük a köteleességünket. Vagy elfogadjuk, vagy nem. Lehet, hogy a gazdaközönség kívánságára ellenzékbe megyünk, lehet, hogy nem. Akkor a mi utaink elválnak és teljesen tiszta helyzettel állunk szemben.

— Engedjék meg a szervezkedést! — zugta a terem.

— Nem hiszem — felelte erre Meskó —, hogy a nagygyűlés betiltása a kormány parancsára történt, de ha csakugyan így esett, itt is megmondom: nem helyeslem.

Meskó Zoltán beszéde megtette a maga hatását, a zaj elült. Az egyik sarokban még elgedellenkedtek az emberek:

— Baranyában, Dárdán az egységspárti Mándy ellen kisgazdajelölt is föllépett, Szabó Sándor, a kisgazdapárt ügyvezető igazgatója mégis Mándy mellett dolgozott.

A többség elfogadta az országos kongresszus eszméjét, amelyet tudomására hoznak a központi pártvezetőségek.

Értekezlet után beszélgettünk Kiskőrös egyik vezető emberével.

— Nagyon csöndes nép'ez a mienk, — mondta — de esinján kell vele bánni. Közöl vagyunk a szerb határhoz és bizony mondom: koronkint, — ha nagyon halkán szólnak is — bujtogató hangokat fedezünk fel a nép körében. Az ősi rokonság megvan és a szegénység meg tudja zavarni a józanságot. Mert nagyon szegények orrefelé az emberek. A föld nagyrésze homokos, a legelőink szikések és aránytalanul nagy a semmit sem termő árterület. Kiskőrösön tizenhátezer ívek él, tizenháromezer hold területen. Jó, ha a

rozs megterem és némi bor. A rozsunkat tizenkét pengőért veszik, a nyolcfokos boréért nem tudjuk megkapni a buszonnyel-lírléses árat. A napszám két pengő, de munka nincs, mert a gazda műveli a földet. Az emberekkel az ország minden részébe viszik cukorrépa-művelésre, de ezzel meg az itthoni munka marad elvégzetenül.

Egy jóképű gazda lépett hozzánk: — A vízzel van itt baj, jó uram. Ez ellen tessék tenni!

Kiskőrös vidéken több mint háromezer hold áll víz alatt. Sok ezer holdat már ármentesített a *Dunavölgyi Leveselő Társulat*, de ezek a földek még nem hoznak semmit, ellenkezöleg, pénzébe kerülnek a gazdának, mert holdankint öt pengőt fizet minden évben az ármentesítő vállalatnak. A szegény gazdák súlyos tehernek tartják az ártéri járulékat, amely többszöröse a földadónak és a kormányhoz fordultak könnyülésért. Igazságtalannak tartják, hogy a járulékot a látszólagos

Apponyi Albert nyilatkozata a cseh-magyar viszony enyhüléséről

Pekár Gyula, Peidl Gyula, Weisz Fülöp, Sándor Pál, Hoyos Miksa gróf, Hantos Elemér, Belatiny Artur a cseh-magyar viszony javulását sürgetik

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Prága, február 2. A *Prager Tagblatt* vasárnapi száma a magyar politikai és gazdasági élet néhány vezető egyéniségének igen érdekes nyilatkozatait közli. A *Prager Tagblatt* körkérdezt intézett magyar politikusokhoz, akiket felszólított, hogy mondják el véleményüket Benes legutóbbi expozéjáról, továbbá nyilatkozzanak, hogy a készülő párizsi tárgyalásokkal kapcsolatban

milyennek ítélik a lehetőségét Magyarország politikai és gazdasági közeledésének az utódállamokhoz.

Az érdekes nyilatkozatok sorát gróf Apponyi Albert nyitotta meg, aki a következőket mondta:

— Örömmel kell üdvözölni, hogy Hágában a nehézségek egyike megoldásra talált, de nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a leglényegesebb akadályok elhárítása még mindig hátra van.

Hágában megtörtént az első lépés a Magyarország és Csehszlovákia közötti viszony enyhülésére.

de ennek gyakorlati jelentősége csak akkor lehet, ha további lépések fogják követni. A legfontosabb lépésnek azonban még nem érkezett el az időszéri lehetősége. Megfelelő kereskedelmi politika, amely a kereskedelmet nem használja fel politikai agresszió eszközéül, továbbá az ártatlan magyar polgárok kicsinyes zaklatásának, letartóztatásának és üldözésének abbahagyása cseh területen és Csehszlovághban az állampolgárság kérdésének megoldása erősen hozzájárulhat a feszültség megoldásához. Remélem, hogy a párizsi tárgyalások e tekintetben is bizonyos eredményeket fognak hozni.

Pekár Gyula a hágai konferencia legfőbb eredményét abban látja, hogy Magyarország surlódási felületei az utódállamokkal a jövőben csökkennek.

Peidl Gyula kijelentette, hogy a szociáldemokrata párt a multban is mindig az utód-

jövedelem után vetik ki, holott a víz minden számítást keresztülhoz.

A termelési viszonyokat érdekes számokkal világították meg. Egy hold sovány föld után, amely alig hoz hat mázsa rozsot (72 pengő), a földadó négy pengő, az ártéri járulékat öt pengő, községi pótdadó, utadó, betegápolási adó holdankint három pengő. Összesen tizenkét pengő készpénzköltség sujt minden holdat. Vetőmag és munkabér három mázsa, marad a termelőnek holdankint három mázsa (harminchat pengő), amelyből tizenkettőt kell adóba fizetni.

— Csak a jó isten tudja, hogy hogyan élünk meg — sóhajtoznak a körülöttünk állók.

A mostoha viszonyok ellenére alig van kivándorlás, az egyiket pedig hírből sem ismerik. Nincs föld, amelynek a földarabolásától tartani kell, hadd jöjjön a gyerekaldas.

Jön is, 1924 óta tizenkét új tanterem épült és ma már megint ott tartanak, hogy nehezen szorítanak helyet a sok pufók, apró emberkéknek.

Utban a vasut felé hárman is megfogtak.

— Borl tessék venni! — Az állomásig lementek az árral busz föléig. Ugy látszik, a bornak az utazás árt, mert Pesten egy pengő hatvanat kértek ugyanazért az italért.

államokkal való jóviszony előmozdításán fáradozott.

A magyar gazdasági élet vezető képviselői közül Weisz Fülöp, Sándor Pál, Hoyos Miksa gróf, Hantos Elemér és Belatiny Artur egyöntetűen hangsúlyozták, hogy Magyarország viszonya különösen Csehszlovákiával szemben sokkal bensőbb lehetne, ha a csehek lemondának agrárprotektions törekvéseikről.

A Cook Iroda beadványa Sipőcz polgármesterhez

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Abban a harcban, amelyet a Cook Irodától egyesült Wagon-Lits indított azért, hogy szabad letelepülést biztosítson nemzetközi utazási irodájának újabb fordulat állott be. A Wagon-Lits eddig csak a kereskedelmi miniszterhez fordult kérésével, amelyben egyttal tiltakozik az IBUSZ monopolisztikus jegyvárusítási rendszere ellen, most pedig Sipőcz Jenő polgármesternek is beadványt adott át. Ebben részletesen kifejti, hogy elsősorban Budapest az, amely az idegenforgalom szempontjából számításba jön és Budapestnek a világváros felé tendáló politikájában feltétlenül szükséges van arra, hogy szabad teret biztosítson mindazoknak az utazási irodáknak, amelyek idegenforgalmi szempontból nyereséget jelentenek Magyarországra és a fővárosra nézve egyaránt.

Atlantis Kávéház

Teréz körút 22

Minden délután 6 óráig **Vörös Féri** hangverseny

Színház után hideg és meleg vacsora

BRODSZKY

február elsejétől kezdve visszaszerződött régi sikereinek színhelyére

NEWYORK

A teadélutánokon is játszik!

CSAK EGY NAPON!

Február 5-én, szerdán Finom férfiöltönyök leszállított árban

Szaját készítményű divatos férfiöltönyök remek szabásban, kifogástalan kivitelben, fekete, sötétkék, szürke és barna szövetekből, amelyek a mostani idényben nem fogytak el, és eladási árai sokkal magasabb volt, most példátlanul leszállított árban

40 pengőért

kapható László Sándor férfiruházletében Budapest, Rákóczi-ut 50. sz. Ezen kivétel. rendkívüli leszállított olesó ár oka, hogy a

cég az előrehaladt idény miatt nagy férfiruházletét csökkenteni kívánja. Minden darab a legelőkeltebb kiállításban készült. Nem üres dicséret ez, mert meggyőződhetik bárki, aki e cégnél vásárolni fog, mert e cég főcélja a jó hírnév kiépítése és ezért a vevő többet kap, mint amit remélt. Ez nem hazuzatos reklám, hanem való igazság. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét, használja ki ezen olesó vásárlási lehetőséget mert ilyen alkalom többé nem lesz. Postai rendeléseket pontosan eszközöl a cég.

Palásthy Irén ezüstlamé-ruhája expresszvonaton rohog Berlin felé

Néhány szó az ügyben szereplő rendőrtisztviselőkről

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Palásthy—Marinovich-affér hullámát még nem simultak el, a főkapitányság illetékes ténylezői folytatják a vizsgálatot, de ugyanakkor a parlamentben is interpelláció készül. Az ezüst laméruha botránya elkésereedett viharra váltott ki mindenféle és tény az, hogy voltak olyanok, akik egész bátran kijelentették, hogy a rendőrfogalmazónak volt igaza. Persze ezzel szemben igen erős pártjuk volt azoknak, akik azt állították, hogy kulturbotrány történt s a idegenforgalom teljes, katasztrofális benulását jósolták.

A Palásthy—Marinovich-ügyben vannak még érdekes részletek, amelyeket nem ismer a nyilvánosság.

Palásthy Irént nem kell bemutatni. Sokan ismerik. Személyesen azonban nem ismerik. Általában többen nem ismerik személyesen, mint ismerik. Ezek után nem szabad csodálkozni azon, hogyha a rendőrfogalmazó személyesen nem ismerte. E sorok írója kérdést intézett a főkapitányság mintegy kétszáz főnyi tisztikárához arra vonatkozólag, ismerik-e Palásthy Irént személyesen. Nem voltak meglepve, amikor kiderült, hogy a kétszáz közül mindössze három ismerik személyesen, a többi csak névről. Mind ezeket csak azért írtuk ide, mert az inspekción szobában egyenesen felháborodva kérdezték tőle: is a rendőrfogalmazót?

— Ön nem ismeri Palásthy Irént?

— Nem ismerem — mondta —, de ez különben sem tartozik az ügyhöz.

Az affér másik szereplője a rendőrfogalmazó. A rendőrfogalmazót nem ismerte senki. Az újságírók, a rendőri riporterek viszont nagyon jól ismerik. Marinovich Marcell rendőrfogalmazó 28 esztendő, három csillag van a gallériáján. Közeli rokonságban áll Marinovich Jenő dr. ny. rendőrfőkapitánnyal. Magas, kékszemű, fiatalos arcú rendőrtiszt. Esztendőket át a főkapitányság intellektuális osztályán teljesített szolgálatot. Akkoriban rengeteg nagy ügy volt ezen az osztályon, különösen a tőzsdei «krach» bekövetkezése után. A fiatal rendőrfogalmazó rengeteget dolgozott, sokszor késő éjszaka is bent ült a hivatalában. Egyébként rendkívül szerény, csendes modorú fiatalember. Ha mulatóban teljesít szolgálatot, a műsor befejezése után felesatolja kardját s aludni megy az inspekción szobába. Tizenegy éve áll a rendőrség szolgálatában, hosszabb idő óta a főkapitányság közigazgatási osztályán autógépekkel foglalkozik. Eddig soha, senkivel semmiféle afférje nem volt, fegyelmije nem volt, minősítése kitűnő.

Megkérdeztük az ezüst laméruha ügyről: — Sajnálom — mondta —, de én nem nyilatkozhatom. Szolgálatban voltam, kötelességem teljesítettem. Nyugodtan várom a fejleményeket. Az ügyre vonatkozó összes jelentések az illetékes hatóságok előtt fekszenek. Döntés ott lesz.

Az affér harmadik szereplője Kiss István dr. rendőrfőtanácsos, róla azt írják a lapok, hogy csak éppen ott volt, és csak éppen lement a lépcsőn, amikor a botrány lejátszódott. Kiss István főtanácsos a főkapitányság régi tisztviselőgárdájának egyik legszimpatikusabb tagja. Nagy gyakorlatlalt és emberismerettel rendelkező rendőrfőtanácsos, aki higgadtan és tüle megszokott nyugodtsággal bírálja az embereket és eseményeket. Most a dunai kerületi kapitányságnak a vezetője.

— A fővárosi társaság körében jól ismerik. Mindez csak azért fontos, mert Kiss István főtanácsos azok a bizonyos estén ugynevezett műsorellenőrző szolgálatot teljesített a Városi Színházban. A második felvonás szünetében Marinovich fogalmazó jelentést tett neki, hogy az ezüstlaméruha hölgy élénk fellépést kellett a nézőtérre és többen felhívták a figyelmét rá.

A rendőrfőtanácsos sem tudta, hogy az ezüstlaméruha tulajdonosa Palásthy Irén. De ha tudta volna, akkor sem intézkedhetett volna másképpen. Utóvégre a rendőri intézkedéseket ezen az alapon elbírálni nem lehet. A rendőrtisztviselő csak a rendeletet köteles ismerni, tudni és helyesen alkalmazni. Mert tegyük fel, hogy az ezüstlaméruha tulajdonosától igazoltatás előtt megállapítottuk volna, hogy Palásthy Irén. Ez esetben éppen erre való tekintettel kivétel elbírálásban részesült volna? A művész szolgálatot tesz a magyar ügynek külföldön, megérdemli, hogy tisztelettel és megbecsüléssel vegyék körül, de a törvényeket és a rendeleteket neki éppen úgy be kell tartani, mint — nekünk. Lehet, hogy a rendelet, az erkölcsvédelmi rendelet rossz. Erről azonban nem tehet sem a rendőrfőtanácsos, sem a rendőrfogalmazó.

Tény tehát, hogy a rendőrfogalmazó, mielőtt igazoltatta volna a művészt, jelentést tett a főtanácsosnak és utasítást kért tőle.

Igazoltatni kellene — mondotta Kiss főtanácsos. Ezek után megbeszélték, hogy a hölgyet előadás után igazoltatni fogják. Az előadás után detektív szólította meg Palásthy Irént, az egyenruhás rendőrfogalmazó éppen arra volt tekintettel, hogy a botrányt és a feltűnést elkerüljék, a háttérben maradt. Később azután az őrszobán izgalmas jelenetek játszódtak le. Amikor Palásthy Irén megtudta, hogy az ezüstlaméruha miatt fel akariák jelenteni, indulatba jött s hangosan kiabált:

— Szemtelen, — mondta a rendőrfogalmazónak — menjen az utcáskorra dirigálni. Megemlegeti holtanapjait, amiért molesztálni mert engem!

Az igazoltatás végül is megtörtént és a rendőrfogalmazó, mint ahogy jelentéséből kilünik, közbotrányokozás, hatóság elleni erőszak s a mély dekollage miatt az erkölcsvédelmi rendelet idevágó pontja alapján feljelentést tett Palásthy Irén ellen.

Az ügy összes aklái Andrika Károly főkapitányhelyettes előtt fekszenek, aki személyesen vezeti a nyomozást és remélhető, hogy a szemtanúk tanuvalomása alapján meg fogják tudni alapítani, hogy kinek volt igaza a Városi Színházban lejátszódott botrányban.

Az ezüstlaméruha pedig utibörödbbe csomagolva, expresszvonaton rohog Berlin felé.

Király Pál.

Mennyit költött a mostantra? Százötven pengő.
Valamennyire? Vagy ötszáz pengő.
Mit tud a csónak? Gyorsasága a legjobb skiffet veri és biztonságga abszolút.
Különben, hogy van? Tűrhetően.
Még elmondom, hogy üzletembernek olyan ez a Jóska, hogy hatszázötven pengő és tőmérdek időt költött rá, ahelyett, hogy ötszázvenért készen vett volna egy csónakot. hát persze, hogy az nem ilyen, mutatja az alábbi ábra is.
De hadd beszéljen ő.
— Feleségem mind rája a tülem a csónak miatt, pedig vegyük csak, mi mindent tud ez. Egy, hogy vállamra vetem és beülök, a másod kedvem tartja, ha meguntam, öt perc alatt összehajtogatom és viszem haza, mert mi az a tizenkét kiló. Hű, gyors ez, mint a fecskemadár, a tavalyival is vertem a skiffistákat, amint akartam, pedig hol volt az ettől. Mond-

Tersánszky Józsi Jenő

— Hát már, hogy két darabból áll és hiába négy méter a vízen, mert a hátamra nincs több kettőtől, ha legtebb. Csupa bambusz, meg vitorlavászon, attól könnyű, hogy azután mégse süllyed el, hiszen éppen ez a titok. Itt van a kulya elásva, erre jöttem én rá három év alatt, hogy ez nem sülyedhet el, ehből lesz a szabadalom, meg a sok-sok millió. Pengőben. Hja, a szabadalomról még nem lehet beszélni, be se ottam eddig a kővényt, pénz dolga, tudod. Majd meglátod a nyáron, ketten hárman beleülünk és hajrá.
Gyorsan összedörzsöli a kezét és nevet, jókedvűen, ahogy csak ő tud nevetni.

Szép egy szerzám, csupa csillogó sárgarézfoglatat a hajlított bambuszrudakon, mind a maga keze munkája. Hajnalban nekiáll és fűrészezi a rezet. Kanoe ez, de sokban tökéletesítve. Sok fortélya között van itt egy konstrukció, amely kizárja, hogy a csónakba becsapjon a víz, no nincs az a hajóépítő mérnök, aki különbet találjon ki.
Már lesz-e a csónakra szabadalom és lesz-e sok millió a szabadalomból, attól függ, hogy jön-e pénzember, aki beleszeret, de Tersánszky fantasztá, amint a cikk elején megállapítottam.

— Hű, mi lesz itt harátom, aki okos ember, mind Tersánszky féle csónakon jár majd. Nem gondolod?
— Dehogynem, egész bizonyos.
Bán Ferenc.

Tersánszky Józsi Jenő csónakkonstruktőr...

„Tizenkét kiló, öt perc alatt összerakható és ára 100 pengő“

Egy író, aki csónakszabadalma révén akar milliárdos lenni

— A Reggeli Ujság tudósítójától.

Barátom, Tersánszky Józsi Jenő, a nagyszerű író igen okos ember és egyben a legvakmerőbb fantasztá. Nem a regényei miatt mondom, de hiszen majd kiderül.

Első könyve óta — A tavasz napja sütötte — pompás karriert futott. Ragyogó regények, pompás novellák jöttek jelzik a módját, mint furta meg az új jelentkezéssel szemben törvényes közönyt és rosszindulatot, mint lett márka és a Baumgarten-alapítvány kétszeres díjasa. Nem adták könnyen a dícsőséget. Az avatottak már akkor meggyőződéssel beszéltek nagyráhivatottságáról, amikor se kiadó, se közönség nem akart tudni róla és volt idő, hogy

miut téglahordó kereste kenyérért, mert a Nyugattól kéthónapi párisi tanulmány-utrá kapott pénzt volt szives egy este el-danázni, aztuán katona lett, még pedig olyan, akinek nagyon sürgős: csak ki a frontra és

elhallgatta érettségijét, hogy melőbb a tűzvonalba jusson,

csak hónapok után derült ki és ugy zavarták vissza az önkéntes iskolába, tiszti lett, azután olasz fogoly és kiszabadulva hazajött, de nem tudott törleszkedni, büszke volt, még legjobb barátjától sem fogadott el nem pénzt, de egy falatot se, lakott a Népházban és nem evett és nem ivott, csakhogy több ideig húzassa kis jövedelméből és dolgozott. Dolgozott, de tudni kell, hogy Tersánszky nem ir hevenyén, neki bizony nagyon is lelke ügye az irodalom, egy jelzőn óraszám is elunorondíroz, plasztikus legyen, ami leír, ez fontosabb mindennél, azután jött a legszomorúbb időszak, amikor

nem futott Népházra és nem futott kenyérré és akkor nem a könnyelmű írásoknak adta el magát,

hanem azzal a gondolkodással: ha én nem kellek nektek, hát ti se nekem és beleugrott a Dunába,

Az irodalom szerencséjére kihuzták, mert ugyan ki írta volna meg akkor Kakuk Marciát, A csókát.

Ezzel még nincs vége, mert egy gyönyörű novellájáért kéthavi fogsággal büntették ki, de a cellából még keményebben került ki, nekí a munkának és jött a Baumgarten-díj és végre kevesebb gonddal a fején nézhet szemközt az étellel.

Nagyon okos ember, mert tudja, hogy az ő tehetsége nem a Markovits Rodioné és bajos neki irással milliókat szerezni. — Finom munkát nem fizelik! — mondták már békében, erre kitalálta, hogy ő csónaképítésen gazdagodik meg.

A nagybányai erdők fia szeret furni-faragni, Tahin való nyaralása közben jött rá, hogy minek ne csónakázzon ő, amiért nincs pénze. Bambuszrudból, vitorlavászonból összeszerkesztett egyet és már ez az első model anynyira megtette, hogy bejött henne Tahiról Pestre. Azóta nagyot tökéletesedett, mert, ami idől neki az irodalom helye, azt mind csónakjának tökéletesítésére fordítja.

Jelenleg a harmadik modelnél tart és ez már... de beszéljen inkább a kártyáir, amelyek jó statisztikus módján ma délelőt eléje állítottam:
Hány lilló a csónak? Maximum 12
Hány rész a csónak? Fét rész.
Szétszedés meddig tart? Tíz perc.
Hány személyt visz? Kettőt, esetleg hármat
Nagyban gyártva mibe kerül? Száz pengő.

Reggeli Ujság

Pezsgő mellett mulatott a betörő a kiskocsmában

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Mulatságos betörő-történet játszódott le szombatról vasnapra virradó éjszaka a Verseny-utca és Murányi-utca sarkán lévő kiskocsmában.

Kerti Sándor 26 esztendő, foglalkozás nélküli, büntetett előéletű cipészegéd a Verseny-utca és Murányi-utca sarkán lévő vendéglő félreeső helyén elrejtőzött és megvárta, amíg a kocsmát bezárják. Amikor a tulajdonos és a személyzet elhagyta a helyiséget, Kerti Sándor előjött rejtekéről és feltörte az egyik asztal fiókját, kivette az ottlévő készpénzt, majd különböző italokat készített elő s azokat sorra kóstolgatta. A betörő végül is annyira hangulathoz jött, hogy pezsgőüvegeket nyitott fel és csakhamar három üres pezsgőspalack állt az asztal mellett, ahol a betörő egymagában mulatni kezdett.

Igy töltötte el az éjszakát és reggel hét órakor, amikor a kocsmát kinyitották, a tulajdonos dühöngő, énekelő, ismeretlen férfót talált a helyiségben. A betörő olyan jókedvű volt és olyan kitűnően érezte magát a betörés színhelyén, hogy szó sem volt arról, hogy megszökjék és elhagyja a helyiséget. Invitálni kezdte a tulajdonost, hogy igyék ő is a pezsgőből. Közben rendőrt hívták, aki azután Kerti Sándort megkötözte és bezárolta a főkapitányságra. Kihallgatni nem lehetett, mert annyira részeg volt, hogy nem emlékezett semmire.

Harc Poetzl cseh orvos-tanár utóda körül

Prágából jelentik, hogy a prágai német egyetemi orvosudor-zányi kara Poetzl dr. orvos-tanárnak, az egyetem ideggyógyászati klinikája vezetőjének utódjául Gamper innsbrucki egyetemi tanárt akarta az elhunyt Poetzl tanszékére és klinikájának vezetésére meghívni. Az erre vonatkozó előterjesztést azonban a cseh közoktatásügyi minisztérium elutasította és értesítette az orvostudományi kart, hogy újabb javaslatot terjesszen a minisztérium elé.

Medveczky Jenő nyerte meg a Szinyei Merse nagydíjat

Vasárnap délután a Magyar Tudományos Akadémia a Szinyei-Merse Pál-Társaság Szinyei-Merse halálának tizedik évfordulója alkalmából emlékünnepet rendezett. Az ünnepélyen Csók István festőművész elnökölt, aki üdvözölte a megjelenteket, köztük a Szinyei-Merse-család tagjait. Jászszentpál Sándor tükári jelentése után Bálint Lajos olvasta fel jelentését az 1929. évi Szinyei-jutalom és díjak odaítéléséről. Kifejtette, hogy a társaság nem lezárt, befejezett pályának akar dísz adni, hanem a kibontakozó életnek elismerő biztatást. A Szinyei-Merse nagydíjat Medveczky Jenő nyerte el. Szabesztva Imrénének «Malom» című képe nyerte a tájképdíjat, Boldizsár István a Zichy Mihály grafikai díjat kapta meg. Végül Hermann Lipót tartott előadást, amelynek keretében megemlékezett Szinyei-Merse Pál művészi munkásságáról.

A dán király Hinderburgnál

Kopenhága, február 2.
A dán királyi pár szombaton földközítengeri utra indult. A király és a királyné Cannesba utazik, ahol a király résztvesz a nemzetközi regattán.

Berlin, február 2.
Hinderburg birodalmi elnök ma délután fogadta a dán királyt, aki rivierai utjában néhány órát Berlinben töltött.

Szakorvos rendelő

betegek részére. Ezüst Salvarsan-oltás. Budapest, II. Rákóczi-ut 32, I. I. Rákóczi szobában. — Rendel egész nap.

3 uj szó! 3 uj szó.
Mindent lát, hall
»Rádió szeme«
Rádió, műszaki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII. kerület, Rákóczi-ut 63. szám.
Telefon: József 426-90.
Minden létező rádiókészülék és hallgatót rövid időn belül szakszerűen javítunk, kisebb javítások megvárhatók.
Külön bemutatóterem az összes létező váltó- és egyenáramú, valamint detektoros készülékeket minden időben bemutatójuk.
Ákkumulátorok javítását és töltését vállaljuk. A nálunk vásárolt készülékeket díjmentesen javítjuk. A szakmába való összes cikknek olcsó árúvá.
Levelezőlapra válaszolunk. Vidéki rendeléseket és javításokat postafordultával eszközöljük.

„Vegye tudomásul: Krausz Simonnak sincs betevő falatja!”

Izgalmas járásbirósági tárgyalás egy Krausz-bankház cégvezető végkielégítése körül

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Központi járásbiróság, Markó-utca 25. A kapura bátran ki lehetne függeszteni a táblát, hogy: minden hely elkelt. Már az előcsarnokban rettenetes zsvaj, éppen most tették ki egy fekete táblára az árverések jegyzékét, ott tolong nagy lármával vagy száz ember, köztül az árverések ismert hírnei és jegyzik a friss címeket. Beljebb kerülve a földszinti folyosóra, alig lehet utat törni, olyan tömeg áll egy ajtó előtt, amelyen ez a tábla olvasható: *panasz-felvétel*. Lehetetlen, hogy ennyi panasz legyen embernek embertársa ellen ebben a szerencsétlen, lerongyolódott városban, mint ahányan ott tolonganak a panaszfelvételre kijelölt bírói terem előtt. Ezek az emberek, külsejük után ítélve, télikabát nélkül, könnyű nyári ruhában dideregve inkább melegezni járnak ide a fűtött folyosóra, mert itt a járás bírósági altisztek is meglátják őket abban a hiszemben, hogy tényleg panaszt akarnak tenni, pedig ezeknek a szerencsétlen embereknek *legfeljebb a Sors ellen lehet panaszuk*, de erre a központi járásbiróság, *nem illetékes*.

A háromemeletes hatalmas épület minden folyosója telve emberekkel, vitatkozó csoportok állanak mindenütt és várnak, míg megnyílik egyik vagy másik tárgyalóterem ajtaja és beszólítják a soron következő tárgyalófeleket. A 39. sz. terembe visz az utunk, ahol 11 óra körül zsufolt ház van, itt várják a perlekedő feleket, amíg *Nászay* bíró néven szólítja a peres feleket, kijelöli, hogy a kérdéses ügyben, *meljék bírósági teremben és meljék bíró előtt tartják meg a tárgyalást*. A *Reggeli Ujság* tudósítóját az a per érdekeltte, amelyet *Hoffmann Ottó*, a *Krausz Simon-bankház* volt cégvezetője indított *Krausz Simon*, a *Krausz Simon-bankház* Rt. elnöke ellen, 1929. évi november havi fizetés, remuneráció és végkielégítés címén közel 21.000 pengő és járműlékai erejéig. *Nászay* bíró az első emelet 149. számú tárgyalótermet jelöli ki, ahol dr. *Négyessy* táblabíró fogja ezt a pikáns pert lefolytatni. Pár perc és felvonnak a telek: a személyesen megjelent *Hoffmann Ottó* és ügyvédje, dr. *Gáspár Pál*, továbbá alperes *Krausz Simon* képviselőjében a bankház jogtanácsosa, dr. *Salustinszky Gyula* helyett annak helyettese, dr. *Kertész László* ügyvéd. A tárgyalóteremben egy fiatal ügyvéd magyarozza éppen hévvel a bírónak, hogy a felperes munkás nem jogosult még 50.— pengő követelni gazdájától elbocsátása után, mert nem képzett szakmunkás és mert a szomszédos ház pálinkamérésében sokat ivott. A bíró tanukihallgatást rendelt el és a tárgyalást március közepére halasztotta. Mielőtt a *Krausz-Hoffmann*-per tárgyalására kerül a sor, a bíró *Wertheimer Elemér*nek, az *Egyszerű Színházi Buffet* bérlet tulajdonosának perét veszi elő, aki felmondás nélkül elbocsátotta egy női alkalmazottját. Alperes nem jelenen meg, a bíró pár perc alatt végez ezzel az ügyvel is és természetesen marasztaló ítéletet hoz, úgyhogy a csinos buffetkiszárazony kipírult arccal, boldogan távozik ügyvédjével.

Következik a *Krausz-Hoffmann*-per tárgyalása. A bíró felszólítására *Hoffmann Ottó* képviselőjében *Gáspár Pál* dr. ügyvéd előadja, hogy *Hoffmann Ottó* több mint 9 esztendője állt a *Krausz Simon bankház* Rt. szolgálatában cégvezetői minőségben, ahol a cég nagy mennyiségű devizaüzleteit intézte, teljesen önálló hatáskörrel. Mintán a bankház kénytelen volt felszámolni, *Hoffmann Ottó*nak felmondtak hat hónapra, noha neki, mint önálló hatással megbízott cégvezetőnek *egyévi felmondás jár*, ezenkívül több, mint 9 évi szolgálat után végkielégítés címén *kéthavi fizetés* és ezenkívül 1929. évre járó *remuneráció*. Kezdetben *Hoffmann Ottó* még azt is előadta, hogy még a bathónapi felmondással járó fizetést sem kapta meg, mert *novemberben a bankház egy fillért sem fizetett*, kijelenti azonban, hogy kereseti igényét 960.— pengővel, vagyis egyhavi fizetésével leszállítja, mert néhány nappal a tárgyalás előtt dr. *Salustinszky Gyula* ügyvéd, aki a bankház felszámolását intézi, tavalyi novemberi fizetését végre kifizette.

Kertész László dr. ügyvéd áhott most fel

szólásra és a kereset elutasítását kéri azon a címen, hogy *Hoffmann Ottó nem volt önálló hatáskörrel megbízott cégvezető*, nem jár neki több, mint hathavi felmondás, amit teljes egészében meg is kapott, devizaügyleket intézett ugyan, de nem önállóan, hanem minden egyes esetben felettesei utasítására. Végkielégítés nem jár neki, remunerációt pedig a törvény nem ismer.

Négyessy táblabíró most felperest szólítja fel bizonyítékai előterjesztésére, mire feláll helyéről *Hoffmann Ottó* cégvezető, egy szimpatikus külsejű, szemüveges idősebb ur és az izgalomtól remegő hangon mondja a következőket:

— *Becsületszavamra mondom, bíró ur nincs betevő falatom*, existenciát tudnék teremteni magamnak ha bíró ur legalább részítéletet hozna és valami pénzt tudnék

Épül az első pesti felhőkarcoló . . . Három hatalmas caissonnal végzik a 23 emeletes épület alapozási munkáit

A munkásokat sürített levezővel kell ellátni, hogy dolgozni tudjanak

A Társadalombiztosító hatalmas központi épülete előtt déli 12 órakor őrési forgalom honyolódik le. Az emberek százai ügyes-bajos dolgaikkal fordulnak be a kapun, de egy pillanatra mindenki megáll, hogy a négyemeletes palota mellett épülő felhőkarcoló munkálatait megnézze. A 23 emelet magasságú vastorony alapzati munkálata már igen előrehaladott stádiumba jutott és munkások száza sürögnek-forognak az építkezés körül.

Ilyen építkezés Budapesten még nem volt.

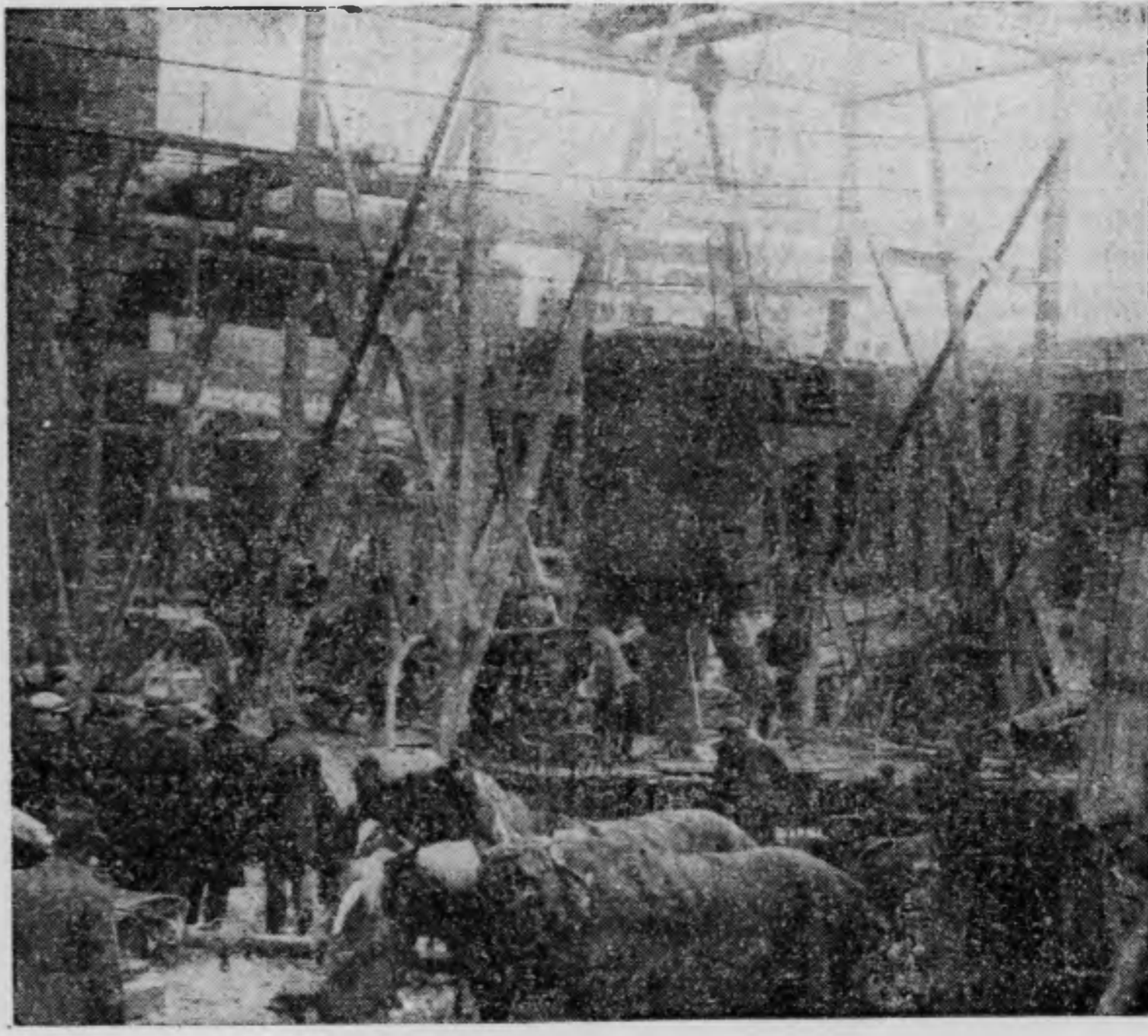
A tervek szerint a Társadalombiztosító régi és új központi székháza közé tudvalevően egy 23 emelet magas vastoronyot építenek és ebben az épületben fogják elhelyezni a 700.000 biztosított munkásnak és tisztviselőnek biztosítási lapjait. Ezeknek a kártalékoknak egy abszolút tűzmentes épületet kell

kapni. Mindennapi kenyérré . . . — akarja folytatni *Hoffmann*, de felugrik helyéről *Kertész László* dr., az alperes képviselője és itkiabál a szemközti oldalon ülő *Hoffmann Ottó*nak:

— *Vegye tudomásul, Krausz Simonnak sincs betevő falatja*.

Bíró: Nana, azért talán *Krausz Simon*nak mégis többje van, mint volt alkalmazottjának.

— Megmaradt értéktárgyai elzálogosításából él — feleli erre izgatottan *Kertész* dr., mire a bíró *Hoffmann* ügyvédjének, *Gáspár* dr.-nak adja meg a szót és felszólítja újból, hogy terjessze elő bizonyítékait. *Gáspár Pál* dr. erre mindenképpel *Krausz Simon* elnök eskü alatti kihallgatását kéri, kéri továbbá *Palócz Jenő*nek, a bankház igazgatójának kihallgatását, valamint a bankház könyvei közül az értékpapírkönyvet, valamint annak a könyvnek a beszerzését, ahol a tisztviselői fizetések könyvelték, mert ebből a könyvből állapítható meg, hogy *Hoffmann Ottó* *Etienc* *őnen* át rendszeresen kapott remunerációt, és pedig minden év június végén és december közepén. *Négyessy* bíró pár perc múlva kibírelti végzését, amelyben megítél egyelőre nem vitatott követelés fejében 2268 pengőt, egyben elrendeli a tanukihallgatásokat és a kért könyvek beszerzését és a tárgyalás folytatására február 27-ét tűzte ki.

Dolgozik a caisson

emelni és így jutottak arra a tervre, hogy ezt az amerikai stílusú vastoronyot felépítsék. Az épület maga 63 méter és 70 centiméter magas lesz, szélességét 18 méterre tervezik. Az építkezések megindulása előtt a legkiválóbb építkezési szakértőket hívták össze, mert egy rendkívül fontos problémának megoldása volt hátra. Az a talaj ugyanis, melyre ezt az építtelmonstrumot emelik, vizes-homokos anyagból áll és a próbafurások alkalmával megállapították, hogy 11 méter mélységben kell a vastorony alapzatát megépíteni, mert ott már olyan szilárd talajt találtak, amely az építkezést lehetővé teszi.

Az építkezés vezetősége elhatározta tehát, hogy a 23 emeletes felhőkarcoló alapzati építkezését caissonok segítségével fogják megoldani és erre a célra há-

rom ilyen hatalmas caisson-szekrényt szereztek be, amelyek most már teljes üzemmel dolgoznak.

A caissonokkal való építkezés, vagy a *pneumatikus alapozási* mód Magyarországon nagyobb hidalapozásoknál ismert már. Ezek a caissonok alul nyitott, oldalt és felül zárt vas-szekrényekkel állanak és a vasfedelekre a vízszint feletti falazatot raknak, a falazást tovább folytatva, a munkakamrát lesüllyeszlik a mederfenékre, illetőleg be a mederfenékbe azért, hogy a belsejéből a falat eltávolíthják. Ezzel a módszerrel 30 méterre a víz színe alá érő falazott alaptestet nyerhetünk, amely a munkások dolgoznak, egy kiselőfajta vas-szekrény, a légszilip van az aknacsó által összekötve és pedig olyan módon, hogy a

munkakamra a légszilip és az aknacsó ugyanegy légmentes zárt tért képez.

A munkások tartózkodása a munkakamrában azáltal válik lehetségessé, hogy a légszilipet át sürített levegőt nyomnak a zárt térbe és abban a vízszint a légnymás kellő fokozásával egészen a kamra alsó éléig leszorítják, vagyis a munkakamrából a vizet kiszorítják.

Ennél az építkezésnél a caissonokat naponta másfél méterrel süllyeszlik a föld alá és mindegyik caissonban 8—10 munkás dolgozik átlag napi 6 órát a caissonmester vezetésével. Az alapzati építkezésnek ezt a módját legelőször 1840-ben *Trieger* francia bányamérnök alkalmazta és kétségtelen, hogy ez az építkezési mód egyik legszebb vívmánya a techni-

Reggeli Ujság

kai tudományok. A 23 emelet magasságú vastoronyot tiszta vasbetonból építik fel és hogy a talaj szilárdságát még jobban elősegítsék, az építkezés egész területén vékony vascsöveket szurtak le a földre, amelyekre keresztül cementel presélnék be.

A felhőkarcoló alapozási munkálataival most már néhány héten belül tökéletesen elkészülnek és akkor azután hozzáfognak az épület felépítéséhez is.

Bizonyos, hogy a 23 emeletes felhőkarcolónak hosszú időn keresztül sok bémulója lesz, mert ez az első épület Budapesten, amelyik a nagy amerikai városok felhőkarcolóival összehasonlítható.

Megkerült Simándy Béla a fiatal író, aki el se tűnt

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A rendőri sajtóiroda jelentésének nyomán megírták a lapok, hogy *Simándy Béla*, a fiatal és igen tehetséges író eltűnt lakásáról, sőt a vásharagot is megkongatták főjötté azzal, hogy a Dunába ölte magát. Néhány napon át *Simándy Béla* csakugyan nem jelentkezett megszokott kávéházában, barátai között és a riadózó hírek ez is újabb lápat adott.

Nagy meglepetésre azonban *Simándy Béla* szombat délután megkerült és ő esudátkozott legjobban az örömrivalgáson, amellyel barátai őt, skit elvesztettek hittek, üdvözölték. Kiderült, hogy míg Budapesten az újabb iradalom barátai meggyászolták, barátai pedig elstrátlák, neki magának az eltűnéséről se volt fogalma.

A *Reggeli Ujság* tudósítója beszélgetett *Simándy Bélával* és a szerény fiatal író a következőkben mondotta el eltűnésének történetét:

— Annyi történt, hogy *egy nap bajok közé jutottam*, mint ugyszólván valamennyi fiatal magyar író manapság. Előrelátható volt, hogy elsején nem tudom kifűzteni kis szobám bérét és én nem tudom elviselni, hogy nézzenek rám várakozva, amikor egész bizonyos, hogy elsején nem fizethetek.

Egy barátom lakására menekültem, hogy szabadulva nyomászó környezetemből. — csak pusztán ürüből, lelki okok miatt volt nyomászó ez a környezet, mert egyébként igen kedves emberek, akik szívesen vártak volna is, — de, mondom, én nem tudok tartozni, — szóval barátomnál láttam hozzá, hogy megszerezze a pénzt.

Egy másik barátomat arra kértem, hogy menjen el lakásomra és jelentse be, hogy néhány napra elutaztam. Barátom azonban nem tette meg a szívességet, amire vállalkozott és a házigazdám megrönnülve, hogy nem jövök haza, egy nap, két nap, a rendőrségre szaladt, azzal, hogy én eltűntem.

— Már minden rendbejött, a pénz egy részét összekaptam valahogy, ismét régi lakásomban lakom és mondhatom, van még Budapesten néhány jó emberem, mert *Lányi szerkesztő* ur, a *Friss Ujság* kiadója, kérés nélkül küldött negyven pengőt.

Nagyrabecsült Hölgyelm és Uraim!
Kár minden percért,
mert sehol sem találhat olcsóbb árakat:

m. mindennemű fehérműre alkalmas, tartós pamutúszon, vagy 3 m. szifon, vagy 3 m. szántaró, agyennemű kanavász, vagy 3 m. ingzár, vagy 3 m. bőrrés angin, vagy 3 m. mintás kékfestő, vagy 3 drb. 30 méteresű törülköző P	2.90
m. schottis női szövet, vagy 3 m. selyemfényű fekete clott, vagy 3 m. liberti minden szízen, vagy 3 m. mintás mosószelvény, vagy 3 m. selyemfényű agyemű damaszt P	4.90
drb. 2 méter hosszú fehérrített kész lepedő, vagy 5 drb. duplagaleros divalos térfűg, vagy 3 drb. hosszú kóper alsónadrág P	11.90
m. 140 cm. széles fehérhálós szövet sötétkék, fekete és divatszínűekben hozzávalóval együtt P	29.00
Klóna minőségű sötétzöld nadrágszövet méterje P	8.00

Továbbá: 80 cm. széles sima csomó hágyéknélme méterje 48 fill., teniszflanell méterje 70 fill., kész naplanepedő darabja 8.00 P., pohártörő darabja 60 fill., leber vagy szines zsibkendő darabja 20 fill.

Kapható:
CSAK AZ UDVARBAN
Cím: Olcsó Maradékádsár és Textilraktár
32. Király-utca 32.
Postal rendeléseket 34 év óta lelkiismeretesen teljesítünk!

JDŐ

Az északkelet felől érkező hideg áramlat napokon át ostromolta a Kárpátokat...

Jégeső és hóvihár Olaszországban

Rómából jelentik: Génuában több, mint egy órán át jégeső esett, úgy hogy az utcákat...

Leleplezés fakszimilékkel

A Népszava vasárnapi számában költségekbe verte magát a Reggeli Újság miatt. Fakszimilében közli a Magyar Kir. Allami Vas-...

Felhívjuk az olvasóközönség figyelmét a Rádió Szemle Rákóczi ut. 63. lapunk mai számában...

NAGY IMRE VICCLAPJA

AZOJSÁG

az egyetlen magyar heti vicclap holnap jelenik meg a következő tartalommal: A KASSZA, B KASSZA, PUK KASSZA...

A Reggeli Újság hírei

Szórakozó Budapest

A budapesti szezon javában zajlik, nyilvános és házi bálók, estélyek, teák, premierel színes forgataga kergeti egymást...

Ezért csak futólag és kötelességszerűen emlíjük meg, hogy 1-én a szokott fényes keretek között zajlott le a szezon legkiemelkedőbb nyilvános bálja...

Az intímebb táncos teák közül elsősorban a Magyar Pólo Club soirée deusante-jairól kell megemlékeznünk. Az idei szezonban már hatszor gyűltek össze a klub regényes fekvésű margitszigeti klubházában...

Nagy sikere volt a Park Club első táncos teaestélyének is, melyen az arisztokrácia fiatal leányai vettek nagy számban részt.

A házbálók közül első helyen kell megemlékeznünk Wekerle Sándorék estélyéről, melyen rég nem látott előkelő vendégsereg gyűlt egybe...

A társasági beszámoló kereteibe kívánkozik a Fészek runy-versenye is, amelyen nagy számban vettek részt a társaság hölgytagjai

A kártyasztalok körül ott láttuk igazolmas mérkőzésekre merülve Skerlecz Ivánné bárónét, Lckhardt Tibornét, Cséry Miklósnét, báró Schell Gyulánét, Kandó Lászlónét, Madarassy-Beck Tessa bárónét, Geeső Sándornét stb.

A társasági kedvencéről, Zichy Tivi grófról az a hír, hogy végleg döntött jövendő élet-pályájáról — pilóta lesz. Rövidesen kiutazik Berlinbe, hogy ott képeztesse ki magát.

A zajló szezonban persze Hymennek is bő aratása nyílik. Február 10-én veszi magára a rózsalánccal a pesti társaság egy igen népszerű fiatal tagja, Roszner Ervin báró.

Sokan a társaságból a külföldet jüriák. Ifj. Bethlen István gróf Chamonixban küzd a jég-hockey-világbajnokságokon a magyar színek diadaláért.

A pesti társaság egy ismert családját gyász érte. A család egyik asszonytagja elhalálozott. A temetésen persze az egész rokonság részt vett...

Rónay Nándorné, aki öngyilkossági kísérletet követett el, pár napon belül meggyógyul

Szombaton este jelentették a főkapitányság központi ügyeletén, hogy Rónay Nándorné Aradi-utca 22. szám alatti lakásán öngyilkossági kísérletet követett el; lumindállal megmérgezte magát.

Péntekre hívták össze a főváros rendkívüli közgyűlését

A városházi ellenzék tudvalevőleg rendkívüli közgyűlést akart összehívni még az elmúlt évben, hogy azon tiltakozzék a készülő új fővárosi törvényjavaslattal ellen.

főpolgármesterhez, aki azonban arra való hivatkozással, hogy a főváros törvényhatósága egyszer már állást foglalt a fővárosi javaslat ügyében, a városházi ellenzék kérelmét elutasította.

Legjobb barátaim arról értesítenek, hogy az udvarban, az Olesó Marudékvásár és Textilraktárban, Lirály-utca 32. szám alatt vásároltak három méter férfiállomány szövetet hozzávalóval együtt...

Naptár

Calendar table with dates 3-8 and events: Nemzeti Bank közgyűlése, Kereskedelmi Bank közgyűlése, Párizsi konferencia, Dresdeni Streichquartett, Premier a Kamarában, Futball-világbajnokság, Nőegylet Alarcobálja.

Az optánsadatok feldolgozása

A hágai konferencián aláírt egyezmény alapján és a párizsi tárgyalásokon elfoglalandó álláspont céljából a magyar kormányknak szüksége van azokra az adatokra, amelyek alapján az egyes...

Hétezerpengős zsebtolvajlás a Komédia Orfeum előcsarnokában

Szombaton este megjelent a főkapitányság központi ügyeletén Schleifer Zoltán fővárosi nagykereskedő és bejelentette, hogy a Komédia Orfeum előcsarnokában előadás után ismeretlen tettes ellopta tárcáját, amelyben négyezer pengő értékű takarékkönyv és háromezer pengő készpénz volt.

Hadik János kedden este érkezik Budapestre

Gróf Hadik János, aki már két hete Bécsben tartózkodik, kedden este érkezik Budapestre. Értesülésünk szerint Hadik János az esztrák-magyar gazdasági tárgyalásokra vonatkozóan folytatott Bécsben megbeszéléseket...

San Remóban Maróczy legyőzte Graut

San Remóból jelentik: A san remói sakkversenyen Maróczy győzött Graut (Argentína) ellen.

Rablótámadás az Orczy-uton

Szombaton éjszaka Regényi Teréz 30 esztendőskorát ünnepelve az Orczy ut. és Körös-utca sarkán két ismeretlen férfi meglátáradia Letoperték a földre, retiküljét kizsákkították a kezéből és elmenekültek. A rablótámadás következtében Regényi Teréz fején súlyosan megsérült, úgy hogy a mentők részre vitették első segélyben. A főkapitányság detektívjei megindították a nyomozást és a hajnali órákban elfogtak egy fiatalembert, aki erősen gyanúsítható azzal, hogy a rablótámadás egyik tettese volt. A nyomozás folyik.

Házasság

Fenyves Hildegárd és Páll József hirdapira vasárnap házasságot kötöttek. Tanúk voltak dr. Rassay Károly országgyűlési képviselő és dr. Boros László szerkesztő.

Dr. Havel Agláját, dr. Havel József törvényszéki tanácselnök és neje, Blaskovich Irene leányát február 4-én délután 6 órakor vezeti oltárhoz a Deák-tér evangélikus templomában dr. Krepuska István főorvos egyetemi tanársegéd, dr. Krepuska Géza egyetemi tanár és neje, Streos Jélan fia.

Szerdán lesz az európai szépségkirálynőválasztás

Párizsból jelentik: Az egyes országoktan megválasztott szépségkirálynők jórészt már Párizsba érkeztek. Kedden valamennyien részt vesznek az Operában rendezendő jótékonycélu bálon. Az európai szépségkirálynő megválasztása szerdán lesz. A művészekből összeállított nemzetközi zsűriben Albert Besancon a kiváló francia festő elnököl. Pénteken a szépségkirálynők Cannesba utaznak, ahol tiszteletükre nagyszabású ünnepeket rendeznek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: 807-10 és 136-44

Vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

A háboru pénzügyi rokkantjaiért: Évi 14 millió pengővel 2-50 százalékos valorizációt lehetne biztosítani a hadikölcsönjegyzőknek

A forgalomban levő hadi kölcsönkötvények aranyértéke nem több 3-5 milliárd koronánál — Mi volna, ha valorizálnának?

A hágai konferencia nyomán pénzügyi szuverenitásunk visszanyerése előtérbe helyezte a háboru pénzügyi rokkantjait, a hadikölcsönjegyzőket ért igazságtalanságot.

Tagadhatatlan tény, hogy a kormány helyzete nem könnyű a hadikölcsön-kérdésben. A valorizációs törvény megalkotásakor az állannak olyan szempontokra is tekintettel kellett lennie, amelyek a valorizáció ellen szóltak.

Nemcsak az állampénzügyek egyensúlyának mindenképpel való fontossága, de a reparáció Damokles-kardja is nagy óvatosságot parancsoltak.

Könnyen megeshetett volna ugyanis, hogy a hadikölcsönök megfelelő valorizálása a külföldön a magyar állam pénzügyi helyzetéről egészen hamis képet adott volna, amely csak arra lett volna alkalmas, hogy

a reparációs igényeket fokozza.

Ezért a kormány a valorizációs törvényben nem intézkedett a hadikölcsön-kérdés végleges rendezéséről, hanem azt függőben tartotta a jövőteli kérdések rendezéséig. Az erre vonatkozó törvény 8. §-a a következőket mondja:

"Az 1914. évi július 28. napja után az 1912. évi L. XIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátott államadóssági címletek közül, azok átértékelésének kérdésében, melyek a háborus magyar államadósságok nosztrifikálásakor mint a tulajdonos eredeti jegyzésű címletei láttatnak el magyar nosztrifikációs megjelöléssel és azóta is állandóan az eredeti jegyzők, vagy örökösök tulajdonában vannak, a törvényhozs az 1921. évi XXXIII. t.-c.-ben beiktalyozott békeszerződésen alapuló kötelezettségek után fog határozni."

A kormány eddigi késlekedése a hadikölcsönvalorizáció kérdésében tehát érthető. Most azonban, hogy a hágai konferencia a magyar jóvátételi kötelezettségek tekintetében végleges és teljesen tiszta képet teremtett, parancsoló kötelezőségeként jelentkezik ennek a kérdésnek a napirendre tűzése.

Miben rejlik a hadikölcsönök nemvalorizálásának legkárosabb és legvégzetesebb következménye? Tudvalevő, hogy a középosztályban a hadikölcsönök-nél legerősebben érdekelve, az a középosztály, amely hosszú évek sokszor egy egész élet megfeszített munkájának gyümölcsét vesztette el a devalvációs következtében. A devalváció természetéhez tartozik, hogy az általa előidézett pusztítás nem részleges, hanem teljes volt. Az a tőkeképződés, mely a háboru előtti években a gazdasági élet legnormálisabb velejárója volt, a devalváció következtében hirtelen megállott legfőbb akadályát alkotva az általános gazdasági regeneráció megindulhatásának.

A meglévő tőkék megszűnésével az utolsó fillérig elousztultak és ezért szűnt meg az új tőkeképződés lehetősége is.

Itt jelentkezik az a nagy érdek, amelyek a hadikölcsönök valorizálásához fűződnek.

Bármily esekélymértvű valorizációt vinne is a kormány becszttól, ennek hatása óriási volna.

A teljesen elszegényedett középosztály új tökéhez jutna, melyeknek segítségével az existenciák egész sorozata alapozódhatna meg. Ennek óriási jelentőségéről a mai munkanélküliség és az elhelyezkedési lehetőségek teljes hiánya közepette nem kell bővebben beszélni. A vállalkozási kedv és szellem e tömeges felbredése szinte új életet vinne az elsorvadt gazdasági életbe, aminek előnyét nemcsak a magán-, hanem az államgazdaság is érezné mert hiszen az ilyen módon alakult új existenciák új adóulányokat is teremtenének.

Miáltal a hadikölcsön-valorizációra fordított állapozatok egy része az állam számára kétségkívül megtérülne. A morális kötelezettségeken kívül tehát az államozón is nagyváltékban a hadikölcsönvalorizáció mellett szól.

A hadikölcsönvalorizáció nyomán az új tőkeképződés nemcsak egy irányban jelentkeznék. Nemcsak a hadikölcsöntulajdonosok utánának váratlanul új tőkékhez, hanem az életbiztosítottak is, mert hiszen az életbiztosítások valorizálatlansága szoros összefüggésben van a hadikölcsönök elértékelésével.

Abban a pillanatban, amikor a kormány a hadikölcsönököt valorizálja, az életbiztosítások terén is egészen új helyzet áll elő. Az életbiztosítottak is hozzájutnak — hacsak tőredék részben is — azon tőkékhez, amelyek től a devalváció, szintén a legigazságtalanabbul megfosztotta őket.

Arra nézve, hogy a hadikölcsönvalorizáció nem tartozik a megoldhatatlan pénzügyi feladatok közé,

ma már teljesen megegyeznek a vélemények. Meghízható számítások szerint ugyanis a 18 milliárd korona névértékben kibocsátott hadikölcsönök aranyértéke a névértékénél jelentősen kisebb. Az erre vonatkozóan megejtett számítások szerint az

- I. hadikölcsön félétekor az aranyérték 90% volt,
- a II. hadikölcsön aranyértéke 77%,
- a III. kölcsöné 74%,
- az V. kölcsöné már csak 52%,
- a VI. kölcsöné 47%,
- a VII. és VIII. kölcsöné pedig 40%.

Miután pedig a VII. és VIII. hadikölcsönök során egymagában 7,4 milliárd korona névértékű kölcsönkötvény került forgalomba,

az állam hadikölcsönkötelezettségének aranyértéke 9-10 milliárdnál többre alig becsülhető.

A békeszerződés szerint Magyarország nem felelős az ugynevezett utódállamok kormányai vagy állampolgárai tulajdonában levő hadikölcsönökért. Miután a rendelkezésre álló

E hadikölcsönkötvény mai értéke 25 fillér — nyomdai előállítás: 75 fillér

adatok szerint 9,4 milliárd névértékű hadikölcsön került nosztrifikálásra, a trianoni békeszerződés mintegy 8,5 milliárd névértékű háborus adósságtól mentette az országot. Ezenkívül a Hegedüs-féle 20 százalékos vagyonsváltás alkalmával, továbbá

a Pénzügyi Központ által eszközölt jelentős vásárlások révén igen nagy hadikölcsönmennyiségek kerültek vissza az állampénztárba. A forgalomban levő hadikölcsönkötvények aranyértékét tehát semmi körülmények között sem lehet 3,5 milliárd koronánál többre becsülni.

Ez volna tehát az az összeg, amelyet valorizálni kellene.

A valorizáció mérvének és módjának megállapítása kétségkívül nem könnyű feladat, mert itt nemcsak szociális, de az igazságosság szempontjainak is feltétlenül érvényesülniök kell. Annyi bizonyos azonban, hogy ennek az összegnek megnyugvást kellő valorizációja nem hárit olyan terhet az államháztartásra amelyet az nem bírna el. Ha e kötvényeket a kormány

4%-os kamatozású pengőre szóló állampapírokra cserélné ki és a kistulajdnokok és árvaaknak jegyzését a szociális szempontok figyelembevételével 50%-kal valorizálná, mely valorizációs kules egészen 2%-ig esőkkenne, akkor ez átlagosan 10%-os valorizációt jelentene.

A 3,5 milliárd helyett tehát 350 millió névértékű új kötvényt kellene kibocsátani, ennek terhe pedig mintegy évi 14 millió pengő.

Ennek az obligónak a vállalása nem borítatja fel pénzügyi egyensúlyunkat.

A hadikölcsönök ezidő szerinti tőzsdéi árfolyama az aranyérték 0,3-0,4%-án áll. Itt figyelembe vesszük, hogy a hadikölcsönök kibocsátási költsége annakidején a névérték 2%-a volt akkor látjuk, hogy a jelenlegi tőzsdéi értékelés a költségnek még a negyed-

részt sem éri el. Ebben jelentkezik talán legkirívóbban a hadikölcsönök értéktelensége! És talán még abban, hogy egy 100 korona névértékű hadikölcsönkötvény, amelyet itt bemutatunk (mert akinek nincs, már alig emlékszik rá), 25 fillérbe kerül a tőzsdén, de ha valaki ma meg akarná rendelni, 74 fillért fizetne érte a nyomdának.

Ezt az igazságot senki sem tagadja, hiszen már Tisza István leszögezte, hogy a hadikölcsön ügye a nemzet becsülete. Viszont becsületügvek elintézésének sohase használt még

Tíz százalékkal leszállítják a városi lakások béreit

A főváros öt új bérházának az építésénél 721 ezer pengő megtakarítást értek el — Légtöbméterenként 35 pengőért épített a főváros, ami rekordolcsó ár — Folytatják-e a lakásépítési akciót?

A főváros lakásépítkezéseire felügyelő ötös bizottság legutóbbi ülésén nagyfontosságú jelentést tárgyaltak. A főváros illetékes ügyosztálya ugyanis bemutatta a főváros öt legutóbb épített új bérházának építkezési számadásait, amelyek soha elő nem fordult, való sággal szenzációs eredményt mutatnak. A számítási munkálatok befejeztével ugyanis kiderült, hogy az öt új városi bérház építkezésénél összesen 721.000 pengő megtakarítást értek el az előirányzathoz képest. Ez a háromnegyedmillió pengős megtakarítás uttall örvendetes következményekkel fog járnai, amennyiben

mód nyílik arra, hogy ezekben a bérházakban az egyes lakások béreit 10%-kal leszállíthassák.

Annál örvendetesebb ez az eredmény, mert hiszen ezekben a városi bérházakban a lakberek eléggé magasak, sőt emiatt bizonyos támadások is érték a főváros vezetőségét. A lakásépítési ötös bizottság e kedvező eredmény alapján határozatilag kimondotta, hogy

a városi házak lakbéréit 10%-kal le lehet szállítani és ilyen értelemben javaslatot is tett a tanácsnak.

A lakásépítésre felügyelő ötös bizottság tagjai: a keresztény-árti Petrovác Gyula és K. Császár Ferenc, a Kozma-párti Dörner Gyula, a demokratapárti Földi Vilmos és a szociáldemokrata Bánóczy László teljes egyértelműséggel és erélytel dolgoztak esztendőközön keresztül ennek a kedvező eredménynek az elérése érdekében. Külön dicséret illeti meg ebből az alkalomból Liber Endre tanácsnokot aki fáradhatatlan buzgulommal dolgozott az a téréen.

De más szempontból is jelentős ez a vezető eredmény. Behozonyosodott ugyanis a főváros részében is lehet ócsón kezni. Ezeknek

az építkezéseknek az egységára 35 pengő volt légtöbméterenként.

Ez rekordolcsóságú ár. Pénzügyi fedezet hiányában egyelőre kérdéses, hogy a főváros folytathatja-e lakásépítési akcióját, pedig erre nagy szükség volna.

Buzáth János alpolgármester nyugdíjba megy és a gázgyár igazgatója lesz

Még a fővárosi reform éle beépítése előtt nyugdíjaztatja magát, mert az új törvény szerint nyugdíjas tisztségűeket nem lehet alkalmazni az üzemeknél

Beavatott városi körökben befejezett tényként beszélnek arról, hogy Buzáth János alpolgármester már a legközelebbi hetekben nyugdíjba megy. Ennek a hírek komoly alapja van. Teljesen beavatott kormánykörökben is tudnak Buzáth János alpolgármester nyugdíjba vonulásáról, sőt magyarázatát is találják ennek a változásnak, ami a főváros vezetésében már a legközelebbi időben bekövetkezik.

Buzáth János nyugdíjazásának az oka — a készülő fővárosi reform. Az új törvény egyik rendelkezése ugyanis úgy szól, hogy

a fővárosi üzemenél nyugdíjazott városi tisztségűeket alkalmazni nem lehet.

E szakasz körül a bizottságban nagy vita volt, de a belügyminiszter ragaszkodott ehhez a rendelkezéshez és sikerült is felfogásának érvényét szereznie. A képviselőházi vita során

is lesznek védelmezői annak a felfogásnak, hogy nyugdíjazott fővárosi tisztségűek a üzemenél elhelyezkedhessenek, a parlamentum túnyomú többsége azonban szembehalgzik ezzel a felfogással. Ez a szakasz természetesen csak a jövőre szól és így azok a városi tisztségűek, akik a fővárosi törvény életbeléptetése előtt kerülnek valamelyik üzemhez vezető pozícióba, állásukat megtarthatják. Erről van szó Buzáth János esetében is, aki

a Gázgyár megüresedett igazgatói állására pályázik.

A szakasz szövegezése szerint kivételt lehet tenni rendkívül nyomós indokok alapján egyes nyugalmazott városi tisztségűekkel, ha meg tudják szerezni a belügyminiszteri jóváhagyást. Ugyen miniszteriális jóváhagyásról azonban Buzáth János esetében nem lehet szó.

Magyar Első Részvény-Serföződe

PARACELSUS SÖR

csapolása megkezdődött!

A nagy tápértékű barna idényadr — amíg a készlet tart — palackokban lefejtve a kapható kávéházakban, vendéglőkben, füszer- és cemegeüzletekben.

Vidékeu: összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és cemegeüzletben.

A hét új filmjei

Az Ufa

A Mária Terézia az UFA új hangosfilmje. Jókai Mór egyik kis regényéből készült. Jókai özvegye azonban a film premierje után való nap sűrűsen letiltatta a szerző nevét hirdető plakátokat, valaminek kidobálta az ezt tartalmazó feliratokat is a filmből.

Mire való ez a játék? A film így is, úgy is ugyan az marad s a szcenárium alapötlete is elmaradhatatlanul a Jókai regényt vallja szülőapjának és nem hoz szegényt Jókai fejére. Ez a film Petrovich Sanyi és Lil Dagover játsszák a főszerepeket (Petrovich magyarul énekel) s a rendező egy-két kisebb jelentéktelenségtől eltekintve stílusban és tónusban megtalálja a megfelelő hangot. A film két hétig szerepel a műsoron.

Az Omnia

Az Omnia hangosfilmje a Bestia és a Cigányvér hibátlan széria-filmek. A talkie óta minden szcenárium nagyot nőtt érdekességben s ez vonatkozik az előbbi két filmre is. Érdekes két órát jelent, elsősorban szórakoztató — s a film célja voltaképpen úgy is csak ez.

Corvin és Kamara

A hét némafilmje közül elsősorban a Forradalmi nászról kell megemlékeznünk, amely most talán negyedszer kerül vászonra. A mostani feldolgozás természetesen a legjobb, de hát ez nem is csodálatos, hiszen a film állandóan fejlődik. Fritz Kortner egyik legragyogóbb szerepe ez, már csak az ő kedvéért is érdemes megnézni. A műsor másik két filmje két kevésbé jelentékeny darab, mindazáltal mind a kettő figyelmet érdemel. A némafilmek utolsó példányai ezek, hiszen most már csak két premier-színházunk, a Corvin és Kamara néma. Itt is csak azért játszanak némafilmeket, mert febr. 20-ig lefűtött darabok vannak, amelyeket minél előbb le akar játszani a színház. Ezek közt azonban van egy nagy ügy is a Douglas Fairbanks Vasárnapos.

ró mint filmsztár

Georg Jessel, amerikai író maga játssza darabjai főszerepét

Az amerikai hangosfilm-láz egyre-másra hódítja el az ismeretlenebb variété-színeszereket a film számára. Egyre-másra bukkannak fel újabb újabb nevek a beszélőfilmfronton, csodálatos karrierreket láthatunk, egyesek jóformán egyik napról a másikra futnak be a nagy sztárok irigyelt soraiba. Al Jolson bamulatos karrierje mindenki előtt közismert, a közepes népszerűségű kabaréénekes ma egyike Hollywood leggazdagabb és legjobban fizetett sztárjainak. Legnagyobb sikerét a Jazz-énekes és az Eneklő bolond főszerepei hozták a talkie népszerűbb sztárjának s most egy érdekes eseményről hallunk hírt, amely némileg összefügg Al Jolson arriválásával. A Jazz-énekes eredetileg vaudeville darab volt és mint ilyen, szintén igen nagy sikerrel került színre a Broadway egyik színházában. A darab főszerepét maga a szerző Georg Jessel játszotta és a darab nagy sikere indította a Warner-filmgyárat arra, hogy a darabot filmre vigyék.

A film, mint ismeretes, órási sikert hozott Al Jolsonnak és Warner-éknek s ez a hatalmas siker arra indította a színész író Georg Jesselt, hogy legközelebbi darabját ő próbálja a filmen is eljátszani. Az egyik filmgyár, a Tiffany, hajlandó is volt a finanszírozásra és így született meg a Lucky Boy, az új Georg Jessel-darab, amelyben már a szerző játssza a főszerepét. A darab New Yorkban olyan sikert hozott, hogy Al Jolson után Georg Jessel is szakított a színpaddal és a jövőben csak hangosfilmekben fog felléni. Az amerikai közönség igen hamar megtanulta a nevét és ma már együtt emlegeti Al Jolsonnal s a többi hírtelen felmöt talkie-hírességgel. Az pedig igen nagy dolog, még Hollywoodban is.

UTOLSÓ HÉT!

A világ első filmrevüje:

FOX
FOCCIES

Enek, zene, tánc,
kaprazatos kiállítás!

Kizárólagos joggal csak

ROYAL APOCCÓ

Hétfői Film Újság

Meddig tart a hangosfilm-láz?

Eddig teljes és tökéletes sikere van minden hangosfilmnek. De a közönség szeretné már „érteni“ is a filmeket

Mikor a múlt évben először szóba került a pesti filmkörökben a hangosfilm bevezetése, az érdekeltek egyhangú ellenzéssel fogadták. Az egyik fiatal filmvállalkozó azonban meg-

meccs után, vonaton, hajón, repülőgépen és a halálós ágyon jó kipróbált amerikai gramofonlemezek harsognak a nézőtér fölébe — a differencia csak annyi, hogy a vásznon egy-

Az új Ivan Mosjoukine-film, a «Hadszi Murat»

törte az ellenzéki frontot és az ő elszánt elhatározása folytán megbukott az a tervek, hogy nálunk csak a jövő szezonban kerüljön sor a hangosfilmre való áttérésre.

Októberben szólalt meg először a vásznon Pesten — s a pesszimisták általános meglepetésére a hangosfilm egy nap alatt győzött.

Még pedig olyan tökéletes eredménnyel, hogy a némafilm ugyiszólván eltűnt az érdeklődés elől. Senki sem beszélt róla többé, miről-holnapra meghalt s a nagy, verhetetlen népszerűségű filmsztárok nevei elszürkültek az új világnagyságok Al Jolson, Nancy Carroll és társaik neve mellett. Gyűzött a gramofon, az angol «slang» a vaudeville-művészet s a közönség hanyatt-homlok rohan a jellemelt helyükhöz hirdető hangosfilm-színházakba.

Nagyon érdekes a közönség hangulata. Amerikában mindez még csak érthető némileg hiszen a filmek angolul beszélnek, — de nálunk? A film angolja a pesti «angolok» számára érthetetlen. Az elsikkadt magánhangzók és az elracsolt mássalhangzók furcsa dadogó recsegéssé torzulnak a hangrösítők töléséreiben — a jó közönség csak olvassa szorgalmasan, olvassa a magyarázó feliratokat (vélhetően jó vigyázzunk: ez az a film, amelyik beszél), mert olyan ember még nem született Pesten, aki ezt a recsegő amerikai zsargont megértette volna.

Az operettel az utóbbi évek során állandóan szidja a közönség. Operettszínházaink kevés darab kivételével, állandóan panaszkodnak a közönség közönyére, közben azonban a filmoperett virágkorát éli. Mert az csak természetes, hogy a hangosfilmek kilencven százalékában énekelnek. Énekelnek reggel, énekelnek

este, ebéd előtt, ebéd után, csók előtt, boxizásban egy fehérjegy néger tárogglutia a száján iszonyú igyekezettel.

Ennyi az egész, azaz hogy még ennyi sem. A

Georg Jessel, a «Lucky Boy» hangosfilm főszereplője

Hírek a filmvilágból

Chaplin beszélőfilmet készít

A film legnagyobb haméjára, az egyik legnagyobb ellensége a hangosfilmnek. Nem tartja művészetnek és több alkalommal kijelentette, hogy ő semmi körülmények közt nem lép fel hangosfilmben. A talkieláz azonban, mely Amerikát teljesen hatalmába kerítette, ugylátszik őrá is hatással volt, mert elhatározta, hogy mégis készít hangosfilmet. Az új filmnek a közeli hetekben fog neki ebben az összes szereplők beszélni fognak — Chaplin kivételével, mert ő továbbra is néma fog maradni a vásznon — hiszen eddigi sikerei után talán meg is engedheti magának ezt a luxust. A partnerrel majd beszélnek ő helyette is.

Várkonyi Mihály magyar hangosfilmen

Alig pár évvel a forradalmak után vándorolt ki Amerikába Várkonyi Mihály, az akkor még elég népszerű filmszínész, aki ott néhány év alatt a legismertebb filmszínészek közé küzdötte fel magát. A legutóbbi években Cecil B. de Mille, majd az United Artist egyik legjobb fizetett színésze volt, a hangosfilm azonban őt is, mint annyi mást, kilendítette pozíciójából. A hollywoodi intrikák, dacára annak, hogy kitűnően beszél angolul, lehetlenné tették számára a talkie-ban való szereplést s így a visszavándorló külföldi színészekkel együtt Várkonyi Mihály is hazajött. Szívesen jött volna Magyarországra, de hol van még a magyar filmgyártás attól, hogy Várkonyi Mihályt hollywoodi honoráriumokat tudjon fizetni? Várkonyi tehát Berlinben állapodott meg.

Berlinben, előbbi sikereinek színhelyén tárt karokkal fogadták s egész sereg filmgyár felkötött ajánlatot Várkonyinak. A sok ajánlat közül Várkonyi egy német-francia vállalat szerződését fogadta el, ahol az első szereplése egy francia regény alapján készült dráma lesz. A darab címe: Az utolsó tanú, s a német nyelven kívül angolul, franciául és magyarul veszik fel a darabot. Várkonyi partnere Lil Dagover lesz, akit a Magyarországra számára készülő kópiában egy magyar filmszínésznővel (talán Székely Ibolyával) helyettesítenek. A darab a tervek szerint még az idei szezonban színre is kerül nálunk.

zeneszámokhoz idő kell, tehát a cselekményt össze kell huzni minél rövidebbre. Lehetőleg minél kevesebb esemény történjék, mert különben a betétdarabok nagyon elnyújtják a filmet. Még aztán minnek is esemény egyáltalán? Hiszen egy Sonny Boy-szám slagerre avatlat igen könnyen egy közepes filmet is.

Mert ez az. A közönség a jó muzsikára kíváncsi elsősorban, amikor tölül a hangosfilmhez. Más nem érdeklődik egyelőre s amíg végleg meg nem unja az unalomig egyforma gyártási módokat, addig ez hihetőleg ezután is így fog tartani. Mert a film maga csak igen keveset érdekel. Az angol dialógus még egymaga nem teszi vonzóvá a filmet, annál is inkább, mivel csak az igazi nagyfilmek süszéje bírja ki a kritikát. Recsegő amerikai-angol párbeszédre pedig néhány kíváncsi jelöltön kívül igen kevesen kíváncsiak Pesten.

Tehát? Magyar beszélőfilmek kellenének, mert a film, mint internacionális kultúrtegyező megszűnt a talkie megszületésével. Erre azonban adott viszonyok közt kevés a remény s a közönség egyenesen rá van, illetve lesz utalva az idegennyelvű hangosfilmekre. A láz azonban... Minden csoda három napig tart. Az ellépedést majd felhívja a józan kritika és egy-egy hangosfilmmel nemcsak csodálkozni fog majd a néző, — hanem véleményét is mer majd mondani, — amire most az úmulattól nincs ideje.

Mikor a szerző tiltakozik a filmesítés ellen

Hans Heins Ewers közismert regényét, a Prágai diákokat már több ízben megfilmesítették s a Conrad Veidt-féle változat rendkívül nagy sikert is ért el két évvel ezelőtt. Most az egyik német filmgyár ismét filmre vette a regényt, a darab azonban ugylátszik, nem valami jól sikerülhetett, mert Ewers a film házi bemutatóján rendkívül dühösen tiltakozott a film színvonalát ellen. A darab ugyanis hangos változatban készült el s a zene kedvéért teleakták szonokkal, diáknőtákkal és így a műsziatik regény helyett jóformán egy brettli attrakció lett. Ewers szerint a cselekményt «hihetetlenül bután» alakították át s a néma részekben botrányos feliratok tarkítják az amúgy is számtalman sikerült darabot. A szerző egyelőre tiltakozik a darab színvonalát ellen, ez azonban nem sok sikerrel fog jární, mert annak idején beleegyezett a darab filmesítésébe. Legfeljebb módosításokról lehet szó, ez azonban kétséges, hogy meghozza a kellő eredményt.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefontszámok: 807—10 és 136—44

Vasárnap délután és éjjel: 229—31 és 253—09

Színház

Heti konferansz a budapesti színházokról

Írja: Béketty László

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! A konferanszié, aki — szerény véleményem szerint — nem más, mint egy eleven ujság. A lap hátsó oldalán kissé visszakanyarodik a holt betűhöz, ahonnan elindult. Ez a konferanszié pedig, aki a sorokat rajta, talán a jog némi alapján teszi ezt, mert egynapos korától átja oldalán a régi újságírás levegőjében nevelkedett, pályáját is mint újságíró kezdte és csak később foglalomodott az élő szóhoz, de közbe-közbe sokszor tért vissza első szerelméhez, az újságírói tolthoz. Most pedig, tisztelt hölgyeim és uraim, szépen kérem önöket, engedjék meg ennek a konferansziének, hogy az önök szolgálatában mondanivalóját a színházokról kivételesen tollán keresztül közölhesse a publikummal, úgy, ahogy megteszi — a függöny előtt. Unnepélyesen ígérem, hogy iróniáimat, kritikáimat soha semmi más, mint az abszolút objektívítás irányítani nem fogja. Számomra illi nines és nem lesz barát, vagy ellenség, szimpátia, vagy antipátia, — csak egy: a magam szerény, jöhiszemű objektív véleménye. Az én véleményem pedig az, hogy: minden kritikus annyi neszt szülőből, amennyit az általa lebunkóztott tehetségek szülni tudnak. Hölgyeim és Uraim! Kezdődjék a játék!

Az elmúlt hét színházi bemutatói közül elsősorban Szomorgy Dezsőnek Takács Alice című színművéről kell beszámolnom. Végre irodalom! Irodalom és színpad! Irodalom, amit az élet agyagából lépett ki az író és formált, gyurt szoboresportlára finom, mesteri kezekkel és égetett tehetsége és rajongása tüzeben olyan szilárdra, hogy az agyag bronzá változott. Ismétlem, nemesak százzszázalékos irodalom ez a darab, de színpad és élet is. Minden egyes figura az élethől kiszakított alak, élnek, gondolkodnak, gyötrődnek és összetörnek. Semmi póz, semmi cikornya, semmi csinálmány. A darab pillanatról pillanatra emelkedik, muzsika ez a darab. Amikor a nézőtérben ültem, néha behunytam a szememet és Grieg jutott az eszembe. Kisérőzene ez a darab. Az élet kísézőzeneje.

A második előadást néztem meg, direkt azért, hogy egy pillanatra se befolyásoljon a premier izzó hangulata. És ebből a második előadásból megállapítottam, hogy nincs színházválság, direktorválság és darabválság, — csak közönség-válság van. A közönség ugyanis nem megy be a színházba, csak jó darabhoz, vagy mondjuk így, ahhoz, ami tetszik neki. A komoly táblás házról láttam, hogy az irodalom is tetszik neki, különösen akkor, ha ilyen előadásban nézheti végig. Gombaszögi Frida a címszerepben tőkéletesen nyújtott. Néha szótlan viaskodása önmagával, lelkiismeretével, maga volt az élet. Mintha nem is játszott volna, mintha nem lett volna a nézőtérben publikum. Göth Sándor a könnyelmű apa szerepében kabinetfigurát produkál. Mértékletes volt és nem használt ki olcsón a helyzetet. Hegedüs Gyula remek professor volt, tőkéletesen emberi és közvetlen. Törzs Jenő, Maklárjók voltak Vágóné Margit az anya szerepében kifogástalan volt, de az epizódfigurák közül a legjobbat Gárdonyi Lajos nyújtotta. Emilitásreménylő még Hajmássy Miklós, aki különösen a harmadik felvonás Törzsszel való jelenlétében volt kitünő. Kár,

hogy nem játszatják eléggé ezt a tehetséges színészt. A darab rendezése és a színpad semmi kivánnivalót nem hagy hátra. Az „Isteni kert” írója meg lehet elégedve a sikerrel és ezt a művét besorozhatja kertjének legszebb virágai közé.

Most pedig Walter Hasenclever darabjáról lesz szó. „Napoleon rendet csinál.” Bemutatta a Belvárosi Színház. Hasenclever is irodalom, még pedig a legmodernebb fajtából. Napoleon azonban nem modern, legalább is mint téma. Szegény Napoleon, ha tudta volna, hogy szoknyavadásztól kreténig, vérszomjas, kegyetlen hadvezértől viaszfiguráig végigszánt rajta a világirodalom, bizonyára nem vágta volna a rosszul végződött európai hőditások nehéz fájába fejszéjét, hanem szépen esőndben megmaradt volna egyszerű császárnak Párizsban. Napoleon tehát Hasenclever új felöntésében kétségtelenül érdekes és van sok jó dolog is benne. Erről is el lehet mondani azonban azt: «sok új és jó van benne, de ami jó, az nem új és ami új, az nem jó!» Molnár Ferenc is beharangozta két évvel ezelőtt, hogy Napoleontól ir darabot. Már címe is volt neki. «Ha Napoleon...» Ugy látszik azonban, meggondolta magát és nem írta meg. Ugy látszik, nem akart Napoleonnal kikezdeni. Hasenclever azonban kikezdezt. Jóval kezdett ki. Bár ha még Napoleonnal kezdett volna ki, nem lett volna baj. De kikezdezt a Somlayval, aki jó színész, de nem Napoleon. Például mindjárt alakban nem jó. Játékban már inkább. Ha pláne hozzávesszük a darab furcsaságait, játéka érdekes, túlfűtött, na és rutinja sok mindent elfeledtet. Makay Margit Jesephinje tulszép és tulfinom, pedig ezt az eredeti Josephinről nem lehet elmondani. Már most csak az a kérdés, hogy Napoleon, aki rendet csinál (ahogy színházi nyelven szokták mondani), csinálja majd közönséget? Karinth Frigyes fordítása elsőrendű.

A Városi Színház ujdonsága, A biarritzi Vénusz című operett szórakoztatni akar, tehát céljának megfelel. A szövegkönyv eléggé érdekes is, bár szerintem A biarritzi Vénusz hamarabb fog szökni, mint az «asszony». Tudniillik a Szőkik az asszony nem tudott szökni, mert a közönség nem engedte, pedig százhatalvonször próbált. A biarritzi Vénusz, ha szökni akar, a publikum nem fog odanézni. Mert kérem alássan, a librettista Kardos An-

dor olyan sok jól írt előző operettkönyvébe, hogy új operettje számára alig maradt valami. A téma tudniillik jó, ha nem is ma született a világra, csak látszik rajta, hogy hamarabb készült el, mint kellett volna. Harmath Imre versei most is, mint mindig, kitünők. A zenét új szerző komponálta: Szenkár Dezső. Nagyon lehetséges, az első akkordnál már megérik rajta, hogy komoly muzsikus. Nem reminiscencia-feldolgozó. Nem szerzi a muzsikát, hanem komponálja. És nem azzal szerzi a muzsikát, hogy füttyöl, nem a szájával, hanem az agyával és a kezével. Egy-két száma külön még nagy népszerűsége is számíthat. Ha nekifekszik és nem aprózza el magát karmesteri elfoglaltságokkal, egyike lehet a legkiválóbb operettmuzsikusoknak. A címszerep — melyet Honthy Hanna játszik — mintha kissé passzív volna. Ő a Vénusz. Tekintve, hogy szerepe címszerep és főszerep, aránylag nem beszél többet, mint a kép, amelyet róla festettek. A szerepben sincs sokkal több ruha, mint a képen. Játéka, táncai, ének-száma vérbeli operettprimadonna produkciói. Zilahy Irén, aki Duci baronessz aránylag leg-

Szomorgy Dezső

jobbán megírt szerepét játssza, nekivaló produkcióit kapott. Édes, mint a méz, amibe még külön beletettek egy kis krumplileukrot. Rátkay Márton a festőművész szerepében igyekszik mindazt a humort kihozni a szituációkból, amit a szerző benne hagyott. Kertész Gábor nem volna rossz bonvivant, ha lehámozna magáról azt a pózt, ami még az operettműfajban is részéről soknak mondható. A rendezés Lőrind Vilmos munkája, aki nagy fáradtságáért megérdemli az elismerést.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, erre a hétre végeztem. Sajnos, pletykám nincs. Ugyanis nem nagyon járta utána. A színészek magánélete az ő privát ügyük. Legalább az legyen az övék egészen. A végén ugyanis ugyse marad a színészeknek más, mint a magánügyei. Azt szorgalmasan szokta gyűjteni. A végén aztán mint memoárokat kiadja. Ha már most mi előle ezeket elírjuk, miből fog az a szegény színész egy kis pénzhez jutni hatvanéves korában?

Egy pesti muzsikuscsalád

A három Szenkár örömnepja a Városi Színházban

Az apa: Szenkár Nándor, egyházi karnagy, halálunk és szerényen megbújva a boldajtisos sötét templomi kórus hatalmas orgonája mellett. Istenfélő ember, tele áhitatos muzsikával. Oratóriumokban és szent zenészművekben éli ki magát. Rendes polgár, alázatos alattvaló, aki muzsikából lelkének legszebb bajtását, az Ave Móriát hódolattal teszi le az uralkodó lábai elé. A gyermekei hűlesőjét égi harmóniák ölelik körül. Kínese nincs, csak meleg, zengő szive: azt osztja el a maradékál között.

Első fia, Jenő még járni sem tud, amikor már fölkapaszkodik a zongora előtt álló, csavarodó székre és föltornássza magát a billentyűkig. Dezső is hamarabb ismerkedik meg a zenével, mint az ábécével. Mihály, a harmadik esemete a testvéreit félrelökődésre kóvetel magának helyet a családi zongoránál — pedig még beszélni sem tud. Az apa mohón figyeli a csukott lelkük himbózását: mind a zene felé fordul, mint ahogy a rügy nyújtózik a napfény irányába. Ünnepe számára, amikor a kis család körültelepszik a régi

PAGAN

A gyönyörök filmje. A Metro Goldwyn hangos világhítrakciója 12 fejezetben.

„A pogány” című regény után írta. John Russel. Rendezte: W. Van Dyke

A „Pagan love song” a pogány szerelmi dalát

énekli: **RAMON NOVARRO**

Ezen kívül Metro Hearst Hangos Ujság és Különleges Fox Hangos Híradó

NAPONTA DÉCSI

Előadások kezdete: fél 6, 8 és 10 órakor. — Szombattól minden nap: 4, 6, 8, 10 órakor. (Jegyrendelő telefon: Aut. 213-43 és Aut. 259-52)

TOMBOLO SIKER!

DOUGLAS NAGY NÉGER REVÜ-JE

Kezdetre fél 9 órakor

a Royal Orfeumban

Telefon: József 421-68

Reggeli Ujság

hangszert és a szobában fölesendül az első tiszta akkord, amely apró gyermekkezek alól száll a mennyezet felé.

Szenkár Jenő ma európai hírű muzsikus, főigazgatója a kölni Operaháznak.

Szenkár Mihályt a Városi Színház karmesteri pulpitusán látom vizsgolt. Vendég, a hátyja operettjét dirigálja. Amikor odalt fordul a zenészek felé, megvillan lágyvonásu, sápadt arca. Egyebként csak a szertelohogó, rőtes haj aranylik a karmesteri pulpitus kis fénykörében. Finom ideges balkeze szinte utánakuszik a jobbkezeben tincelő pulcának, hogy még több életet vigyen a zenébe. Sokat küzdött ittthon, most Berlinben elismert ember. Odáig megjárta Saarbrückent, Stettint, Menét, Altenburgot és sok más kisebb-nagyobb helyet. Ma filharmonikusokat vezényel a német birodalom fővárosában. A hátyja premierje ittthon érte, boldogan vállalkozott «A biarritzi Vénusz» dirigálására. Német aprókecsességgel tanít és színezt, a magyar szót is gyakran keveri a némettel. Szinte idegen neki itt minden, a magyar felületesség és a színpadnak fogatékosabb tisztelete.

Szenkár Dezsőt, a szerzőt idegesíti a tulzott gond, amellyel tívére a munkáját végzi. Tulsoka várt, most már szeretné tisztán és szárnyalón hallani első partitúrját. A szemét nem veszi le az öccse keskeny jobbjáról, amint suttogva mondja:

— Ha sikerem lesz, annak örülök csak, hogy meg tudtam állítani egy homlasi folyamatot. Mert az volt: az operett kezdett haladni a dilettánsok kezén.

Egy pillanatig a zenére figyel, aztán folytatólag — A komoly zeneszerzők sehogyse akarták akceptálni a jazzt. Így történt, hogy a hozzá nem értők előrcugaszkodtak. De hiszem, hogy ennek a konjunkturának vége.

Gombaszögi Frida és Hajmássy Miklós (Szomorgy Takács Alice)

Néhány perig idegesen hallgat, aztán újra megszólal:

— De operettel nem írok többé. Legalább ebben a percben úgy gondolom. Megyek ki a nagyvilágba és végleg fölesküszöm a komoly zenének. Hagyomány ez a mi családunkban.

A próbának vége. Szenkár Mihály nem megy ki cigarettázni. A helyén marad, a karmesteri zongoránál és halkán játssza el az Eroicát.

U. D.

KOMÉDIA ORFEUM

Jókai-tér 10 Telefon: A. 180-20

Február 1-től „Madame Dreyfus” és „Férfivadász”

uj műsor! 2 új TABORI-bóhozat

a szerző személyes fellépével

3 GALD'STAR — ZEISLER EDIT

THE 4 JANKES — FANN — SÓLTI HERMIN

WEGAND TIBOR — PÓRFI MIHALY

uj magánzámokkal, stb.

Kezdetre fél 9 1-2-3 pengő helytarak

Reggeli Ujság

Az „Azra” bemutatója előtti

Beszélgetés Szép Ernővel és Uray Tivadarral a kamaraszínházi premierről

A Nemzeti Színház Kamaraszínháza most pénteken, február 6-án Szép Ernő bemutatást tart. A premieren a kitűnő írónak „Azra” című drámája kerül színpadra.

A próbákon felkerestük a szerzőt s intervjút kértünk tőle. Szép Ernő szerényen kitért ez elől:

— Nem szeretek én nyilatkozni, — szobakozott. — Minek az!... Nem nekem kell most beszélnem, hanem a darabomnak... Tu-

Szép Ernő cigarettát szor a Kamaraszínház előtt

dom, hogy ilyenkor szokás szellemesekeket mondani színházról, színészekről, meg a darabról... Én azonban nem akarok... Kitérök a nyájából, mint a birka...

Kedvesen elnevelti magát

És olyan makacs szerénység, olyan szelíd határozottság van benne, hogy nem is lehet őt tovább erőltetni.

Csupa hűla Szép Ernő, amiért nem kell beszélnie.

Játékos, felszabadult jókedv csillanik fel a szemében. Csak gyermekek tudnak a tekintetükkel így kacagni.

Gyermekek és költők

Uray Tivadarrhoz, az „Azra” főszerzőjéhez fordultunk hát intervjúért.

— Az én szerepem nagy, nagy szeretettel jött... A szónak legújhatóságosabb értelmében krisztusi... Sok szépséggel és sok földalattal van teli... Valósággal elégek benne... Teljesen el kell égnem... hamu... hogy szétporjézzon a szívembe a jóság...

— Nehéz szerep...

— Nem... Nem, mert igazi költő írta, akinek a lelke nyomán el lehet merészkedni a végtelenségig szédítő magasságába is...

— Bajor Gizi...

— Ő a partnerem... Az én szerepem sok jelenetben pantomimszerű és így nagy szükségem van az ő művészetére, aki minden tekintetre, a legkisebb mozdulatra azzal az átható erővel rezonál, amely a gesztust is akcióvá tudja felnövesztetni... A halk sóhaj is hatalmas visszhanggal kel életre benne... Olyan ez a szerep, mint a mélyen zengő cselló szava... Az egész a férfi szívének vágyó bugyása az asszony után... Győző s győztrőt szerelem...

Szép Ernő helgett valóban a darabja fog beszélni.

Fodor László „Töltött”-a két variációban

„Önnyága álmodik” a Belvárosi Színházban.

Ismeretes, hogy Fodor László, a kiváló fiatal drámaíró „Töltött” címmel új darabot írt. Azt azonban már kevesen tudják, hogy ennek a darabnak két kész variációja van. A szerző a témát egy nyolc képből álló bohózatban és külön egy ötfelvonásos vígjátékban dolgozta fel. Fodor László a vígjátéki formában megírt darabot favorizálja. A drámaíró kiadóját úgy a bohózat, mint a vígjátéki megoldást mind a két formában kiadóknak tartja s ezért a színházaknak mind a két formában megoldott darabot adja át azzal, hogy maguk az igazgatók válasszanak.

A bohózat, nyolc képből álló megoldás Milánóban és Amsterdamban már színre került. Nagy sikerrel.

Most február 13-án lesz az ötfelvonásos vígjátékunk Uraufführungja a Züricher Schauspielhausban és ennek a bemutatónak tapasztalata dönti majd el, hogy ezután a két megoldás közül melyiket fogják használni. Eppen ezért nagyon sok igazgató utazik Zürichbe, ahol Reinhardtok részéről dr. Geyer igazgató jelenik meg, aki majd határozza meg, a vígjátéki vagy a bohózatit „Töltött” kerül-e náluk színpadra.

Fodor László egyébként Bajor Gizi számára „Önnyága álmodik” címmel három képből álló kis vígjátékot írt, amely az Andrássy-úti Színház márciusi műsorában fog színpadra kerülni.

Hatvany Lili amerikai sikerei

Hatvany Lili „Love duell” című drámája, amelyet Ethel Barrimore játszik Amerikában, olyan sikereket arat, hogy a kitűnő magyar drámaíró feltehetően az amerikai színházak érdeklődését. Hatvany Lili új darabját, amelynek a címe: „Ma éjjel, vagy soha” s nálunk a Vígyszínházban fog színpadra kerülni, még ebben a szezonban Newyorkban is bemutatják.

Gaal Franciska a Belvárosi Színházban

A Belvárosi Színház igazgatósága szerződési tárgyalásokat kezdett Gaal Franciskával. Ezek a tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy a kitűnő művész valószínűleg a színház legközelebbi újdonságában már fel is lép. Tervek szerint egy új magyar drámaíró darabjában és két osztrák író nagyszerű darabjában vállal szerepet.

Színházak hétfői műsora

- Operaház: Nincs előadás.
- Nemzeti Színház: A sirály B. (1/8).
- Kamaraszínház: A fősvény (1/8).
- Városi Színház: A biarritzi Vénusz (1/8).
- Vígyszínház: Takács Alice (8).
- Belvárosi Színház: Napoleon rendet esinál (8).
- Magyar Színház: Álomkirályné (8).
- Király-Színház: Sisters (1/8).
- Fővárosi Művész Színház: Jambó-színház (8).
- Új Színház: Dybuk (8).
- Andrássy-úti Színház: Gaal Franciska vőj. stb. (9).
- Terézkerületi Színház: Vonósnégyes stb. (9).
- Royal Orfeum: Néger revü (1/9).
- Bethlen-téri Színház: Fehér róza (1/6 és 1/9).
- Komédia Orfeum: Varieté (1/9).

Newyorki utcai jelenet a Royal Orfeum néger-revüjéből

A BIARRITZI VÉNUSZ

Ma és minden este **VÁROSI SZÍNHÁZ**

Főszereplők: **Honthy Hanna, Rátkay Márton, Zilahy Irén, Kertész Gábor, Siro Anna, Babochay Erzsébet**

Minden este és vasárnap délután — Helyárak 6 fillértől 60 pengőig

Hegedüs Gyula és a Magyar Színház konfliktusa

Az „Álomkirályné”-ban előretolták Ferenc József jelenéseit

Hegedüs Gyula, aki az Álomkirálynéban Ferenc Józsefet alakította, már nem játszik a Magyar Színházban. Szerepét Justh Gyula vette át.

Kérdést intéztünk Hegedüs Gyulához, hogy miért vált meg ily váratlanul a Magyar Színházról.

Honthy Hanna és Kertész Gábor (Városi Színház: „Biarritzi Vénusz”)

háztól, ahol éppen ebben a szerepében kiváló nagy sikere volt. Hegedüs Gyula a következőket mondotta:

— Szerződéseni szerint még tizennégy-szer tartoztam volna fellépni a Magyar Színházban, amikor Jón Dániel, a Vígyszínház igazgatója, Szomorfy Dezső darabjának orvosprofesszor szerepére meghívott. A Szomorfy-darabban csak az első és második felvonásban van dolgom. S mert az Álomkirálynéban csak a hetedik képből játszottam, össze lehetett egyeztetni a két fellépést. Ezt annak rendje és módja szerint meg is beszéltem Pünköshti Andor művészeti igazgatóval, aki beleegyezését adta ebbe.

— Legnagyobb meglepetésemre, bár a szerző hetedik képnek írta az én jelenetemet, megcserezték a hatodik képpel. Én még így is időben tudtam volna a Magyar Színházhoz érkezni. Később, hogy miért történt ez, miért nem, azt most és itt nem akarom firtatni, de ötletem kép lett a hatodikból. Szépen lassan két képpel előbbre tettem s a hetedik kép helyett az ötödikben kellett volna játszani, amit már nem tudtam elérni.

— Ilyen körülmények között váltam meg a Magyar Színházról. Ezzel be is fejezi ezt a témát. Beszélgetni kezdünk. S így beszélgetés közben derül ki, hogy február 3-án van Hegedüs Gyula születésnapja.

— Hányadik? — kérjük.

— Sokadik... Nagyon sokadik... — kacag jóízűen, de nem mondja meg.

— Arra azért büszke vagyok, — teszi hozzá nevetve — hogy ha magunkoromból szerepeket kell játszaniom, hát mindig meg kell felelnem festően a hajamat...

Hegedüs Gyula a következő darabban is szerepet kapott a Vígyszínházban s lehet, hogy ebben a szezonban végig ott fog játszani.

Szép ajándék lenne a magyar kultuszkegyelménytől, ha Hegedüs Gyulát születésnapján meglepné egy nemzetiszínházi szerződés. Ugy érezzük, ezzel kötelességet is teljesítünk.

Keéri-Szántó Imre matinéja a Belvárosi Színházban

Vasárnap délelőtt Keéri-Szántó Imre zongoraművész Chopin matiné-t tartott a Belvárosi Színházban. A kitűnő művész, aki a romantikusoknak egyik legjelesebb interpretátora, ez alkalommal is művészetének legjavát adta és a közönség szívét valószínűleg megrájtotta a dallamos Chopin-melódiaival. Az egybegyűlt szépszámu publikum melegen üdvözölte a kiváló muzsikust.

Gyermekelőadás az Új Színházban

A gyerekek kedvelt Lakner bábszínház délelőtti előadást rendezett az Új Színházban. Műsorán volt az „Ibrók írek, vagy a Földművelésügyi miniszter” és a „Karácsonyi álom”. Lakner bábszínház is volt, s még sok más magán-szám tarkította a vidám, kedves műsort. A gyerekek, akik szívesen megállították a színházban, igen jól mulattak s meleg szeretettel vettek körül az ő „Lakner bábszínházát”.

Az utolsó Verebely-leány külföldi bemutatója

Dregöly Gábor világhírű vígjátékából „A kisasszony férjéből” operettje az utolsó Verebely-leány Brüsszelben kerül először külföldön bemutatásra. Az operett német nyelvű premierje március elsején lesz.

Makay Margit és Somlay Artur „Napoleon rendet esinál” (Belvárosi Színház)

Néger Revü a Royal Orfeumban

A Royal Orfeum együttesen ebben a hónapban látogat Budapestre. A műsort ugyanis teljes egészében egy néger revü fogja fel s ezért a kulturális társulat egy sereg artista számmal kiegészítve vidéki turnéjából hozta fel a fő vendéget. A vidéki nagyobb városok ez alkalommal először ismerkednek meg egy világjáró variété színház műsorával, hiszen eddig ilyenmű vállalkozás az országban sehol sem volt Budapesten kívül. Ezen nemzetközi társulat utazik Zerkovitz Bélaékkal s ezenkívül még a rendes kabaré-társulat is helyet. A vendégeket Miskolcon kezdődik február 3-án a következő állomások Nyíregyháza, Debrecen, Kocskomat, Szeged, Baja, Pécs, Kaposvár és Szekesfehervár. Ez alatt az egy hónap alatt egy új fajta attrakció szórakoztatja a budapestieket. Egy néger revütársulat mutatkozott be szombaton este a Douglas-téle néger revüszínház. Még a pesti közönség molett és fanyar hangulatában is új jelent ez a furcsa látvány és már az első percekben csatát nyertek a fekete idegenek nálunk. A jazz ellenségei okkale vagy ok nélkül, sok mindent felhoztak a maguk muzikájának védelmére. Itt erről a vitáról ne essék most szó, ez valami egészen más itt nem nemzetközi muzsika a jazz, hanem egy távoli népfaj, egy barbar kultúra csodálatos kiraja, amelynek színháza, muzsikája és költészete valami őseredeti primitívséggel rendelkezik. Pergő színes képek, tarka expresszionista díszletek, furcsa, monoton zene, amit egy másodperc múlva vad, szindus melodizuhatok váltanak fel — talán ez volna a megfelelő körülírás erre a mutatványra. Komikus és mégsem az, komoly és még sem az, — nem nekünk való és még is szívem nézzük, annyira idegen és ismeretlen — és valljuk be érdekes. Egyébként a főszerző Douglas a látható színia a társulatnak, ezenkívül még vagy négy-öt hűlgy és ur nevét kellene ide írniunk, mint akik leginkább súlyt jelentenek az együttesben. A közönség eleinte kissé idegenkedve, de később annál melegebben fogadta az előadó csokládabarna művészeket.

Legjobb februári műsor a Tabarinban

Kauser és Eötvös rekordja 1000 méteren

A Budapesti Korcsolyázó Egylet ma délelőtt tartotta meg a műjégpályán 1000 m-es hendi kegyorskorcsolyázó-versenyét.

Az eredmények a következők:

1. Windtner 1 p. 37.4 mp. (1 mp. előny),
2. Vida 1 p. 37.6 mp. (4 mp. e.), 3. Kauser
1 p. 37.7 mp., 4. Eötvös 1 p. 37.9 mp.

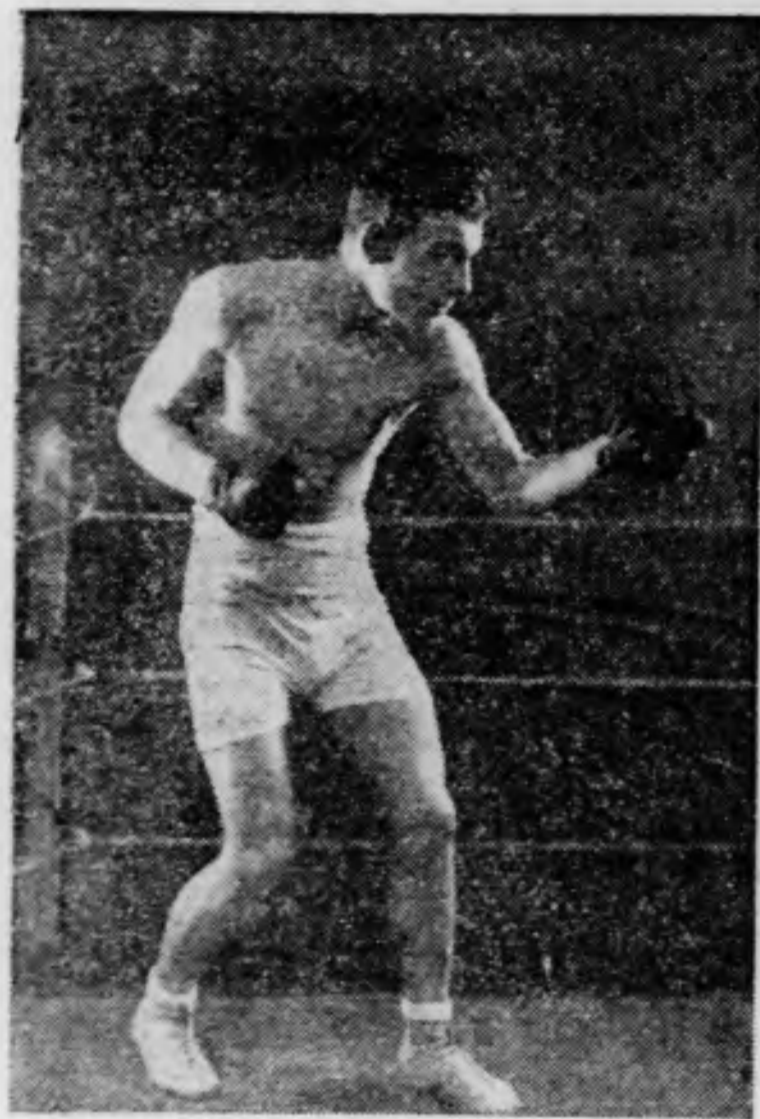
Kauser és Eötvös ideje hazai rekord.

Eötvös ezidén Davosban 1 p. 37.4 mp.-cel állította fel külföldi rekordját. A II. osztályú hendi kegyben 1. Fekete 1 p. 44.4 mp. (9 mp. előny), 2. Leszl 1 p. 44.7 mp. (4 mp. e.) és Oszterer 1 p. 44.7 mp. (8 mp. e.), 4. Molnár Ferenc 1 p. 44.8 mp. (8 mp. e.).

A „vasöklü Miklós“ Budapestre készül

MILÁNÓ, február 2.

Magyarországon nincs a boxsportnak olyan hőse, aki ne emlékeznék arra a nemzetközi viszonylatban is kimagasló, hatalmas küzdelemre, amely az Olaszországban élő magyar Lutryng Miklós és Róza Jenő között Budapesten a szabad ég alatt folyt le. Egy óráig tartott akkor küzdelem az ördöklő harc, amelyben az idegenbe szakadt magyar fiú esodálatos szívóssága és küzdelemi tudása felejthetetlenül tette ezt a klaszszikus emlékü viadalt.

LUTRYNG MIKLÓS

Még Itáliában is hasábnos cikkek számoltak be erről a mérkőzésről, a azóta a magyar boxolót csak „vasöklü Miklós“-nak nevezik. Lutryng nagy mérkőzése óta számos neves tanítványt adott át a sportvilágnak és most — értesülésünk szerint — újra tréningbe lépett. Sparring-partnerével naponta dolgozik és elhatározott szándéka, hogy komoly munkájának eredményeként Budapestre jőn, hogy itt egy komoly mérkőzés keretében mutassa be fejlődött technikáját és felelmetes erejét.

Egyetemi előadások tartására Amerikába hívták a „futballpápát“

Nemcsak az európai, de az egész világ sport-sajtója is élénk figyelemmel kíséri azokat a sportdiplomáciai tárgyalásokat, amelyeket a FIFA alelnöke az európai országokkal a montevideói futball-világ bajnokságokon való részvételre folytat. A nemzetközi szövetség vezérének minden lépéséről és sportműködéséről tájékozva van az amerikai sportvilág s így nem esoda, hogy a testi kultúra régi és külföldön úgy tekintélynek örvendő képviselőjét a Carnegie-egyetem a világbajnokság idején tartandó előadásorozal tartására meghívta.

Fischer Mór az előadásokat csak úgy akarja megtartani, ha a magyar válogatott csapat is részt vesz a világtornán, azonban egy ma érkezett amerikai kéhellvírárt arról értesítette a futball-diplomatát, hogy a magyar csapat részvételétől függetlenül beállították már előadását az egyetem programjába és így személyére minden körülmények között számíthatnak. Fischer így a meghívásnak minden körülmények között eleget tesz, ami nemcsak a kiváló futballpápánknak, de a magyar sportnak is értékes eredményt fog jelenteni.

Mi lesz ma?

A Magyar Úszó Szövetség elnöki ülése este hét órakor.
Milánó hét órakor az igazgató-tanács értekezése.

Mi lesz holnap?

A „Duna FC.“ jubiláris ünnepi hetének előkeztetői ülése este hét órakor.
A külföldi tornáról hazatért asztalitenisz világbajnokok összegyűjtése és ünnepi fogadtatása.

SPORT

Fényes győzelmet aratott a magyar kard Itáliában

Glykais megverte Pulitit

Firenze, február 2.

A Teatro „Pergola“ zsúfolt nézőtere előtt, fényes külsőségek között folyt le az a nagyszabású nemzetközi vívóverseny és akadémiá, amelyen a legkiválóbb olaszokkal szemben Európa legjobbjai vettek részt. A vívónemzeteket egy-egy reprezentáns képviselte.

Mussolini egyenes kívánságára Magyarországból Glykais Gyula nyert meghívást,

akinek a többszörös bajnok Oreste Puliti volt az ellenfele. Ez a mérkőzés volt az est fénypontja. A még sokáig fejlethetetlen viaskodás tízenégy tussra ment és így folyt le:

Heves támadással kezdődött az összecsapás. Az első tuss Pulitit érte, de a második és a harmadik tuss már Glykaisnál számlát. Ezután Puliti sorozatos támadással csaknem mind eredménnyel járnak; Glykaisnak csak pár kontraakciója sikerül. A küzdelem első fele ennél fogva 4:7 arányban végződött Puliti javára.

A viadal második része nem remélt szenzációval kezdődött, mert Glykais négy egymásután flese Puliti fejét találja és szinte pillanatok alatt 8:7 az eredmény, de most már a magyar bajnok javára.

Érthető igazolomban folyik tovább a meccs. Puliti rohamoz és tiszta akcióval kénytelen. Glykai ez nem rendült meg és szinte ellenállhatatlanul tör előre, úgy hogy az arány már 12:9 az ő javára. Ekkor a sovinszta olaszok lelkesítésére

Puliti önmagát mulja felül és esodálatos lendülettel 13:13 arányra javít.

Most következett tehát az utolsó tuss, amely a győzelem sorsát eldöntötte. Halálos esendben álltak fel újra az ellenfelek. Alig hangzott el az „A vanti!“ Glykais mintha kilőtték volna, ellenállhatatlan fejessellel tört előre és amikor Puliti pengéje a magasba futott, az így támadt részen keresztül tiszta traversoneval (mellvágás) megszerzte a győzelmet jelentő tust. Végeredményben tehát Glykai győzött 14:13 arányban.

A magyar győzelem kihirdetésekor a közönség percekig állt ültetett Glykais Gyula és Magyarországgal mellett.

A 19 éves Kimmerling gyorskorcsolya-bajnoksága

Manna és Eötvös sokszoros bajnokoknak és rekordereknek méltó utódja tünt fel az elmúlt évben Kimmerling Józsefben, aki az idén — alig tizenkilencévesztendő korában, — nemcsak főként győzött a főiskolások gyorskorcsolyázó-bajnokságában, de 500 méteren — rossz jégviszonyok mellett is — 47 mp. idővel pompás rekordot javított.

Kimmerling szombaton tudvalevően már győzött az 500 és 1500 méteres futamban és így őt már nem lehetett elütni a bajnoki címtől. Ennek ellenére nem takarékoskodott az erejével, hanem ma reggel az 500 méteres távon is teljes erejével küzdött a favorit Erdélyi ellen, akivel együtt — holtversenyben — lett

ujból első. Kimmerling tehát háromszoros elsőséggel megérdemelten szerezte meg a főiskolások bajnoki címét.

A mai 5000 méteres futam eredménye:

1. Kimmerling és Erdélyi holtversenyben, 10 perc 03.4 mp. 3. Blazsejovszky 10:21.9 mp. 4. Pataki 10:21.9 mp., 5. Kokas 10:56.8 mp., 6. Sándor 10:59.4 mp., 7. Schneider 11:08.3 mp., 8. Rulf 11:52.2 mp.

A végeredmény a következő: Bajnok: Kimmerling 0 pont, 2. Erdélyi 5 pont, 3. Blazsejovszky 9 pont, 4. Pataki 12 p., 5. Kakas 16 p., 6. Schneider 18 p., 7. Sándor 20 p., 8. Rulf 24. pont.

Megindult a tavaszi futbalszezon

Vigan folyik még a téli sport berkeiben az élet, egymásután rendezik a jégen a korcsolya-bajnokságokat, de a zöld gyepon katonái már az első napsugárny pályákra léptek, hogy „hemelegjenek“ azokba a tavaszi bajnoki küzdelembe, amelyek minden eddiginél erősebbnek ígérkeznek. A kép természetesen a megismétlődő éveleji látvány.

Sár a pályán, talajhoz ragadó labda, kevés néző a tribünön és kerítésen bekukucsáló, diadorgó gyermekhad

De a csapatok a hónapokig tartó szünet és a

tornatermekben tartott tréningek után labdára éhezve olyan friss tempóban abszolvták első mérkőzéseiket, hogy a meginduló bajnoki viadaltok még az őszi fordulónál is izgalmasabbakal rejtegetnek. A Középeurópai Kupa megnyerése és a pompásan bezárt külföldi tarak az egész sportvilág figyelmét a magyar futballra irányították s már nem vitás többé, hogy az európai országok között vezérszerepet játszanak a magyar csapatok. Ezért a biztató formát mutató tavaszi megnyitó őszinte örömet kellett mindazok körében, akik akár résztvevői, akár barátai a magyar sportkultúrának.

Steiner és Kuti harca a labdáért

Jönnek a „jégemberek“

Chamonix, február 2.

Kanadában több mint kétszáz pályája van a jég sport híveinek s így nem esoda, hogy ott olyan jégbókicsapatok nevelődnek fel évtizedeken keresztül, amelyek teljesítményekkel minden nemzet játékosait felett állanak.

Arra a nagy fölényre azonban, amelyet ezek a korongjátékosok most Európában bemutatnak, még a legszakértőbb sportrajongók sem merleik gondolni. Érthető tehát, hogy az európai országok között valóságos verseny keletkezett, hogy ezeket a sportberkekben csak „jégemberek“-nek becézett játékosokat egyes nemzetközi mérkőzésekre magukhoz esáblítsák.

A magyar jégvilág egyik vezére most sikeresnek ígérkező tárgyalásokat folytat ezeknek a különleges élvezet nyújtó s a világ legjobb játékosainak elismert együttessel egy budapesti nemzetközi jégbókimerkőzésre és értesülésünk szerint ígéretet kapott arra, hogy a nemzetközi jéglovna lezajlása után Budapestre jönnek a teli sport nemzetközi márkák.

Történelmi játékokat rendeznek a ludovikások

Mindenkor kimagasló esemény az a látványos és méreteiben hatalmas nemzeti tornajáték, amellyel katonai főiskolánk lepi meg évenként a magyar közönséget.

A testi kultúra barátjai az idén azonban még a szokottnál is gazdagabb és változatosabb mulatóványokban gyönyörködhetnek, mert a Ludovika Akadémia az eddigi bemutatottak felülmúló olyan pompás jelmezes történelmi és harci játékokra készül, amelyek a lovagkor és a dicőséges magyar múlt minden szépséges emlékeit visszaváriszolják. A Ludovika ősi parkjában megtartandó nemzeti ünnepélyt az iskola parancsnoksága által készített tervek szerint tartják meg és arra a katonai és polgári társadalom minden előkelőségét meghívják.

Egyperces beszélgetés Testnevelési Főiskola vezetőjével

Szukováthy Imre dr.

— Halló, méltóságos uram, mi hír a főiskolán?
— Igen jó eredménnyel befejeztük az első félévet és lázasan, de jókedvvel készülünk a másodikra. Boldogsággal tölt el, hogy minden növendék valósággal apostola akar lenni a magyar kultúrának és a sporton kívül a nevelői feladatokra is nemes versengéssel készül.
— Rendbehozták már a főiskola épületét?
— Már a végénél tartunk. Ejjel-nappal tartó talakítási és felszerelési munkák után ragyogó tisztaság uralkodik házuk táján.
— Tervek a jövőre?
— Rengeteg. Csak eggyelőre nincs elég pénzünk a megvalósításra. De megvan a legjobb indulat irántunk s így hívva és remélve tovább dolgozunk. Isten áldja.
— Áldja Isten, méltóságos uram.

Futballeredmények

Nemzeti—Tarul 7:2 (2:0) A Nemzeti góljait Czétényi, Szepes, Rémay II., Czétényi, Rémay II., Szepes és ismét Rémay II. lőtték, a Tarulót Pomázi és Földi szerezte. (Tréningjellegű meccs. — Nemzeti fölényvel.) Nemzeti B) — Józsefváros 4:1 (1:0).

Két góllal nyitották meg szezonjukat a kékfehérek

Hungária - III. ker. FC 2:0 (1:0)

A rendkívül mélytalajú pályán tartott barátságos mérkőzést csak kétszer harminc percig játszottak a csapatok. Az óbudaiak tetszelősen kezelték a labdát és löbbizhen teremtettek forró pillanatokot a Hungária kapuja előtt. Már a második percben Drössler lövését kénytelen értalmatlanná tenni Németh, de rögtön utána nagy kavargódás támad a III. kerületiek kapujánál és

Barátky megszerzi a Hungária első gólját (1:0).

Ezután Titkos lövését alig tudja Fehér kornerre menteni. A 14. percben Sebes miatt 11-est ítélt a bíró a Hungária ellen, amelyet Kirdly Németh kezebe lö. Pár percre utána Kocsis megsérül, helyébe Nagy áll be és tíz perccel keresztül nagy III. kerületi fölény fejlődik, de gól nem születik belőle.

Szünet után a kékfehérek hat új emberrel állnak fel. Az óbudaiak a 6. percben kornerehelyzetet teremtnek, de Konor lövése tulmagas.

A 9. és 10. percben ismét a III. kerületiek jutnak kornerehez, de eredmény nélkül. A Hungária egymásután intéz rohamot a III. kerületiek kapuja ellen és sikerül is két kornert kiorászakolnia (18. p.). De az újabb Hungária-attak eredményeként

Hírzet pontosan bead és Jeeki bízatlan felése a hálóba kerül (2:0).

A III. kerületiek megpróbáltják, hogy javítsanak az eredményen, de minden hiába, mert a kékfehérek védelme minden támadást leszerel.

A barátságos mérkőzést másfélórás főny: közönség nézte végig.

Páratlanul heves és izgalmas küzdelmek után a Ferencváros csapata nyerte Magyarország ökölvívó bajnokságát

A nagy föllendülésnek indult önvédelmi sport hatalmas fejlődéséről tettek tanúságot azok a hetek óta tartó küzdelmek, amelyeket csapatunk a legbátrabb cím elnyeréséért folytattak.

Pompás mérkőzések után ma léptek csapatunk döntő viadalra és azon a nagyszerű technikájú Ferencváros kiváló legénysége nyerte el Magyarország bajnokságát. A régi képviselőházból a nézők ezrével szorultak ki, míg a szorongásig megtelt terem izgatott levegőjében viharos lelkesedéssel ünnepelték a győztes csapatot.

Több a mérkőzésnél ismét bebizonyult, hogy ideje lenne már Budapesten egy rendszeres világvárosba illő sportcsarnok felépítése, mert a mai érdeklődés mellett a kis terem fülledt levegője úgy a versenyzőkre, mint a közönségre egyaránt egészségtelen.

Az izgalomokban gazdag és jól rendezett mérkőzések a késő éjszeli órákban a következő eredménnyel zárult:

FTC—BTK 9:8

Légsúly: Kocsis (FTC)—Lovas (BTK). Lovas kitűnően kezd és az első menet az övé. Kocsis csak a második menetben melegszik bele és ekkor kifulladásra ellenfelét. A harmadik menetben is állandóan támad, de csak nehezen tudja a szépen védekező Lovast legyőzni. Győz Kocsis. *Pontarány 9:8.*

Bantamsúly: Széles (FTC)—Lévay (BTK). Széles óvatosan kezd, de aztán végig támad, és fölényesen győz. *Pontarány 4:0.*

Pehelysúly: Márton (FTC)—Szabó (BTK). A nap legizgalmasabb mérkőzése. Márton élénk iramot diktál. Szabó csak a menet végén jön bele, de akkor sorozatosan viszi be ütéseit, úgyhogy az első meccs az övé. A második menetben is élénk és váltakozó a küzdelem. Szabó kezdi a támadást, amit Márton atvessz és fölénybe kerül. A harmadik menetben már mindketten kifulladásra, de Márton utolsó erejével lelkesen küzd és győz. A közönség tomboló lelkesedéssel fogadja Márton váratlan győzelmét, mivel ezzel a csapatbajnokságot már eldöntöttnek látja. *Pontarány 6:0.*

Könnysúly: Ecsegi (FTC)—Fogas (BTK). Fogas erős iramban támad, de Ecsegi egyenrangúnak mutatkozik. Ecsegi a második menetben eredményesen támad. Fogas csak később lendül bele. A harmadik menetben az FTC nagyszámú hívőserégének tomboló biztatására Ecsegi erős támadásba indul és fölély

ellenül türi Kéri záporzerűen hulló ütéseit, úgyhogy már a kiütés veszélye fenyegeti Kéri nagy fölényű győz. *Pontarány 9:5.*

Nehézsúly: Körösi BTK—Lucz FTC. Körösi végig fölényben van. Lucz a harmadik menetben feladja. *Végeredmény 9:7.*

A Magyar Hoki Klub nyerte a hármass nemzetközi tornát

A Magyar Hoki Klub győztes csapata.

A jég szezon befejezésével a városi jégklub két napon át tartó nemzetközi jégklub tornát rendeztek, amelyre a Pozsonyi Sport Club jövevény csapatát hívta meg a budapesti rendezőség. A mai befejező versenyen a Magyar Hoki Club dön-

tő mérkőzését tartotta és a körmezőzés döntőjébe került pozsonyiakat pompás lendületű játék után 6:0 (3:0, 1:0, 2:0) győzte le.

A mindvégig izgalmas és érdekesítő mérkőzésnek nagy és élénk közönsége volt és azon a gólokat Márffy, Révay gróf, Bethlen gróf és Teleki gróf ütötték.

A Magyar Hoki Club győztes csapata

Jól indulnak a budaiak!

Budai „33” — Attila 4:2 (1:0)

A Magyar Kupa-mérkőzésen a sáros málytalajú pályán az Attila erős támadásokat vezet. *Opata* beadását *Muhorai* biztos helyzetből kapu fölé emeli. A 10. percben adódik az első 33-as helyzet, de *Váradi* labdáját *Steiner* kapu fölé lövi. Ismét *Opata* fut le, beadását *Bán* kapusból lövi, de a labda a kapufőről a mezőnybe visszapattan. A 25. percben *Pimpi* beadásából *Opata* egy sarkos lövést *Lantos* remek elvetéssel védi. Most a budaiak érnek el korlátot.

A 32. percben *Váradi* és *Lyka* támadása után *Schmidt* megszerez az első gólt. (1:0). Ettől kezdve az Attila jobban támad és a fél 2 végéig fölényben is marad.

Szünet után *Lyka* kerül jó helyzetbe, de érthetetlenül kapu fölé emeli a labdát. Tíz percre

ellentámadás után egy kapufőről zavarból *Rieff* kiegyenlít (1:1). Ezután a budaiak érnek el tizenegyeset, de *Steiner* hatalmas lövést *Kozma* bravósan kivédi, majd

a 18. percben *Pimpi* kornerét *Lantos* remekül lehúzza.

A 33-asok mintha fúradtak lennének, mire a miskolciak fokozzák az iramot. *Muhorai* lövésével *Lantos* biztosan fogja, majd a 28. percben *Lány* hibáz, mire a szemfüles *Rieff* góba helyezi a labdát (2:1). Ba két perccel *Schmidt* labdáját *Kozma* kiejti és *Steiner* újból kiegyenlít (2:2). A 35. és 36. percben *Steiner* két góllal beheli meg az Attila hálóját, amellyel a 33-asok javára dönti el a mérkőzést.

Másfél száz versenyző küzdött a „Testvériség” birkózóversenyén

Impozáns találkozója volt a teljő fiatal gárdának a *Testvériség* két napos országos junior birkózóversenye, ahol a fővároson kívül a vidék minden jeles versenyzője megjelent, hogy az elsőséget magának megszerezze. *Debrecen*, *Nyíregyháza*, *Szolnok*, *Miskolc*, *Pécs*, *Szeged* és a többi sportvárosaink legjobbjai két napon át voltak porondon és az istvánellki főműhely nagyszámú zsúfolásig megtöltött közönségnek olyan látványt nyújtottak hívós mérkőzéseikkel, amely

ről csak a legnagyobb elismerés hangján lehet megemlékezni.

A lendületes győzni akarás magyaros hevülettel teljesen áthatotta a fiatalokat és a szőnyegen az unalmas tologatások helyett legtöbbször bravuros tussal fektették két vállra ellenfeleiket.

A 143 versenyző szombattól vasárnap délutánig a következő eredménnyel küzdött:

Légsúly: Kovács J. (MTE) győz. *Benjám* (Vasas) ellen. *Havasi* (UTE) *Kostyai* (KAC) ellen. *Kolacsék* (Miskolc) *Kovács A.* (UTE) ellen. *Tóth B.* (MTK) *Mészáros* (Testv.) ellen. *Tóth K.* (MTE) *Irányi* (UTE) ellen. *Galambos* (MTE) *Schwarc* (HAC) ellen. *Győri* (HAC) *Csorba* (MAFC) ellen.

Pehelysúly: *Hochwarter* (KAC) győz. *Huszár* (BSZKR) ellen. *Bakos B.* (Vasutas) *Peterdi* (KAC) ellen. *Oláh* (MTE) *Kreszner* (FTC) ellen. *Próka* (UTE) *Tóth E.* (MAC) ellen. *Pintér* (Testv.) *Ernyes* (MAC) ellen. *Szilágyi* (MÁV) *Veres* (Ganz) ellen. *Hammer* (Vasas) *Szabó* (Miskolc) ellen. *Veinber* (MTK) *Molnár* (Postás) ellen. *Szepesi* (FTC) *Ruppert* (Pécs) ellen. *Boszik* (Miskolc) *Szabó K.* (MÁV) ellen. *Hochwarter* (KAC) *Szabadás B.* (Vasutas) ellen. *Peterdi* (KAC) *Huszár* (BSZKR) ellen. *Bakos B.* (Vasutas) *Kreszner* (FTC) ellen. *Próka* (UTE) *Oláh* (MTE) ellen. *Pintér* (Testv.) *Tóth E.* (MAC) ellen. *Szilágyi* (MÁV) *Ernyes* (MAC) ellen. *Hammer* (Vasas) *Veres* (Ganz) ellen. *Molnár* (Postás) *Szabó P.* (Miskolc) ellen. *Veinber* (MTK) *Tóth J.* (MÁV) ellen. *Pályi* (MAFC) *Ruppert* (Pécs) ellen. *Szepesi* (FTC) *Szabó K.* (MÁV) ellen.

Könnysúly: *Lucz* (Magyarország) *Tóth* (BSZKR)

Reggeli Ujság

ellen, *Kerkapolyi* (Törökvis) *Nógrádi* (UTE) ellen. *Németh* (FTC) *Pohák* (Postás) ellen. *Merkos* (Testv.) *Balogh* (MTK) ellen. *Fazekas* (EME) *Svéd* (MTE) ellen. *Makra* (MTK) *Hullai* (B. Vasutas) ellen. *Rezeka* (Törökvis) *Kiss* (BSZKR) ellen. *Kolacsék I.* (Miskolc) *Dakó* (MAC) ellen. *Bognár* (UTE) *Rózsahegy* (Postás) ellen. *Vajda* (Testv.) *Gál* (Vasas) ellen. *Ohnet* (Törökvis) *Steiner* (MTK) ellen.

Kisközépsúly: *Gibolya* (B. Vasutas) *Máté* (BSZKR) ellen. *Forgács* (Magyarország) *Frisch* (MTE) ellen. *Pelrecz* (MTE) *Tarnok* (HAC) ellen. *Mező* (HAC) *Nebohaj* (MTE) ellen. *Weisz* (MTE) *Lukács* (MÁV) ellen. *Sebál* (KAC) *Szűcs* (Vasas) ellen. *Horváth* (MTK) *Kovács* (Testv.) ellen. *Balogh* (EME) *Forgó* (Magyarország) ellen. *Murci* (MAC) *Király* (Vasas) ellen.

Nagyközépsúly: *Nagy* (MÁV) *Szinok* (Törökvis) ellen. *Fekete* (BSZKR) *Magyar* (MTE) ellen. *Szűcs* (EME) *Veres* (MTE) ellen. *Göndör* (Törökvis) *Simon* (MRSC) ellen.

Könnysúly II. (forduló): *Szolesányi* (HAC) *Tóth* (BSZKR) ellen. *Lucz* (Magyarország) *Kerpapoly* (Törökvis) ellen. *Pohák* (Postás) *Nógrádi* (UTE) ellen. *Németh* (FTC) *Balogh* (MTK) ellen. *Merkos* (Testv.) *Fazekas* (EME) ellen. *Máté* (MTK) *Svéd* (MTE) ellen.

Nagy gólaránnyal győztek a pécsiek

Pécs-Baranya — BAK 6:1 (3:0)

Pécs, február 2.

Mintegy 1500 néző előtt játszotta le barát-ságos mérkőzését a pécsi együttes a jókészségű fővárosi legénységgel, amelyen mindkét csapat a szezon elejét meghazudtoló jó teljesítményt nyújtott. A rutinosabb Pécs-Baranya változatos, élénkíramu játék után lőtte góljait, amelyeknek mindegyike szép csatáraképi eredménye volt.

Góllövő: *Kautzky* (3. p.), *Tritz* (23. p.), *Tritz* (24. p.), *Veder* (II. félidő 19. p.), *Veder* (20. p.), *Teszler* (26. p.), s a BAK részéről *Kocsis* (35. p.)

Németország újabb előrelőrése a jégklub világbajnokságban

Chamonix, február 2.

A jégklub világbajnokság, illetőleg az európai bajnokság elődöntőjében Németország 5:1 (1:1, 2:0, 0:0) győzött Lengyelország felett. Sváj Ausztriát nehezen győzte le 2:1 (0:0, 1:1, 1:0) arányban. Hétfőn a döntőben Németország Svájjal játszik. Kedden a hétfői mérkőzés győztese játszik Kanadával a világbajnokságért.

A Royal Vivó Club kizárásos kardversenye

A versenyen 75 induló volt és nagyszámú közönség jelent meg. A favoriták közül *Edm. Llamoni* és *Dingfelder* nem jutottak a döntőbe.

Eredmények:

- 1. *Nagy Ernő* (MAC) 9 győzelem. 2. *Szilágyi* (Szolnok) *Vivó Club* 7 gy. 3. *Tabajdi* (Wess-lényi *Vivó Club*) 6 gy. 4. *Liebermann* (Hocsi *Vivó Club*) 5 gy. 5. *Paál* (RAC) 5 gy. 6. *Timár* (Tiszti V. C.) 5 gy. 7. *Illés* (Tiszti V. C.) 4 gy. 8. *Hess* (MAC) 3 gy. 9. *Lehotzki* (RAC) 1 gy. 10. *Gondai* (Szombathely) 1 gy.

Bástya — Zrinyi KAC 7:0 (5:0)

Szeged, február 2.

A tréningmérkőzésen a szegediek nagy gólaránnyal győztek teljesen védekezőre szorult ellenfeleikkel szemben. *Bácsay*, az Újpest kapusa bemutatkozott és megnyerte a közönségtetszést.

sikeres bukásával fölényesen győzi le a teherterem *Fogast*. *Pontarány 8:0.*

Weltersúly: *Császár II.* (BTK) — *Endre* (FTC). *Endre* Császár után karrámdulás miatt feladja. Győz *Császár*. *Pontarány 8:2.*

Könnysúly: *Szigeti* (FTC) — *Tokaji* (BTK). *És* kudarcsalton mindkét részről hullanak a jól helyezelt ütések. Az első menet inkább döntetlen. A második menetben vad harc kezdődik, amely időnkint dulakodássá fajul, úgyhogy a bíró mindkét versenyzőt figyelmeztetni kénytelen. A harmadik menetben megújuló Szigeti fölényét a bíró mégis eldöntetlennek hirdeli ki a mérkőzést. Miután

CORDATIC

Kisebb üzemköltség!
Nagyobb üzembiztonság!

A MÁG másfélmillió pengős szubvenciók kérelme a minisztertanács előtt

Ne kísérletezzenek újra az állami szubvenciókkal!

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Azokban a napokban, amikor a kormány reaktiválja az Országos Iparintézetet és annak elnöke, Szerényi József határozottan állást foglalt a közvetlen szubvenció rendszer ellen, szinte groteszkül hat az a hír, hogy

a MÁG gépgyár, amely az autótaxikat gyártja, másfélmillió pengős szubvenciót kér az államtól.

Azzal fenyegetőzik állítólag a MÁG, hogy ha ezt a szubvenciót nem kapja meg, akkor beszünteti az autógyártást.

Ebben a szubvenciók kérelmében az a súlyos elvi probléma húzódik meg, hogy az állam folytassa-e azt a szubvenciók rendszerét, amelyről még a rendszer atyja, Szerényi József is kijelentette a GyOSZ 1927 novemberi iparfejlesztési ankétján, hogy a „változott viszonyok között jenn nem tartható”. A változott viszonyok között ugyanis az a esakélyesség értendő, hogy az önálló vámtérülettel kapcsolatosan egy védvamos iparfejlesztési politika alakult ki, amely nemcsak a magyar ipar fejlődési lehetőségeit biztosította intézményesen, de, sajnos, módot adott olyan ünegházi iparok létesítésére is,

amelyek minden vámvédelem dacára is csak elbírhatóan magas árakkal és a fogyasztók közönségét súlyos megterhelésével tudják egzisztenciájukat ideig-óráig fenntartani.

Bár a MÁG úgy állítja be szubvenciók kérelmét, mintha itt egy kiterjedt és fejlődésképes iparág védelmezéséről volna szó, egy pillantás a statisztikai adatokra mindenkit meggyőzhet arról, hogy a MÁG gépgyár tipikusan a fenti kategóriába tartozik.

Az 1928-as esztendőben tudniillik összesen 3201 gépkocsi került forgalomba, melyből 2765 volt a külföldi és 436 a belföldi gyártmány. Ez utóbbiból 284 darab esik a MÁG termékeire, míg a többi kocsit, 98 darab Rába-gyártmányon kívül (főképpen autbuszok), hat különböző belföldi gyár között osztlik meg.

Szóval a magyar autómobilipar képtelen piacot találni és kénytelen kisipar módjára megrendelésekre dolgozni és

ezek a megrendelések is kizárólag az állam által vagy állami nyomásra történnek.

Ha tehát a MÁG kap is egyzben ad hoc nagyobb mennyiségű megrendelést, úgy ez semmiesetre sem jelent fokozatos fejlődést, hanem csupán alkalmi üzletet, mely alkalmi üzletre legkevésbé lehet egy a nehéziparnak legnehezebb fajtájából való autómobilipart felépíteni.

Nem tagadjuk, hogy a magyar autómobiliparnak ez a szomorú helyzete nem a vezetők ügyességén mulik. Oka ennek elsősorban az a tény, hogy

a nagy amerikai mammutvállalatok és az elég jelentékeny néhány európai gyár tömegtermelésével a kicsiny, tökeszegény Magyarország nem tud lépést tartani.

Sokkal helyesebb lenne tehát, ha a MÁG szubvenciók helyett kooperációt keresne valamelyik külföldi nagy gyárral (még Ford is hajlandó erre) és gyártás helyett a félkész állapotban behozott típusok „szerelési munkálatait” végeznék.

Nem akarjuk ezzel a megállapítással a magyar ipar közgazdasági jelentőségét és védelmének szükségességét kétségbevonni, azonban én úgy, mint

ahogy a mezőgazdaságunkban sem forszírozhatjuk például a pamut- vagy rizstermelést, ép úgy iparunkban sem forszírozhatjuk az autómobilipart.

Mert nézzük csak meg, hogy mit jelent az alig meglévő autómobiliparunk kereskedelmi mérlegünk szempontjából. 3000. évente átlag forgalomha kerülő kocsit eladási ára körülbelül 23 millió pengő. Ez összeg fele vámt, luxusadó, a fuvarnak hazánkra eső része, a kereskedő haszna és — többnyire hosszulejtárú hitelekkel lévén szó — rizikójának prémiuma 14 millió pengő: tehát az az összeg, mely az autómobilok ellenértéke címén külföldre vándorol. Ha már most ezt a 3000 kocsit közkeresletnek örvendő típusok itteni összeszerelésén utján belföldön állítanak elő úgy ez esetben is körülbelül kilencmillió pengő menne külföldre, minthogy ennyi értékért a magyar gyárak is kénytelenek felgyártmányokat importálni. Egy feljelentés nyomán a kereskedelmi minisztérium vizsgálót tartván a MÁG-nál, ugyanis megállapította hogy „belföldi gyártmánynak” csak olyan kocsit nevezhet, amelynek hetven százaléka belföldi terméket reprezentál. Problematikus persze, hogy ez a hetven százalék a

teljes vételár, vagy az alkatrészek után számítandó; az előbbi esetben az import-koefficiens még nagyobb. A komolyan számba jöhető különbség mindenesetre alig több öt-millió pengőnél:

teljes fizetési passzívitásunknak pontosan egy százalékánál.

Ezért az egy százalékért semmi esetre sem szabad egy oly országban, ahol főképpen az intelligencia körében a munkanélküliség oly horribilis, mint nálunk, egy hatalmas, sok embernek kenyeret adó, állandóan jobban és jobban előretérő új foglalkozási ágat fejlődésében megakadályozni.

Az autómobilizmus a szűkebb szakmán kívül jelentősebb teszi a benzin- és olajszerkezet, a gumis- és karosszériaszakmát, javító üzemet, garázsokat, alkatrészekkel és felszerelésekkel foglalkozó ágakat, hitelbiztosítókat, pénzügyintézeteket.

De mindezek mellett csupán az autómobilizmus párhuzamosan fejlődhetik gazdasági életünk egyik legnagyobb impulzusza, az utépítés. Az autómobil, mint üzleti eszköz a telefonhoz hasonlítható, célja a gyorsabb, mozgékonyabb komerciális lebonyolítás, tehát indirekte kamattalmentesítés, ami tökeszegény országban rendkívül fontos.

A nagy nyugati országokat meg sem említve, ahol minden ötvenedik emberre esik egy autómobil, Lengyelországban 100, Német-

Egy olasz pénzügyintézet fiókot létesített Budapesten

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az Istituto Federale velencei pénzügyintézet ez év elején fiókot létesített Budapesten. Az olasz pénzügyintézet 110 millió líra (33 millió pengő) saját tőkéjével rendelkezik. A fiók alapítás célja az, hogy a magyar kereskedelem számára a fiumei kikötőben kínálkozó előnyök gyakorlati kihasználását pénzügyi tekintetben megkönnyítse és ezért a Fiumén át szállított árukra a belföldi kamattételeknél lényegesen kedvezőbb feltételek mellett nyújt kölcsönöket és előlegeket. Az új olasz fiók az exportra kerülő árukra már a vagonba rakás időpontjában nyújt kölcsönöket, még pedig az áruk értékének 70—80 százaléka erejéig. Bizonyos, hogy a magyar exportörök számára az olasz pénzügyintézet budapesti fiókjának tevékenysége igen kedvező hatással lesz, mert pénzügyintézeteink az exportfinanszírozás neméről egyrészt meglehetősen idegenkednek, másrészt pedig jóval drágább kamattételeket számítanak. Az exportkereskedelemtől kérték az új fiók iránt, melynek helyiségei Nádor-u. 21. szám alatt vannak, máris nagy érdeklődés mutatkozik.

A Községi Takarékpénztár 1929-ben kedvező eredményel dolgozott

A betétállomány több mint 50 százalékkal emelkedett

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap hozta nyilvánosságra a Budapesti Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. 1929. évi mérlegét, mely a második zárszámada az intézetnek. Miatán azonban az 1928. évi mérleg csak egy csonka év eredményéről számolhatott be, a Községi Takarékpénztáré csak a most nyilvánosságra hozott 1929. évi mérleghől bontakozhatik ki teljes egészében. A takarékpénztár a lefolyt üzletévet 221.633 pengő tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 20.992 pengővel szemben. E nyereségfejlődésnél azonban nemcsak az 1928-as csonka év helyezettől szembe az 1929-es teljes évvel, hanem az a tény is, hogy a lefolyt év július havában az intézet alapítókéjét 3.6 millió pengőről 10.8 millió pengőre emelte fel. A kimutatott tiszta nyereségből az intézet részvényenként 5 pengős osztalékot fizet. Ez az osztalék a 100 pengős névértékű részvények 5% ának felel meg. A Községi Takarékpénztár alapításához tudvalevően mindenütt igen nagy várakozások fűződtek, melyeknek teljesedését a most nyilvánosságra hozott 1929. évi mérleg az egész vonalon bizonyítja. Az intézet iránti bizalom rövid fennállása ellenére szinte imponáns mértékben mutatkozik. A legjobban ez az állala kezelt takarékbeték 27.5 millió pengőről 41.7 pengőre való emelkedésében jut kifejezésre.

országban 114, Ausztriában 233, Csehszlovákiaiban 280, míg Magyarországon 500 a fejkvóta. Mi tehát egyötödén vagyunk Németországnak, felén Ausztriának

Ugyanakkor a vasutvonalakat illetőleg úgy Németországban, mint Ausztriában, Csehszlovákiában és Magyarországon minden méter sínparra esik pontosan egy ember. Látható tehát, hogy amíg az egyik közlekedési ágánál a közép-európai államok egyforma helyzetben vannak, addig a másik közlekedési ágánál horribilis különbségek láthatók. természetesen, mindig Magyarország rovására

Minderre csak azért mutattunk rá, hogy dokumentáljuk, mennyire

reménytelennek találjuk az olyan iparfejlesztési politikát, amely a világpiacon helyzettel szemben egyenesen védehetetlen pozíciót akar mesterséges vámvédelmi és kormányzati eszközökkel megvédeni.

A MÁG-nak arra kellene törekednie, hogy kapcsolatba jusson egy olyan külföldi márkával, amelynek piacépessége vitán felül áll,

amely tőkeerejével és gyártmányának kitűnőségével biztosítani tudja nemcsak a vállalat, de a magyar autómobilizmus fejlődését is. Nem kellene restelkedni azon, hogy a MÁG ez esetben csak „szerelő-telep” lenne,

merl hasznosabbnak tünk nekünk, ha a MÁG a közönség széles rétegeiben eladható kocsikat szerel, mint ha olyan kocsikat gyárt, amelyek csak állami szubvenciók és rendelések útján plasztrozhatók.

Az autómobilizmus fejlődési útja feltartóztatatlanul megy előre. Mi sem jobb bizonyított erre, mint az, hogy az utolsó tíz esztendőben az összes államokban kivétel nélkül jobban és jobban terjednek az autómobilok és terelődik át a közlekedés a vasutról lassanként az autómobilra. Ezen az úton kellene nekünk is haladni.

Olasz kis kocsik forgalombahozatala nem luxus, hanem kereskedelmi szükségesség, mert ezek nem fogyasztási javak, hanem tőkék, melyek a gyorsabb és eredményesebb termelés segítik elő.

A MÁG szubvenciója ha megkapná, nemcsak az autómobilizmust és a vele kapcsolatos ipari és kereskedelmi ágak fejlődését akadályozná meg, de neki magának se lenne hasznára.

E több mint 50%-os emelkedés lényegesen nagyobb még a vezető pénzügyintézetek betétállományának lefolyt évi növekedésénél is.

Ezzel szemben a székesfővárosi betétei 54 millió pengőről 24.7 millió pengőre csökkentek, miután a főváros beruházási programját folytatva, jelentős összegeket igényelt a célokra. E nagy betétfelvétel zavartalan lebonyolítása a Községi Takarékpénztár vezetőinek egyik legjobban erőpróhája. Az intézet ugyanis fel volt készülve a betétfelmondásokra és ezért tartott 1928 végén bankári követelésekben 28 millió pengőt, amely összeg a lefolyt évben 6.8 millió pengőre szűgödött össze. Az intézet készpénzkészletei 2.7 millió pengőről 3.3 millió pengőre, váltótárcája pedig 22.2 millió pengőről 29.7 millió pengőre szűkült fel. A lombardkölcsönök állománya a tőzsdéi forgalom visszaesése folytán 6.7 millió pengőről 2.4 millió pengőre hanyatlott.

E könnyen és bármikor realizálható vagyonlételek együttesen 100%-ig fedezik a Községi Takarékpénztár betétállományát.

Ez a ritka kedvező irányú likviditás egyik legnagyobb erőssége az intézetnek.

A fővárosi intézményeknél nyújtott hitelek állománya 17.1 millió pengőről 19.2 millió pengőre növekedett. Mint új tétel szerepel az intézet mérlegében a záloglevelek kibocsátása alapjól szolgáló jelzálogkölcsönök 16.6 millió pengős állománya. A takarékpénztárnak ugyanis a lefolyt évben sikerült a londoni pénzpiacra 500.000 angol font sterling névértékű 7.5%-os záloglevelet elhelyeznie, amely tranzakciónak azért van fokozott jelentősége, mert a külföldi pénzpiacok lefolyt évi kedvezőtlen helyzete az ilyen emissziók elhelyezési lehetőségét tudvalevően nagymértékben megnövekedtet.

A Községi Takarékpénztár nyereségfejlődése a lefolyt évben 2.27 millió pengő volt, amiből kerek 2 millió pengő a kamattörvényekkel, a fennmaradó összeg pedig a jutalék, ingatlan és egyéb jövedelmekre esett. A személyzeti kiadások 1.3 millió pengőt, a dologi kiadások — 8 millió pengőt emésztettek fel. Ha figyelembe vesszük, hogy a személyzeti kiadások az első csonka évben — 86 millió pengőt, a dologi kiadások pedig — 62 millió pengőt tettek ki, akkor e rezsköltések lefolyt évi alakulása rendkívül kedvezőnek mondható.

*

A mérlegüléről az igazgatóság a következő jelentést adta ki:

A Budapesti Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésén megállapította a folyó évi február hó 13-ára egybehívott közgyűlés elé terjesztendő 1929. üzleti évi mérlegét. A mérleg a Községi Takarékpénztár első teljes üzletéről számolt be és P 221.633.27 tiszta nyereséget mutat ki, melynek felosztására vonatkozólag az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy az alapszabály szerű levonások után fennmaradó összegből P 3.600.000 névértékű, az 1929. üzletéről osztalékra jogosult részvény után 5% osztalék fizetessék ki, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalap javadalmazására fordítassék. A múlt év júliusában tartott rendkívüli közgyűlés határozata alapján kibocsátott P 7.200.000 névértékű új részvény után osztalék kifizetésére nem kerül, mint hogy a befizetés alkalmával e részvények már 5%-os kamattérítésben részesültek.

Reggeli Ujság

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Megkezdték a HÉV műszaki és pénzügyi felülvizsgálatát

A főváros a HÉV ügyében beérkezett ajánlattal kapcsolatban a BSzKRt-t bízta meg, hogy szakértői által vizsgálta meg a HÉV vagyoni, jövedelmezőségi és jogi viszonyait, valamint műszaki felszerelését. Mint értesülünk, a BSzKRt műszaki és pénzügyi szakértői ezt a vizsgálatot csütörtökön kezdték meg, azzal az utasítással, hogy vizsgálatuk eredményéről legkésőbb tizennégy napon belül tartoznak beszámolni. A szakértők által megkezdett vizsgálat kiterjed a pályáallomány, a vágányok, a kocsipark, a felsővezetékek, az áramfejlesztő- és áramátalakító telepek jelenlegi állapotának megállapítására, továbbá annak kivizsgálására, hogy milyen összegek kellene a HÉV-nél multhatatlanul szükséges beruházásokra. Egyes sajtóorgánomokban olyan hírek láttak napvilágot, melyek szerint ezen ajánlattal kapcsolatban igen magas províziók helyeztetek kifizetésbe, amely hírekkel szemben mértékadó helyen arról értesülünk, hogy az ilyen províziókról már csak azért sem lehet szó, mert az ajánlatot benyújtó külföldi bank pontosan ugyanazon az árforlyamon, vagyis 60 pengőért kaptak meg a HÉV-részvények majoritását biztosító opciót, mint amelynek alapulvétele mellett az egész HÉV-ajánlatot a fővárosnak benyújtotta.

A Neumayer Fülöp r.-t.-nak nem sikerült az 50 százalékos megegyezés

Nagy feltűnést keltett hetekkel ezelőtt a fővárosi kereskedői világában, de különösen az érdekeltek szakmai körökben, hogy a főváros egyik legregőbb patriciusi cége, a Neumayer Fülöp szőnyeggyárához, amely csak pár évvel ezelőtt alakult át részvénytársasággá, fizetési zavarnokha jutott és hitelozőneket ötven százalékos egységet ajánlott fel. Az egységes tárgyalások az OHE bevonásával meg is indultak, de eredménytelenül fejeződtek be, mert a tárgyalások során kiderült, hogy a cég nem képes az ötvenszázalékos ajánlatnak eleget tenni. A Neumayer-cég erre újabb ajánlatot tett hitelozőneket, amelyben most már lényegesen alacsonyabb kvótát, mindössze harminc százalékat ajánlott fel a hitelozőneket, amit ezek, arra való hivatkozással, hogy a részvénytársaság igazgatóságában igen vagyonos emberek ülnek, nem hajlandók elfogadni. A Neumayer Fülöp r.-t. igazgatóságában ugyanis helyet foglalnak a Fischer Simon r.-t. összes főnökei, ezenkívül a cégfőnök két fia, Neumayer István és Neumayer Andor maguk is vagyonos emberek és az igazgatóság tagja még Friedmann Ernő kormányfőtanácsos is, a Thék butorgyár r.-t. elnöke. A Neumayer r.-t. igazgatóságából ugyan a Fischer Simon cég főnöke, valamint Friedmann Ernő nyolc nappal a fizetésektelenség nyilvánossága előtt kilétek, de a hitelozők erről nem akarnak tudomást venni és ezeket az igazgatósági tagokat is be akarják vonni az egyezkedési tárgyalásokba.

Kímélyült a kapcsolat a Münchener Rückversicherung és a Magyar-Francia között

Az utóbbi időben a Magyar-Francia biztosítóval kapcsolatban olyan hírek voltak elterjedve, mintha az intézet kapcsolata a Münchener Rückversicherung Gesellschafttal meglazult volna. Ennek éppen az ellenkezőjéről tanuskodik az az értesülésünk, mely szerint a Magyar-Francia jövő hónap folyamán megtartandó ezévi rendes közgyűlésén igazgatóságába választja dr. Kisskallt Vilmost, a Münchener Biztosító vezérigazgatóját. Ezáltal a müncheni intézetnek most már két delegáltja lesz a Magyar-Francia igazgatóságában. Ez az újabb delegálás kifélé is hivatva van illusztrálni a két intézet közötti kapcsolat kímélyülését.

120 pengő osztalékot fizet a Tisztviselők Takarékpénztára

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r. január 31-én tartotta XXIII. évi rendes közgyűlést báró Perényi Zsigmond elnöke alatt. A közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette az igazgatóság jelentését, mely szerint az intézet az elmúlt évben is örvendőes fejlődést és kedvező üzleti eredményt ért el. Az intézet betétállománya a tavalyi 4.3 millió pengőre 5.1 millió pengőre emelkedett, tiszta nyeresége pedig a múlt évi 193.793.37 pengővel szemben 199.389.26 pengőre esett ki. A közgyűlés úgy határozott, hogy a tavalyi 12%-os osztalékok idén is fentartja vagyis a 10 pengő névértékű részvények után ez évben is 1.20 pengő osztalékot fizet február 1-től kezdődőleg.

A nevető Hétfő

Indiszkreció levelekkel

Irtá: Karinthy Frigyes

Tisztelt Skurek ur,
ez a levél szigorúan magánhasználatra íródott, kizárólag önnek — ezt különben látni fogja, nem olyan levél lévén, amit az ember kitesz az ablakába! Ön ugyanis elkövette azt a tapintatlanságot, hogy leveleket, amit legutóbb önnek írtam, nyilvánosságra hozta, illetve mellékelte azokhoz a bizonyos aktákhoz, amiket ön az ön védelmére összegyűjtött. Miután én önnek erre felhatalmazást nem adtam, ön a legsúlyosabb indiszkreciót követte el, nem törődve vele, hogy engem esetleg a legkínosabb helyzetbe hoz, azok előtt, akik ebben az ügyben szerepelnek és akikkel szemben én nem óhajtok ferde helyzetbe kerülni.

Miután önnek úgy látom, semmi érzéke nincsen ahhoz, hogy mi is tulajdonképpen az a diszkreció, felhasználom az alkalmat, hogy oktatólag okuljak s miközben megmagyarázom önnek, magam is tisztába jöjjenek vele, mit értenek e fogalom alatt, amit uriember, aki a diszkreció ösztönével született, gyakorolni szokott és nem magyarázni.

Általában diszkreció alatt azt értjük, hogy az ember nem mondja el mindenkinek, nem kürtöli világgá, amit neki bizalmasa mondott valaki. A diszkreció ember ebből a szempontból ellentéte a pletykás embernek. Tiszteli embertársának azt a jogát, hogy bizonyos dolgokat csak azzal közöljön, akivel közölni óhajtja. Diszkreció ember az, akinek ha elmondok valamit, fölösleges hozzátenni, „de kérlek, diszkreció!”

A diszkreció ember olyan, mint a steril kötés egy seben, megakadályozza a fertőzést, a gyulladás továbbterjedését.

Ön azonban egy indiszkreció, egy pletykás, aki mindenkinek kellemetlenséget okoz.

Kérem, vegyük az ön esetét.

Összegezzünk.

Skrapek ur azt állította önről, hogy ön kabátot lopott.

Önnek ebből mindenféle kellemetlensége volt, ebből az állításból és én, aki egyébként tisztességes embernek tartottam Skrapek urat, barátságban ugyan nem voltam vele, de a távollétből bizonyos tisztelettel beszélünk egymásról, nagyon csodálkoztam Skrapek uron, hogy önről ilyet mond — csodálkoztam, mert meg voltam győződve róla, hogy ön nem lopott, nem is lophatott kabátot, egyszerűen azért, mert én önt jól ismerem és igen becsületes és tisztességes embernek tartom, különben is tudtommal legalább négy kitűnő kabátja volt abban az időben.

Mint becsületes ember és az igazság barátja, én rögtön írtam is önnek egy levelet, amelyben biztosítottam önt, hogy én önt becsületes embernek tartom és hogy ez a Skrapek egy hülye, ha ilyet mond.

Kérem, én ezt egészen gyanútlanul írtam önnek, szeretetből és rokonszenvből, hogy megnyugtassam önt, tudván, hogy mint érzékeny ember, biztosan nagyon szívére veszi a méltatlan vádat.

Kérem, mikor én ezt a levelet írtam, én nem tudtam, hogy ön közben megvádolta Skrapeket rágalmozással.

Megvádolta a Skrapeket, azt állította róla, hogy ő egy rágalmozó, mert önt kabátlopással rágalmozza és ezzel kiteszi önt a közmegegyezésnek.

És bizonyítékul, hogy a Skrapek tényleg rágalmoz, felhasználja egyebek közt az ön leveleimet is.

Na látja kérem.

Hát itt kezdődik az indiszkreció és e kellemetlenség.

Mert most mi a helyzet?

Eddig csak ön haragudott a Skrapekre, ön volt a Skrapek ellensége, mivel önt Skrapek kitétte a közmegegyezésnek — a Skrapek nem haragudott, nem is volt oka rá, hiszen ön nem bántotta őt, a Skrapek minden harag és ellenszenv nélkül azt állította önről, hogy ön kabátot lopott. De most az van, hogy ön egyszerűen rágalmozással vádolja a Skrapeket — a becsületében gázol a Skrapeknek, mert hisz

a rágalmozás becsületes dolog, alkalmas arra, hogy az embert kitégye a közmegegyezésnek.

Ön rágalmozással rágalmozza Skrapeket.

A Skrapek tehát teljes joggal haragszik most önre — de ez semmi, hanem teljes joggal haragszik mindenkire, aki önrel tart ebben az ügyben, egy kicsit azokat is részeseknek tekintik abban, hogy ami őt érte az ön részéről — egy kicsit mindenki az ő becsületében gázol, aki igazat ad önnek, aki az ő becsületében gázol.

Hát kérem, hogy jövök én ehhez? Ismétlem, a Skrapekkel kölcsönösen tisztellük egymást, jókat mondunk egymásról — és most az ön indiszkreciója folytán a Skrapek nekem ellensége lesz, aki az ő ellenségével trafikál. És még képes nekem kellemetlenségeket csinálni.

Nevetséges.

Én, amikor megvédtem önt, nem akartam lámadni a Skrapeket.

Én nem tudtam, hogy ön ilyen agresszív ember. Én sajnáltam önt, mert mégis csak hallatlan kérem, hogy valakit kabátlopással vádoljanak ártatlanul — én azt hittem, ön megelégszik egy részvétellel —, egy érzékeny embernek tartottam önt, aki kényes a becsületére.

De kérem, elvégre Skrapek is egy érzékeny ember, azt meg lehet érteni. Most képzelje el, hogy érzi magát — itt áll, mint rágalmozó, kitéve a közmegegyezésnek.

Kérem igazán, én meg fogom írni a Skrapeknek, hogy én nagyon sajnálom őt...

Hogy miért?

Várjunk csak, hogy is van ez.

Mikor a Skrapek azt állította önről, hogy ön kabátot lopott, ő biztosan azt gondolta, hogy ebből önnek nem lesz olyan nagy baja, hiszen ön valószínűleg nem is lopott kabátot, tehát nem történhetik semmi komolyabb dolog önrel. Viszont ön, aki meg egészen biztosan tudja, hogy nem lopott kabátot, tisztában lehet vele, hogy ha ez kiderül, akkor Skrapeket menthetetlenül elintézik rágalmozásért.

Ön tehát komoly kellemetlenséget akar okozni Skrapeknek, nehegy, mint ő, aki...

Önnek ezt jóvá kell tenni valahogy, különben nem állhatok ön mellé, miután én nem akarom, hogy Skrapek engem is ellenségének tartson.

Hogy hogy tegye jóvá?

Hát izé — vonja vissza, hogy a Skrapek rágalmozott.

Vagyis...

Hm.

Persze, ez egy kicsit bajos. Ezt csak úgy tehetné, ha felismerné, hogy kabátot lopott.

Pedig nem lopott.

Eb!

Vigye el az ördög! Hagyjanak engem békén!

Nem lopott, nem lopott!

Há! aztán?

Olyan nagy dolog az? Lophatott volna! Miért nem lopott?

Bár inkább lopott volna. Most sokkal egyszerűbb volna a helyzet.

Az én helyzetem mindenestre egyszerűbb volna.

Nem volnék rákényszerítve, hogy most ön miatt a Skrapek ellen forduljak, aki, ismétlem...

Hogy az ördög vigye el ezt a Skrapeket! Honnan az ördögbe jutott eszébe, hogy önt kabátlopással vádolja?

Igazán van magának, ezt mégse lehet eltűrni! Ennek a vádnak a védelmében mindent fel kell használni! Az én véleményemet is! Ha már megmondtam egyszer, az ördög vigye el!

Ugy kell nekem.

Miért kellett megmondani.

Most már tudom, mi az indiszkreció! Indiszkreciót csak önmagával szemben követ el az ember. Az indiszkreció ott kezdődik, amikor az ember elmondja valamiről a véleményét.

Sőt úgy látszik, már ott, mikor egyáltalában van valamiről véleménye.

Ragaszkodom hozzá, hogy ezt a leveleket hozza nyilvánosságra.

**NE DOBJA EL
ÜRES WERTHEIMKASSZÁIT
HATHA
A NÉPSZÖVETSÉG AZT IS
MEGTÖLTI**

Kedves Nevető Hétfő!

A tőzsdeuterenben a minap azt mondja egyik tőzsdeügynök a másiknak:

— Te, egy kofferem van eladó, nem vennéd meg?

— Egy koffer? Minek nekem egy koffer?

— Minek, minek. Hát ha utazol, beleteszed az utadot, meg a ruhádat.

— Ugy? Na és mostelenül utazzak?

PARLAMENT

A folyosón

A tisztelt Ház hosszú szünet után újra a fővárosi törvényjavaslatot tárgyalja. A parlamenti tudósítók körülveszik a folyosón Gál Jenőt és megkérdezik, miért ragaszkodik a javaslat ahhoz, hogy a közgyűlés tárgyalásairól kizárják a nyilvánosságot.

Gál Jenő erre elmeséli, hogy egyszer egy betörőt védett a bíróság előtt és a vádlott tárgyalás közben felállt és zárt tárgyalást kért.

— Miért akar maga zárt tárgyalást? — kérdezte a bíró.

— Azért — szökött a vádlott, — hogy a hallgatóság el ne tanulja a fogásaimat.

Salamon Béla és az ő disznója

A Teréz-köruti Szinpadnak van egy Komlós nevű kitűnő színésze, aki valahol a környéken lakik és miután szép, tágas udvara is van, vállalkozott rá, hogy Salamon Béla számára vesd egy malacot és azt felneveli neki.

Salamon ebbe bele is ment, a malacot megvették és azóta nem mulik el egy nap sem, hogy Komlós ne kérne egy kis költséget, ami a malac táplálása és nevelése körül minduntalan felmerül. Nehéz, hosszú hetek multak így el és a malac bizony ezen idő alatt már kövér disznóvá serdülhetett.

Komlós a minap új kéréssel állt elő:

— Egy kis pénz kell keserűvízre.

— Keserűvízre — mondta Salamon. — Van otthon egy üveg Ignádim, majd odaadom.

— Nem, nem, azt nekem kell megvenni.

Salamon odaadta a pénzt, de másnap kijelentette:

— Komlós ur, a disznót leöljük.

— Azt nem lehet — rémüldözött Komlós.

— De hát miért nem lehet?

— Mert, kedves jó direktor ur, miből éljek én akkor? —

A NEVETŐ HÉTFŐ ÜZENETEI

Primadonna: Bizony, ez nehéz kérdés. Ha a ruhája mélyen ki van vágva, akkor is kilátszik a keble, ha a szoknyája nagyon rövid, akkor is kilátszik a keble, mi hát a teendő? Várjon egy kicsit, nemsokára megjelenik az új közlekedési kódex, talán az kivezeti ebből az utvesztőből.

Operettszerző: Nézetünk szerint ön szellemi szükségmunkára már csak azért sem jelentkezhetik, mert nem tudja a szellemi igazolni.